This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

Stanford University Libraries
3 6105 120 320 465

Verslag S.Z.A.W.
1903.

DT751
N371
1903

WETS + ZEITLINGER
NL 1770
1-24-57 [illegible]

HOOVER
STANFORD LIBRARIES
LIBRARY

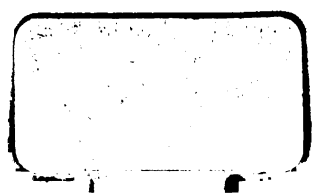

VERSLAG

VAN HET HOOFDBESTUUR DER

Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging

OVER

1903.

Met Bijlagen.

GEDRUKT BIJ J. H. DE BUSSY, AMSTERDAM.

DT751
N371
1903

216086

THE HOOVER LIBRARY

INHOUD.

	Blz.
VERSLAG VAN HET HOOFDBESTUUR DER NEDERLANDSCH ZUID-AFRIKAANSCHE VEREENIGING	5
Bestuur	5
Correspondenten	7
Leden	7
Afdeelingen	8
Rekening en Verantwoording	18
Commissie van Emigratie en Informatiebureau	20
Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten	23
Voorschotbank voor Zuid-Afrika	26
Taalfonds	28
Nederl. Mij. t. Handhaving v. Stamverw. Bel. in Zuid-Afrika.	29
Zuid-Afrikaansche Voorschotkas	31
Staat van het Oorlogsfonds	39
Decharge beheer Oorlogsfonds	40
Verzachting van de gevolgen van den oorlog	41
Nederlandsch Bijstandsfonds te Pretoria	45
Nederlandsch Bijstandsfonds te Bloemfontein	48
Te Huis voor Weezen in Zuid-Afrika	49
Veeuitvoer naar Zuid-Afrika	50
Wetenschappelijke Landbouw en Veeteelt	57
Subsidie Vereeniging Hollandia te Kaapstad	57
President STEIJN	57
Krijgsgevangenen	58
Steun Christ. Nationaal Onderwijs	59
Boekenzendingen naar Zuid-Afrika	61
Steun Hollandsche bladen	62
Voorlichting publieke opinie	63
Fonds tot het verkrijgen en verspreiden van kennis omtrent het in Zuid-Afrika heerschend recht	64
Rechten van Afrikaners bij ons Hooger Onderwijs	64

BIJLAGEN.

		Blz.
I.	FINANCIEEL OVERZICHT VAN DE *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging* OVER HET JAAR 1903	68
II.	STATUTEN DER *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging*.	70
III.	STATUTEN DER VEREENIGING *Zuid Afrikaansche Voorschotkas*	75
IV.	NOTULEN VAN DE ALGEMEENE VERGADERING DER *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging* OP DONDERDAG 28 MEI 1903 TEN 2 URE IN HET GEBOUW *Eensgezindheid* TE AMSTERDAM	81
V.	FINANTIEEL VERSLAG VAN HET *Nederlandsch Bijstandsfonds voor Zuid-Afrika* OVER HET JAAR 1903	92
VI.	BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING VAN DE *Zuid-Afrikaansche Voorschotkas*	96
VII.	BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING VAN DE *Zuid-Afrikaansche Voorschotbank*.	98
VIII.	SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR DER *N. Z.-A. V.*, VAN DE *Emigratiecommissie*, ALSMEDE VAN DE AFDEELINGSBESTUREN, HET *Taalfonds*, HET *Studiefonds*, DE *Voorschotbank voor Zuid-Afrika* EN VAN DE *Zuid-Afrikaansche Voorschotkas*.	99
IX.	NAAMLIJST VAN EERELEDEN, DONATEURS EN LEDEN DER *N. Z.-A. V.*	101

Aan de Leden der

Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.

Het Hoofdbestuur der Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging heeft de eer U hierbij verslag uit te brengen omtrent den toestand der Vereeniging gedurende het jaar 1903.

Bestuur.

Volgens rooster traden in het jaar 1903 af de heeren Mr. J. B. LOMAN, EVERT J. VAN GORKOM, Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN, Dr. J. TH. DE VISSER en K. F. VAN DEN BERG. Bovendien had de Algemeene Vergadering nog te voorzien in de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer CHARLES BOISSEVAIN, voor welk zestal zetels door het Hoofdbestuur de volgende dubbeltallen, volgens art 8 der statuten, waren aanbevolen:

Mr. J. B. LOMAN, Haarlem, (aftr.) & D. W. STORK, Hengelo; EVERT J. VAN GORKOM, 's Gravenhage, (aftr.) & H. J. E. WENCKEBACH, Heerlen; Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN, Amsterdam, (aftr.) & Mr. K. ZWAARDEMAKER, Bussum; Dr. J. TH. DE VISSER, Amsterdam, (aftr.) & Ds. O. SCHRIECKE, Enschede; K. F. VAN DEN BERG, Amsterdam, (aftr.) & H. J. EMOUS, Amsterdam; Prof. Dr. C. H. TH. BUSSEMAKER, Groningen & C. W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM, Arnhem.

Van het Bestuur der afd. Groningen was evenwel kort vóór de Algemeene Vergadering bericht ingekomen dat Prof. Dr. C. H. TH. BUSSEMAKER een eventueele benoeming niet wenschte te aanvaarden, van welk bericht aan de Vergadering mededeeling gedaan werd.

De uitslag der gehouden verkiezing was dat de vijf

aftredenden werden herkozen en C. W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM als nieuw lid van het Hoofdbestuur werd benoemd.

Tot ons leedwezen meende de Heer VAN LIMBURG STIRUM voor deze benoeming te moeten bedanken, zoodat het Hoofdbestuur dit jaar onvoltallig was en bleef bestaan uit de veertien leden, reeds in ons vorig jaarverslag vermeld.

Het Bureau van het Hoofdbestuur onderging eenige wijziging, doordat de Heeren G. A. A. MIDDELBERG (*Voorzitter*) en Mr. J. B. LOMAN (*Penningmeester*) weder uit het buitenland terugkeerden en de waarnemende bestuursleden J. A. WORMSER en K. F. VAN DEN BERG dientengevolge weder uit het Bureau traden. Aangezien echter de *penningmeester* spoedig wederom naar Zuid-Afrika moest vertrekken, achtte hij het beter zijne functie in de Hoofdbestuursvergadering van 21 Juli 1903 neder te leggen, waarop de Heer K. F. VAN DEN BERG tot *penningmeester* werd benoemd. De Heer PAUL DEN TEX bleef met het *secretariaat* belast. De Heer J. FLOOR Jr. bleef met groote toewijding als *adjunct-penningmeester* het Bureau ter zijde staan. De Heer C. V. VAN BEMMEL werd in September als gesalarieerd *adjunct-secretaris* aangesteld, een regeling die den goeden gang van zaken zeer bevordert.

Het Bureau bleef geregeld één-maal per week bijeenkomen en ook dit jaar werden deze vergaderingen door den gedelegeerde van het Ned. Bijstandsfonds, het lid van het Hoofdbestuur Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN bijgewoond, wiens adviezen door het Bureau op hoogen prijs werden gesteld.

Een aanvankelijk als proef genomen maatregel, die sedert bestendigd werd, was het geregeld één maal per maand bijeenkomen van het Hoofdbestuur, waardoor een spoediger behandeling der loopende zaken kon verkregen worden.

Volgens rooster treden dit jaar af de Heeren P. R. MEES, J. A. WORMSER, A. S. VAN REESEMA, Prof. Mr J. DE LOUTER

en Dr. H. J. KIEWIET DE JONGE, zoodat, met de hierboven genoemde vacature, aan de Algemeene Vergadering zes dubbeltallen zullen worden aanbevolen.

Correspondenten.

Ook dit jaar bleven wij in correspondentie met de Commissies van het Nederlandsch Bijstandsfonds te Pretoria en te Bloemfontein, die ons voorlichtten omtrent wenschen en behoeften in Transvaal en Oranjerivier.

De op Zuid-Afrika betrekking hebbende blauwboeken werden ons wederom door vriendelijke tusschenkomst van den Heer H. S. J. MAAS, Consul-Generaal der Nederlanden te Londen, voor ons archief toegezonden. Wij zijn den Heer MAAS voor zijne vriendelijke bemiddeling zeer dankbaar.

Leden.

Het is met groot leedwezen, dat wij eene belangrijke vermindering van het aantal onzer leden moeten constateeren. Waren zéér velen in den lande bereid lid onzer Vereeniging te worden, toen de oorlog in Zuid-Afrika uitgebarsten was en wij daar slechts materieele nooden konden lenigen, nu onze stamverwanten onze hulp dubbel noodig hebben in hunnen zwaren strijd voor het behoud hunner taal, ontzeggen vele leden ons hunnen verderen steun, en verminderen daardoor de krachten onzer Vereeniging om door financieele hulp de Boeren voor verengelsching van hun ras te behoeden. Is het behoud van onze taal in Zuid-Afrika dan niet evenzeer een Nederlandsch als een Afrikaansch belang en zijn de luttele drie gulden contributie voor dit doel niet wèl besteed?

Dr. N. MANSVELT heeft zich op uitnoodiging van het Hoofdbestuur bereid verklaard overal in Nederland, door het houden van lezingen, op deze groote taak, voor onze Vereeniging weg gelegd, te wijzen en het is te betreuren, dat slechts weinige afdeelingen dezen, als oud-Superintendent van Onderwijs der Zuid-Afrikaansche Republiek zoo zeer bekenden, spreker hebben uitgenoodigd.

De ledenlijst [1]) telt ditmaal 5364 namen, tegen 6178 het vorig jaar.

Afdeelingen. Om het aantal onzer afdeelingen niet verder te laten inkrimpen, maar zoo mogelijk de tot stand koming van nieuwe afdeelingen te bevorderen, kwamen wij met den Heer H. J. ENDENDIJK te Amersfoort overeen, dat hij op verschillende plaatsen propaganda-lezingen zou houden, daarbij de aanwezigen opwekkende een afdeeling der Ned. Zuid-Afrikaansche Vereeniging te vormen. Niettegenstaande wij de medewerking onzer bestaande afdeelingen inriepen, en de Heer ENDENDIJK met verschillende leden onzer Vereeniging, niet tot eene bepaalde afdeeling behoorende, in correspondentie trad, en bovendien in Amersfoort en Sneek lezingen hield, bereikte hij het doel niet, en verzocht ons van zijn mandaat ontheven te worden.

In plaats van de beoogde vermeerdering, valt eene vermindering van het aantal afdeelingen te constateeren. Uit Almelo en den Helder ontvingen wij bericht dat in ledenvergaderingen besloten was de afdeelingen op te heffen.

Uit de volgens § 3 der algemeene Regelen ingezonden Jaarverslagen stippen wij hieronder de belangrijkste punten aan:

Amsterdam. Geconstateerd moet worden, dat bij voortduring het aantal leden afneemt. Thans bedraagt dit ongeveer 590. Het afdeelingsbestuur heeft, mede in verband daarmede, getracht, door verspreiding van betere inzichten in de heerschende toestanden in, en verwachtingen van de toekomst van Zuid-Afrika, de belangstelling te

---

[1]) De Secretaris, Leidschegracht 10, Amsterdam, verzoekt beleefd opgave van drukfouten of onjuistheden in de ledenlijst voorkomende.

doen verlevendigen. Het heeft daartoe in zeer ruimen kring doen rondzenden een in brochurevorm gedeeltelijk omgewerkten herdruk van een aantal in de „Nieuwe Courant" verschenen artikelen, waarvan het den inhoud zeer juist achtte. Het Hoofdbestuur droeg een gedeelte der daaraan verbonden onkosten.

In den heer EMOUS vond het afdeelingsbestuur een groote aanwinst, daar deze met zijn groote liefde voor de zaak die wij voorstaan, door zijn kennis en relatiën, de juiste man is, dien wij behoeven.

Met het oog op den heerschenden finantieelen toestand achtten wij het niet raadzaam dit jaar weder een collecte te houden.

Stud. afd. Amsterdam. Geen verslag ontvangen.

Apeldoorn. Het aantal leden bedroeg ult°. December 118, benevens 45 begunstigers. Een dames-comité belastte zich met het verzamelen van goede Hollandsche lectuur en kon begin 1904 een achttal flinke kisten afzenden. Gesteund werd eene bijeenkomst op 19 Februari ten gunste der Kaapsche rebellen, die netto *f* 175 opbracht. Het woord voerden de Heeren C. J. BOTHA, C. D. AUCAMP en W. A VAN DER VEEN. Evenzoo werd steun verleend aan eene lezing die door de Heeren F. W. REITZ en D. W. BRESLER zou gehouden worden op den 1sten Mei. De Heer REITZ werd door ongesteldheid verhinderd te komen, doch in zijn plaats gaf JACK HINDON eenige herinneringen uit den oorlog ten beste. Voor Studiefonds en Voorschotkas werd voorts propaganda gemaakt.

Arnhem. Sedert het vorig jaar hebben bedankt, zijn vertrokken en overleden 24 leden, terwijl vijf nieuwe leden werden ingeschreven en derhalve de afdeeling Arnhem thans telt 204 leden.

Assen. Geen verslag ontvangen.

Breda en Omstreken. Door verflauwende belangstelling kromp het ledental. Den 11^{en} Maart hield CHR. BOTHA een lezing over den opstand in de Kaapkolonie. Hulp werd aan eenige vak- en ambachtslieden verleend in voorbereiding van emigratie naar Zuid-Afrika, doch door de ontmoedigende berichten zagen ten slotte bedoelde personen van emigratie af. In het bestuur kwam geen verandering; de *Secretaris* was maanden lang door ongesteldheid verhinderd zijne functie te vervullen, de *Penningmeester*, de Heer EEKHOUT, nam met groote welwillendheid deze taak op zich.

Bussum. Het ledental bedraagt thans 43. In het afgeloopen jaar werden geene vergaderingen gehouden en viel ook niets belangrijks in de afdeeling voor.

Delft en Omstreken. Het aantal leden daalde tot 81, het aantal begunstigers tot 88. Op 29 Januari en 27 April werden bestuursvergaderingen gehouden, ledenvergaderingen op 12 Februari en 18 Mei. De werkzaamheden der afdeeling bestonden ook dit jaar voornamelijk in het verleenen van steun aan personen uit Zuid-Afrika die, tengevolge van de gebeurtenissen aldaar, in ongelegenheid zijn gekomen.

Stud. afd. Delft. Geen verslag ontvangen.

Deventer en Omstreken. Het ledental bedraagt 119. In hoofdzaak hield de afdeeling zich bezig met het verzamelen en verzenden van lectuur voor Zuid-Afrika.

Doetinchem en Omstreken. Eene Algemeene Vergadering in Maart en twee bestuursvergaderingen werden gehouden. In Mei ging van het afdeelingsbestuur een circulaire uit,

wijzende op het groote belang dat in Zuid-Afrika het Hollandsch de landtaal blijve, en opwekkende alle pogingen om de verengelsching van het nu overwonnen volk tegen te gaan, krachtig te steunen.

Dordrecht en Omstreken. Ter vervanging van den Heer P. J. DE KANTER, die wenschte op te houden lid en voorzitter van het Bestuur te zijn, werd door de afdeeling tot voorzitter gekozen de Heer Dr. H. J. DE GRAAF.

De Heer F. STOOP nam de plaats in van den Heer L. VAN LIER, die naar elders vertrok; terwijl in twee vacatures, ontstaan door de uittreding der Heeren WIJERS en DICKE, door de eerstvolgende ledenvergadering zal moeten voorzien worden.

Het ledental verminderde met vier door overlijden, met twee door opzegging van het lidmaatschap, en met vier door verandering van woonplaats.

De motie der afdeeling, als getuige, hoe bij haar, met de nooddruft van vele Afrikaander gezinnen bewogen, de hulp inroepende stem van Mevrouw KOOPMANS-DE WET weerklank gevonden had, noch de circulaire aan de zusterafdeelingen gezonden, naar aanleiding der verklaringen van het Hoofdbestuur, behoeft in dit bestek meer dan een korte vermelding. De leden van het Bestuur, tot het in ontvangst nemen van giften gaarne bereid, hadden het voorrecht een bedrag van *f* 518.35 met inbegrip van *f* 100.— door vriendelijke bemiddeling van den Heer H. KRABBE ontvangen van de afd. Twente der Nederl. Mij. v. Tuinb. en Plantk., naar Zuid-Afrika te kunnen remitteeren. Overigens was de arbeid der afdeeling tot werkzaamheden van huishoudelijken aard, en — waar gevraagd — het verleenen van steun aan wie daarop aanspraak mochten maken, beperkt.

Enschede en Omstreken. Het aantal leden dezer afdeeling

bedraagt 115, waarvan 10 in het naburige Gronau (Duitschland) woonachtig zijn.

Steun werd verleend aan het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche studenten.

Gorinchem en Omstreken. Geen verslag ontvangen.

's-Gravenhage. Was in het vorig jaar het ledental dezer afdeeling niet toegenomen, in 1903 is het zelfs eenigszins verminderd, voornamelijk tengevolge van overlijden of vertrek naar elders. Toch mocht de afdeeling met vrucht werkzaam zijn in meer dan eene richting. Het grootste en moeilijkste deel dier werkzaamheden kwam voor rekening van het Dames Sub-Comité, dat in verband met de gewijzigde omstandigheden zijne bezigheden in eenigszins veranderde richting voortzette. Ondersteuning werd verleend aan krijgsgevangenen en aan eenige door den oorlog uit Zuid-Afrika verdreven gezinnen welke nog niet in de gelegenheid waren derwaarts terug te keeren; in talrijke nooden heeft het Sub.Comité ondanks zijne bescheiden middelen kunnen voorzien. Geldelijke bijdragen werden voorts gezonden aan generaal De Wet, aan de commissie voor vee-uitvoer naar Zuid-Afrika en aan het Taalfonds.

In verband met het verzoek om steun van het Studiefonds heeft het afdeelingsbestuur aan de leden eene circulaire toegezonden waarbij eene jaarlijksche bijdrage van *f* 1.—, boven de gewone contributie, voor genoemd fonds werd verzocht. Tegenover zeer enkele leden die over deze circulaire ontstemd waren en daarin aanleiding vonden om voor hun lidmaatschap te bedanken, mag er met voldoening op worden gewezen dat het denkbeeld vrij algemeen met sympathie werd begroet en dat van een aantal leden de toezegging van eene hoogere bijdrage dan de voorgestelde of belangrijke giften in eens werden ontvangen.

Groenlo. Geen verslag ontvangen.

Groningen. Voor het Rotterdamsche Comité voor verzameling van Hollandsche lectuur voor Zuid-Afrika en voor de school van den Heer J. VAN BRUGGEN te Braamfontein werden door eene commissie met groot succes boekwerken verzameld en verzonden. Het afdeelingsbestuur kon zich niet vereenigen met de zienswijze van het Hoofdbestuur om *f* 200,000.— beschikbaar te stellen voor de oprichting der voorschotkas en liet ter Algemeene Vergadering dan ook een woord van protest hooren. Vieren-vijftig leden verklaarden zich op aansporing en in navolging van de Haagsche afdeeling bereid *f* 1.— boven de gewone jaarlijksche contributie te storten voor het studiefonds. Het ontbonden comité te Haren schonk bovendien *f* 33.16½ voor dit doel. Naar aanleiding van eene oproeping van Mevrouw KOOPMANS—DE WET werd op eene annonce in de couranten ruim *f* 200.— gecollecteerd en aan haar overgemaakt. Vóór de kostelooze openbare leeszaal werd door het Hoofdbestuur een abonnement op de Volksstem genomen.

Haarlem. Het ledental verminderde gedurende 1903 met 12 leden en bedraagt thans 107. Door het bedanken van den waarnemenden voorzitter, tevens penningmeester, kwam er in het bestuur eenige wijziging.

Den Helder. De belangstelling verminderde en vele leden bedankten. In eene vergadering van 22 December 1903 werd besloten de afdeeling op te heffen.

Hengelo, Borne, Delden. Het ledental dezer afdeeling verminderde slechts met 3. Door ruime verspreiding van de circulaire der Commissie tot inzameling van boeken voor Zuid-Afrika konden 4 kisten (circa 1000 kilo netto)

goed bruikbare boeken aan genoemde Commissie toegezonden worden. Dertien leden der afdeeling verbonden zich tot eene jaarlijksche bijdrage aan het Studiefonds. Van de afd. Twente der Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde werd een gift ontvangen van *f* 100.— als opbrengst eener te Enschede gehouden bloemen-bazar, ter afdraging aan Mevrouw KOOPMANS-DE WET.

Kinderdijk en Omstreken. Geen verslag ontvangen.

Leiden en Omstreken. Het ledental verminderde van 250 tot 213. Het afdeelingsbestuur leed een groot verlies door het overlijden van den Heer J. H. DONNER, die sedert de oprichting daarvan deel uitmaakte. Dr. E. F. VAN DE SANDE BAKHUYZEN werd tot lid van het bestuur gekozen. Van de uit Zuid-Afrika uitgewekenen, die in vorige jaren eenige onderstand genoten, is nog slechts één in Leiden woonachtig. Deze heeft vast werk gevonden en kan thans in de behoeften van zijn gezin voorzien. Aan de Commissie voor Vee-uitvoer werd *f* 100.— geschonken en in een door Generaal BOTHA gesloten leening twee aandeelen van *f*. 100.— genomen. Bovendien werd £ 2.—.— gezonden aan den Heer S. GAARKEUKEN voor de oprichting eener school te Nijlstroom.

Op 19 Maart hield CHR. BOTHA eene lezing die slecht bezocht werd.

Stud. afd. Leiden. Geen verslag ontvangen.

Maassluis en Omstreken. Geen verslag ontvangen.

Middelburg en Omstreken. Het aantal leden daalde van 89 tot 76. Naar aanleiding van een circulaire van den Heer H. BIJLEVELD c. s. werd aan Dr. MANSVELT ten behoeve van P. A. STEENEKAMP afgedragen *f* 20.—. Bijzonders viel in de afdeeling niet voor.

Naarden. Geen ontslag ontvangen.

Nijmegen en Omstreken. Van 190 daalde het ledental tot 130. De twee dames-leden traden uit het afdeelingsbestuur en werden vervangen door de Heeren A. PIJNACKER HORDIJK en E. GERRETSEN. De Voorzitter en de Secretaris werden aangewezen om te trachten van Prof. DE LOUTER inlichtingen omtrent de op te richten Voorschotkas te bekomen, welke genoemd Hoofdbestuurslid met groote bereidwilligheid verstrekte De afdeeling heeft zeven kisten met boeken voor Zuid-Afrika bijeengebracht. Door het Hoofdbestuur is een abonnement op de Volksstem aan de Societeit „Burgerlust", door het afdeelingsbestuur een zelfde abonnement aan de Sociëteit „de Harmonie" aangeboden en dankbaar aanvaard.

Rheden/Rozendaal. Het aantal leden verminderde met vijf en bedraagt thans 56 en 1 begunstiger. De afdeeling besloot jaarlijks *f* 20.— bij te dragen voor het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche studenten.

Ten behoeve van het onderwijs en de kerken in Zuid-Afrika werden door de afdeeling een groot aantal boeken bijeen gebracht.

Rotterdam en Omstreken. Tegen 712 leden in het vorig jaar, geeft de ledenlijst 628 namen aan. Menigmaal werd in het afgeloopen jaar de hulp der afdeeling ingeroepen voor hulpbehoevende Afrikaanders en Oud-Hollanders. Ook voor de terugreis naar Afrika van gezinnen, waarvan de kostwinners weder een betrekking in Zuid-Afrika gekregen hadden, verleende de afdeeling eenige malen steun. Naar aanleiding van de bede om hulp van Mevr. KOOPMANS—DE WET en Miss HOBHOUSE bracht de afdeeling *f* 2215.— bijeen; aan de Vereeniging „Hollandia" te Kaapstad werd een jaarlijksch bedrag van £ 5.—.— toegezegd. Een

deputatie van drie afgevaardigden der krijgsgevangenen van de Bermuda's werd door de afdeeling ontvangen en gesteund. De Commissie tot uitzending van Hollandsche lectuur ontving voor de kosten van vracht enz. een bijdrage uit de afdeelingskas van ƒ 100.—; eveneens werd bijgedragen voor de studie van twee Transvaalsche jongelieden, die hier te lande hun opvoeding voltooien. Een toelage van £ 5.—.— per maand, later in overleg met den Heer WOLMARANS op £ 10.—.— gebracht, werd voor een dorpsschool, door tusschenkomst van leden van het Christ. Nationaal Schoolbestuur te Pretoria, bestemd. Ook het Studiefonds hier te lande wordt krachtig gesteund, vooral door het maken van propaganda.

Scheveningen en Omstreken. Wegens vertrek naar Amsterdam trad de Heer Ds. G. MANSVELT uit het bestuur, in welke vacature nog niet is voorzien. Tengevolge van verflauwde belangstelling en het gevoel van behoefte aan steun en leniging van nooden in eigen omgeving, verminderde het ledental met 22 zoodat het thans 63 bedraagt.

Schiedam en Omstreken. Deze afdeeling is een der weinigen, wier ledental ongeveer stationnair bleef. Naast meerdere bestuursvergaderingen werden twee slecht bezochte ledenvergaderingen gehouden. 21 April 1903 werd het Z. Afr. Te Huis gesloten, na gedurende één jaar 10 volwassenen en 13 kinderen gehuisvest te hebben. Voeding en kleeding, Lager onderwijs, Godsdienst onderwijs en muziekonderricht aan de kinderen, en vak-onderricht aan één volwassene en één jongeling, alles werd gratis verstrekt, evenals geneeskundige behandeling en artsenij-levering. Van de door het Hoofdbestuur beschikbaar gestelde ƒ 2000.— behoefde slechts de helft opgenomen te worden en van het saldo der onkosten-rekening, groot ƒ 42.73½

werd *f* 40.— aan de Commissie voor vee-uitvoer gezonden. Aan de leestafels der beide societeiten werd een exemplaar van de Bussy's Exportblad aangeboden, en tevens medegewerkt om goede lectuur voor Zuid-Afrika bijeen te brengen. In navolging van de afdeeling 's Gravenhage gaven 13 leden gehoor aan het verzoek om *f* 1.— boven de gewone contributie voor het studiefonds af te staan.

Utrecht en Omstreken. Het ledental bedraagt thans 291. De voorzitter mocht van generaal BOTHA een schrijven ontvangen hem meldende de goede ontvangst van een wissel ad £ 87.19.9 zijnde de opbrengst der gehouden inzameling voor de leniging van den nood onder de Boeren na den oorlog, verder inhoudende:

„Wil den oprechten dank aan alle gevers overbrengen, „woorden genoeg om U te bedanken kan ik niet vinden, „want de Nederlanders heb oprecht getoond dat zij ons „beste vrienden in ons dagen van armoede is geweest, „en de steun in liefde ons betoond kunnen wij nimmer „vergeten, het is juist hun finantiëele hulp op den regten „tijd verleend dat ons arme volk weder aanhielp, en die „duizende hongerige weder voedsel verschaffen, en deze „som komt net weder op den regten tijd, om van de „onlangs uit Indië teruggekeerde krijgsgevangenen te „helpen, die broodloos, zonder huis, werk of kost zitten. „Met de grootste bereidwilligheid zal ik Uw opdracht „uitvoeren.

„Wij hebben al maanden lang zware ziekte van koorts „gehad doch nu ga het geheel beter, leven hier is bitter „duur, en wij Boeren hebben maar weinig te doen „wegens de zware droogte heb ons nog niets op de plaatsen „konden doen, maar nu zijn de mielie oogst veel belovend, „en zelfs heb wij groenten en aardappelen voldoende.

„Wij zullen ons geloof vast houden en de God onze „vaderen danken en bidden ons vrienden in Nederland

„dubbel te zegenen voor de milde hulp die wij van tijd „tot tijd ontvangen. nogmaals hartelijken dank."

Winterswijk en Omstreken. Het grootste deel der leden dezer afdeeling hebben voor het verdere lidmaatschap bedankt. Vergaderingen zijn in 1903 niet gehouden.

Zutfen. Geen verslag ontvangen.

Zwolle en Omstreken. De afdeeling besloot op haar Jaarvergadering in principe zich aan te sluiten bij het protest van de afdeeling Amsterdam tegen de gift uit het oorlogsfonds aan de Zuid-Afrikaansche Voorschotkas. Een bedrag van *f* 50.— werd afgestaan aan het Studiefonds. Het voornemen van het afdeelingsbestuur om geld bijeen te brengen voor de Zuid-Afrikaansche Voorschotkas werd in overleg met het bestuur dier instelling, voorloopig niet ten uitvoer gebracht.

Rekening en Verantwoording.

De Commissie belast met het nazien der Rekening en Verantwoording van den penningmeester over het jaar 1902, bestaande uit de Heeren J. H. A. A. KALFF, Mr. H. J. TASMAN en E. BRUCHNER (leden) en Mr. P. W. DE KONING, R. W. J. C. VAN DEN WALL BAKE en F. VAN POPPELEN Jr. (plaatsvervangende leden), bracht ter Algemeene Vergadering van 28 Mei 1903 bij monde van den Heer E. BRUCHNER verslag uit over hare bevinding.

Bij acclamatie besloot de vergadering, op voorstel der genoemde Commissie, aan den penningmeester, onder dankzegging voor het beheer, décharge te verleenen.

Voor het nazien der boeken over 1903 werden door de Algemeene Vergadering benoemd de Heeren Mr. E. J. EVERWIJN LANGE Jr. (Amsterdam), Jhr. Mr. J. E. HUYDECOPER VAN MAARSSEVEEN EN NIGTEVECHT (Utrecht) en Mr. G. W. C. PLIESTER (Arnhem) tot leden en de Heeren Dr. D. C. HESSE-

LING (Leiden), ED. DE LANOY (Haarlem) en H. SALOMONSON Gzn. (Almelo) tot plaatsvervangende leden. Met uitzondering van den Heer H. SALOMONSON Gzn., verklaarden allen zich bereid deze taak op zich te nemen.

Bij de als bijlage tot dit verslag opgenomen Rekening van 1903 geeft de penningmeester de volgende toelichting:

De rekening over het jaar 1903 vertoont, wat de gewone inkomsten en uitgaven betreft, slechts weinig verschilpunten met die over het voorafgaande jaar.

De contributies hebben *f* 580.21 minder opgebracht; aan giften werd *f* 500 ontvangen tegen *f* 421.20 in 1902. Eene vergelijking van de cijfers der geinde contributies blijft intusschen altijd eenigszins onjuist, daar de bijdragen der verschillende afdeelingen over het algemeen vrij onregelmatig aan het Hoofdbestuur afgedragen worden.

De algemeene onkosten waren iets hooger in verband met grootere uitgaven voor drukwerk. Ook aan boekzendingen naar Zuid-Afrika werd iets meer besteed. Bovendien werd de rekening bezwaard door de betaling van eenige kosten, welke bleken nog verschuldigd te zijn geweest voor de ontvangst der Boeren Generaals in 1902.

Op de rekening 1902 behoorde feitelijk eveneens thuis de *f* 100 kantoorhuur van het Informatiebureau. De besparing op de kosten van dit bureau, als gevolg van de gewijzigde inrichting sedert Februari 1903, is dus in werkelijkheid grooter dan de rekening over het afgeloopen jaar aantoont.

Tegenover deze besparing staat de hervatting der jaarlijksche subsidie aan de Voorschotbank voor Zuid-Afrika, welke gedurende den oorlog, toen de Voorschotbank tot werkeloosheid gedwongen was, tijdelijk niet uitbetaald werd.

Tot de buitengewone uitgaven in 1903 behooren alleen de subsidie van *f* 2000 aan het Persbureau van het Algemeen Nederlandsch Verbond, reeds in het vorig verslag vermeld, en eene extra bijdrage van *f* 500 aan het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten.

In het geheel werd dus in het afgeloopen jaar minder uitgegeven dan ontvangen, en konden de kasmiddelen wederom versterkt worden.

Evenals ten vorigen jare zijn in het saldo per 31 December j.l. opgenomen de gelden, indertijd uit het Oorlogsfonds ontvangen en bestemd voor twee extra beurzen aan hier te lande studeerende Zuid-Afrikaansche jongelieden. Daarvan was op dien datum, buiten de eerst in 1904 ontvangen rente, nog een bedrag van *f* 5560 aanwezig, hetgeen dus niet als het eigendom der Vereeniging te

beschouwen is. Houdt men bovendien rekening met een bedrag van *f* 235.90, dat nog over 1903 verschuldigd was, als bijdrage in de administratiekosten der Zuid-Afrikaansche Voorschotkas, dan blijkt dat het loopende jaar aangevangen werd met een batig saldo van ongeveer *f* 8500.

Het effectenbezit der Vereeniging bestaat uit:

4 à	*f* 1000.—	Oblig. 3 % Nederland.	
1 „	„ 100.—	„ 3 % „	
2 „	„ 1000.—	„ 3½ % Mij. tot Expl. van Staatssp. 1891.	
1 „	„ 1000.—	„ 3½ % „ „ „ „ „ 1887.	
3 „	„ 1000.—	Pandbr. 3½ % Rotterdamsche Hyp. Bank.	
3 „	„ 1000.—	„ 3½ % Hollandsche „ „	
3 „	Kr. 2000.—	Oblig 3 % Oostenr. Locaal Spoorweg Mij	
45 „	*f* 100.—	Aand Voorschotbank voor Zuid-Afrika.	
11 „	„ 600.—	„ Witwatersrand Mij. Elsburg B.	waardeloos.
3 „	£ 100.—	„ Algemeene Expl en Bouw Mij.	
4 „	„ 50.—	„ M. FRANKEN.	
1 „	*f* 500.—	Renkumsche Gasfabriek	

welke fondsen bewaard worden door de LABOUCHÈRE OYENS & Co's Bank.

Commissie van Emigratie en Informatie-Bureau.

De Secretaris van het Informatie bureau, de Heer D. R. van Urk, brengt het volgende jaarverslag over 1903 uit:

In het laatst van 1902 en in het begin van 1903 ontving onze Commissie bericht, dat in Zuid-Afrika „een gouden tijd" was aangebroken, en deden in verschillende dagbladen optimistische berichten de ronde omtrent Zuid-Afrikaansche toestanden. Dit had natuurlijk grooten invloed op velen, die daardoor aangelokt, inlichtingen kwamen inwinnen hoe het best Zuid-Afrika, en vooral Transvaal bereikt zou kunnen worden. Werden er vóór den oorlog geen hindernissen in den weg gelegd om Transvaal te bereiken, thans waren de emigranten aan vele formaliteiten gebonden. Slechts 35 Nederlanders per maand, die aan alle eischen van een permitaanvrage konden voldoen, werden in Transvaal of Oranjerivierkolonie toegelaten; honderden waren niet in staat zulk eene permitaanvrage volledig in te vullen, omdat het hun onmogelijk was den naam van een werkgever

in eene dier kolonies, bereid den betrokkene in dienst te nemen, op te geven, zonder welke opgave de aanvrage om een permit niet in overweging genomen werd. Om hierin eenigszins tegemoet te komen heeft ons bureau aan de verschillende werklieden lijsten, bevattende vele namen van werkgevers in Zuid-Afrika, uitgereikt; tot deze werkgevers konden zij zich richten, om in geval van een gunstig antwoord de permitaanvrage volledig te kunnen invullen. Deze wijze van werken had inderdaad eenig succes, aangezien een aantal werkgevers in Zuid-Afrika aan enkele werklieden toestonden hun naam op de aanvrage in te vullen, tengevolge waarvan zij permit verkregen. Dat vele personen niet het verschil kenden tusschen een permit en een permitaanvrage, is ons ten duidelijkste gebleken uit veler vreugde bij het ontvangen van een blanco permitformulier van het Ministerie van Buitenl. Zaken, welke daarin een *permit* meenden te zien. Hunne verkeerde opvatting was dan eene groote teleurstelling. Alhoewel de waarn. Consul-Generaal der Nederlanden te Pretoria in September 1902 meldde dat deze formaliteiten een tijdelijk karakter droegen, toch werden zij met onverbiddelijke gestrengheid het geheele jaar 1903 gehandhaafd.

Dat in verband met de berichten omtrent den gunstigen toestand in Z. A. vooral vele werklieden in de bouwvakken zich tot ons Bureau wendden om voorlichting, hulp en raad behoeft nauwelijks gezegd. In dit jaar hebben zich 1290 personen, mondeling of schriftelijk, tot ons Bureau, gewend, waarvan circa ½ timmerlieden en metselaars, en voorts schilders, smeden, metaaldraaiers, letterzetters, loodgieters enz. (een veertigtal beroepen en bedrijven). Hoevelen er van dit aantal vertrokken zijn is niet mede te deelen. Zeker is het dat tot September elke wekelijksche boot gemiddeld 25 Nederlanders naar Zuid-Afrika bracht. Het ligt voor de hand dat er onder het getal van 1290

ook velen waren, die niet, of in mindere mate in aanmerking kwamen voor emigratie, o. a. hebben wij aan een 30-tal *kantoorbedienden*, en aan een 10-tal grondwerkers de emigratie ten sterkste ontraden.

In het voorjaar kwam eene aanvrage uit Kaapstad om twee letterzetters bij onze Commissie in, waaraan wij gaarne voldeden, door uitzending van een bekwaam vakman uit Haarlem, en een uit den Haag. In het geheel hebben zich 76 letterzetters laten inschrijven, maar aangezien de kans op plaatsing voor Nederlandsche letterzetters in Z.-A. vrij beperkt is, hebben wij allen afgeraden *op goed geluk* te vertrekken, maar hun aanbevolen zich vooraf te overtuigen of er zetters konden worden geplaatst. Het dagblad „Ons Land" te Kaapstad plaatste een achttal, het weekblad „De Stem" te Burgersdorp, op onze aanvrage, twee letterzetters.

In den zomer kwam uit Utrecht het verzoek tot ons om voor Middelburg (Kaapkolonie) twee dienstboden en drie winkelbedienden uit te zenden. Wij meenden de besten uit de velen, die zich hadden aangemeld, te hebben uitgekozen op grond van de verkregen gunstige informatiën.

Tot ons leedwezen hebben de twee dienstboden niet aan de verwachting beantwoord; daarentegen legden wij met de winkelbedienden meer eer in.

Meermalen hebben wij in onze verslagen er op gewezen hoe snel de toestanden in Zuid-Afrika kunnen veranderen. Na de hoogst gunstige berichten in den beginne van het jaar omtrent de arbeidsmarkt, vooral wat de bouwvakken betreft, togen vele werklieden naar Zuid-Afrika. Met uitzondering van weinigen, die een permit hadden weten te bemachtigen, bleven allen in de Kaapkolonie, waar ook veel werk in die vakken werd gevonden.

Spoedig werd de arbeidsmarkt echter overvoerd, terwijl bovendien, door het nà korte opleving, weder kwijnen van den algemeenen toestand, voor de later gekomenen een

moeielijke tijd aanbrak en onze Commissie in het algemeen verdere emigratie moest tegengaan.

Evenwel blijft een schier onbegrensde behoefte aan goede dienstboden in Zuid-Afrika bestaan, zonder dat onze commissie aan de vraag ook maar eenigermate kan voldoen.

Namens de Commissie van Emigratie.
D. R. VAN URK, *Secretaris.*
Bureau Damrak 95.

Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten.

Het Bestuur van het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten bracht het hier volgende verslag over 1903 aan het hoofdbestuur uit:

VERSLAG van Bestuurders van het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten over het jaar 1093.

Om te voldoen aan Art. 4 van hun Reglement hebben Bestuurders van het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten hierbij de eer U het Verslag aan te bieden hunner verrichtingen gedurende het jaar 1903.

In de samenstelling onzer Commissie kwam geene verandering.

Ook het getal onzer kweekelingen bleef ongeveer hetzelfde.

J. H. GEY VAN PITTIUS, die met een toelage, deels van Uwe vereeniging, deels van het Taalfonds studeert, zette zijne studieën in de Rechten én te Leiden én te Londen voort en hoopt weldra Doctoraal-examen Zuid-Afrik. Recht te kunnen afleggen.

J. D. DU TOIT promoveerde tot Doctor in de Theologie aan de Vrije Universiteit op een proefschrift over het Methodisme en vertrok daarop naar Zuid-Afrika, waar hij nu als predikant werkzaam is.

M. J. PRAETORIUS zette ook zijne studiën voort en slaagde te Londen voor een paar examens. Hij studeert met een beurs van het Studiefonds.

D. G. J. VAN HOYTEMA, die met eene toelage van het Taalfonds te Leiden in de Rechten studeert, deed aldaar een welgeslaagd Doctoraal-examen.

L. H. WAGNER, met eene toelage van het Taalfonds, is bij afloop van den cursus overgegaan naar de zesde klasse van het Gereformeerd

Gymnasium en hoopt dit jaar zijne Medische studiën alhier te kunnen beginnen.

F. POSTMA, die met eene toelage van Uwe vereeniging aan de Vrije Universiteit in de Letteren studeerde, is na een welgeslaagd Candidaats-examen in de Letteren, naar Burgersdorp, K. K. vertrokken, waar hem een plaats als leeraar was aangeboden.

W. E. BOK Jr. studeerde met een beurs Uwer vereeniging te Leiden in de Rechten, promoveerde aldaar en zet nu zijne studiën te Londen voort.

G. BERNARD FORTUYN, die te Groningen studeerde met een beurs Uwer vereeniging, is aldaar tot Meester in de Rechten gepromoveerd. Tot onze teleurstelling zal hij — zoo ten minste onze informatiën juist zijn — niet naar Zuid-Afrika terugkeeren.

M. MALHERBE, die door een beurs Uwer vereeniging wordt gesteund, zette zijne studiën voort, voor zooverre zijn gezondheidstoestand hem dit toeliet.

C. WEILBACH en D. BODENSTEIN, die beiden studeeren van beurzen, door Transvaalsche particulieren vroeger te onzer beschikking gesteld, deden eindexamen en begonnen hunne rechtsgeleerde studiën te Leiden. Een woord van dank aan Rector en leeraren van het Amerfoortsch Gymnasium, die tijd en krachten beschikbaar stelden om hen bij de voorbereiding tot dat examen te helpen, alsook aan Mevr. MEINSMA, die met zóó zeer groote toewijding de zorg voor hen beiden had op zich genomen, mag hier niet achterwege blijven.

H. FOURIE, die met een beurs Uwer vereeniging studeert, zette te Zwolle onder leiding van Rector en leeraren van het Gymnasium aldaar, zijne studiën voor het eindexamen voort. Hij woont ten huize van ds. A. de Haan.

J. C. ROCHE POHL, die met een beurs Uwer vereeniging studeert, zette zijne rechtsgeleerde studiën met succes voort.

P. VAN DRIMMELEN, die te Utrecht in de Theologie studeert, en aldaar zijn propaedeutisch examen aflegde, kon, gesteund door eene toelage van het Taalfonds, aldaar zijne studiën voortzetten.

M. UIJTENHOUDT, die eenigen tijd krijgsgevangene was op Ceylon, en herwaarts was gekomen om zijne studiën in de Theologie aan te vangen, werd gesteund door een beurs van ons fonds. Hij deed reeds propaedeutisch examen en bereidt zich nu voor het Candidaats-examen aan de Vrije Universiteit voor

Mochten wij het vorig jaar de hoop uitspreken, dat wij dit jaar zouden kunnen getuigen van vooruitgang in elk opzicht, tot op zekere hoogte is die verwachting vervuld.

Niet onbelangrijk zijn onze financiën verbeterd. Een anonyme,

vorstelijke gift van Fl. 10.000 gewerd ons en ook verblijdden ons een paar afdeelingen Uwer vereeniging en tal van afzonderlijke leden met de toezegging van eene grootere of kleinere jaarlijksche bijdrage Wel is de som dier bijdragen niet zóó groot als wij gehoopt hadden, maar wij zijn toch in staat gesteld twee nieuwe beurzen uit te loven — een gevolg óók hiervan, dat wij in overleg met de Heeren LABOUCHÈRE OYENS & Co. onze bezittingen op meer rentegevende wijze hebben belegd

Verbeterd is ook onze verhouding tot Zuid-Afrika. Bij het vernietigen van het zelfstandig bestaan der Zuid-Afrikaansche Republiek werd ook een eind gemaakt aan het bestaan der Beurzencommissie te Pretoria. Wij gevoelden het gemis daarvan zeer. En, daar wij telkens behoefte hadden aan de voorlichting van Zuid-Afrikaners, die op de hoogte waren van land en volk, wendden wij ons tot eenige voormannen, zoowel in de Transvaal, de Oranjerivierkolonie als in de Kaapkolonie, met het verzoek als onze Correspondenten te willen optreden en ons van raad en voorlichting te willen dienen. Met zeer groote bereidwilligheid gingen de Heeren Ds. H. S. BOSMAN, te Pretoria, Mr. J. P. M. HERTZOG, te Bloemfontein, F. C. MALAN, te Kaapstad, Ds P POSTMA, te Pretoria, Mr. J. C. SMUTS aldaar en Prof. P J. G DE Vos te Stellenbosch op ons verzoek in, waarvoor wij hen ook bij dezen onzen dank brengen, en reeds steunden sommigen hunner ons met hun gewaardeerd advies

Den 14^{en} Nov kwam een door ons hoogelijk gewaardeerd en gaarne aangenomen aanbod van het Coster-Fonds tot ons. Onder zekere voorwaarden werd door dit Fonds een beurs te onzer beschikking gesteld Onmiddelijk trachten wij een geschikt candidaat voor deze beurs te vinden, waarin wij ook slaagden. Wij hopen dat hij, evenals twee anderen, nog tijdig, vóór het begin van den nieuwen cursus hier zal zijn aangekomen.

Reeds meer dan eens hebben wij gemeend met nieuwe candidaten gereed te zijn, maar even vaak sprong de overkomst van zulk een candidaat af door omstandigheden, onafhankelijk van onzen wil Zoo waren twee medische studenten te Dublin geneigd hierheen te komen om hunne studiën voort te zetten. Maar de lange tijd, dien de studie der Medicijnen hier eischt, deed hen van hun plan afzien.

Behalve de genoemde jongelui studeert er nog meer dan een hier te lande voor eigen rekening. Op de opleiding van een hunner houden wij toezicht. Wij meenen echter dat het niet gewenscht is om hierover in dit, waarschijnlijk voor openbaarmaking bestemd, verslag in bijzonderheden te treden.

Met blijdschap hebben wij gezien dat dit jaar bij de begrooting de noodige stappen zijn gedaan om de benoeming van een Hoogleeraar in het Zuid-Afrikaansch recht mogelijk te maken. Moge weldra de benoeming volgen, want wij hebben gegronde reden om aan te nemen dat meer dan een Zuid-Arikaner, die nu nog uitsluitend elders in de rechten studeert, dan herwaarts zal komen

J. H. GUNNING Wzn., *Voorz.*

AMSTERDAM, 14 April 1904. JOH. W. PONT, *Secret.*

Voorschotbank voor Zuid-Afrika.

Kort na het afdrukken van ons vorig Jaarverslag ontvingen wij het Verslag van de Voorschotbank voor Zuid-Afrika over 1902, dat wij hier laten volgen:

Als naar gewoonte hebben wij de eer U verslag te doen van onze werkzaamheden over 1902, waarbij wij tevens de balans en winst- en verliesrekening aanbieden.

Evenals de laatste jaren bepaalden onze werkzaamheden zich uitsluitend tot het ontvangen der gelden van onze voorschotnemers, hetzij hier, hetzij in Pretoria wonende, hunne schuld geheel of gedeeltelijk afbetaalden.

Waarschijnlijk zullen verscheidene voorschotnemers, nu de oorlog geëindigd is, hunne verplichtingen ook verder nakomen en ons remise zenden, terwijl anders de borgen door ons zullen worden aangesproken.

De stand onzer voorschotnemers is als volgt:

Op 31 December 1901 was door		
34 voorschotnemers verschuldigd	*f*	10229,56
uitbetaald voor levensverzekeringpremies	„	124,32
Op 30 Juni en 31 December werden de voorschotnemers voor rente belast met	„	576.21
34 voorschotten	*f*	10930,09
11 „ afbetaald; ontvangen. . .	„	4618,66

Op 31 December 1902 was dus door 23 voorschotnemers verschuldigd *f* 6311,43

Aan rente hiervoor werd geboekt *f* 576,21 waarbij gevoegd moeten worden de rente door ons van de Ned. Bank en Credietvereeniging voor Zuid-Afrika ontvangen, zijnde *f* 660,82. De intrest-rekening geeft alzoo een voordeelig saldo groot *f* 1237,03.

Het agentschap Pretoria leverde een voordeelig koersverschil van *f* 17,35 op; wordt hierbij gevoegd het onverdeeld winstsaldo van 1901, dan bedraagt de geheele bruto winst *f* 1274,80.

De onkosten bedragen *f* 702,92, latende alzoo een netto winst van *f* 571,88.

Evenals in vorige jaren, stellen wij U voor geen uitkeering van dividend te doen, maar van dit saldo *f* 550,— over brengen op de rekening Reserve voor Dubieuse Debiteuren waardoor deze dan klimt tot *f* 2900,—; wij vertrouwen, dat U hieraan Uwe goedkeuring wel zult willen willen verleenen.

In de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van 12 Mei 1902 werden de aan de beurt van aftreding zijnde Commissaris de heer Mr. J. E. HENNY en het Bestuurslid de heer Mr. J. B. LOMAN herkozen; beide heeren namen hunne herbenoeming aan.

Ons zooeven genoemd Bestuurslid Mr. J. B. LOMAN vertrok na het einde van den oorlog naar Zuid-Afrika.

Uit de van hem ontvangen berichten blijkt ons, dat de heer LOMAN ook onder de tegenwoordige omstandigheden Zuid-Afrika een vruchtbaar veld acht voor emigratie.

Nu bijna het geheele grondkapitaal der Vereeniging weder in contanten aanwezig is, zijn wij in de gelegenheid onze taak weder met kracht op te vatten en tal van emigranten hulp te verleenen.

Voor het tegenwoordige dienen in het bijzonder onder-

wijzers, ambachtslieden en dienstboden weder aan het noodige reisgeld geholpen te worden.

In onze Mei-vergadering van 1902, waar onze vertegenwoordiger de heer A. D. R. Bisschop ook aanwezig was, werd door dezen op de wenschelijkheid gewezen om onze rente te verlagen.

Wij geven U in overweging om tot deze verlaging vooralsnog niet over te gaan; de noodzakelijkheid daartoe doet zich niet gevoelen en ons schijnt het wenschelijk den gang van zaken onder de gewijzigde omstandigheden eenigen tijd gade te slaan alvorens tot een dergelijke maatregel over te gaan.

Aan de beurt der periodieke aftreding zijn thans van Commissarissen de heer J. L. Cluysenaer, van Bestuurderen de heer J. H. A. A. Kalff. Wij zullen U uitnoodigen in deze vacaturen te voorzien, door keuze uit de daarvoor aan te bieden dubbeltallen.

De heer Mr. H. P. G. Quack ziet zich, om hem persoonlijk rakende reden, tot zijn leedwezen genoodzaakt voor het lidmaatschap der Directie te bedanken. In zijn vervanging zal door U moeten worden voorzien.

Alvorens ons verslag te eindigen, willen wij U nog mededeeling doen, dat de heer A. D. R. Bisschop in April naar Pretoria is terugvertrokken, en wenschen wij den heer M E. de Wildt, die tijdelijk onze belangen behartigde, te danken voor al datgene wat hij voor onze Vereeniging deed.

Taalfonds. In de werkzaamheden van het Taalfonds kwam dit jaar geene wijziging. — Mr. W. A. van Woudenberg Hamstra trad, wegens vertrek uit Amsterdam, als secretaris af; de Heer H. J. Emous belastte zich met de werkzaamheden aan het secretariaat verbonden.

Ned Mij. tc Handhaving Stamverwan Belangen i Zuid-Afrikc

Aan het verslag in Juli 1903 door den Heer O. KAMERLINGH ONNES, Directeur, uitgebracht, ontleenen wij o.a.:

„In onze vorige Algemeene Vergadering, waartoe de aandeelhouders op 2 Juni 1902 werden bijeengeroepen, werd de balans over het afgeloopen boekjaar goedgekeurd. Zij sloot, daar alle oprichtingsonkosten in eenmaal volledig werden afgeschreven met een tekort van *f* 2724.71½. Dit tekort is, gelijk de balans die U thans is voorgelegd aanwijst, veranderd in een winstcijfer. Er is dank zij de belegging onzer fondsen, gedurende het jaar 1902 eene rente gekweekt, welke niet alleen de oude oprichtingskosten delgde en in de loopende onkosten, (waaronder een bedrag van *f* 510.15 voor de uitgifte, het zegelen en inwisselen der aandeelen), kon voorzien, maar die het tevens mogelijk zoude maken dat wij met eene bate het boekjaar 1902 afsluiten.

„Die bate is door toevallige omstandigheden met *f* 600.— verhoogd tot *f* 1,015.75, doordat twee onzer aandeelhouders Mej. REUVENS te Leiden en de Heer CRAANDIJK te Haarlem, resp. *f* 500.— en *f* 100.— door hen gestort, wenschen beschouwd te zien als tegemoetkoming in de oprichtingskosten en vrijwillig volledig afstand deden van de rechten op het voorloopig uitgereikte stortingbewijs door aandeelhouders te baseeren. Een woord van welgemeenden dank werd mijnerzijds reeds in den loop van het boekjaar voor de welwillende schenkingsdaad uitgesproken. Ik meen evenwel niet meer dan mijne plicht te doen, door het feit ook in deze vergadering te memoreeren.

„Andererzijds zouden de baten der Maatschappij grooter zijn geweest indien bij de belegging meer het zoeken naar hooge rente in het oog was gehouden dan de wensch om te allen tijde voor iedere reëele aanvraag een groot bedrag ter dadelijke afgifte beschikbaar te kunnen stellen. In hoeverre voor het vervolg daaraan even streng of minder streng dient te worden vastgehouden, zal van de tijdsomstandigheden afhangen.

„Het totaal gestorte kapitaal bedroeg op 31 December 1902 *f* 113,900.—. Het bedrag der 2e serie aandeelen in portefeuille bleef door nieuwe storting, gelijkstaande met de voornoemde afschrijving van *f* 600.—, *f* 86,100.—. Aan rente werd gekweekt *f* 3830.01. De Administratiekosten, loonen, boekhouden drukwerken, porti en telegrammen over 1902 hebben bedragen *f* 184.35.

„De voornoemde bate van *f* 1015.75 die de U overgelegde balans als winstsaldo over 1902 aanwijst, te besteden voor een dividend-

wijzers, ambachtslieden en dienstboden weder aan het noodige reisgeld geholpen te worden.

In onze Mei-vergadering van 1902, waar onze vertegenwoordiger de heer A. D. R. Bisschop ook aanwezig was, werd door dezen op de wenschelijkheid gewezen om onze rente te verlagen.

Wij geven U in overweging om tot deze verlaging vooralsnog niet over te gaan; de noodzakelijkheid daartoe doet zich niet gevoelen en ons schijnt het wenschelijk den gang van zaken onder de gewijzigde omstandigheden eenigen tijd gade te slaan alvorens tot een dergelijke maatregel over te gaan.

Aan de beurt der periodieke aftreding zijn thans van Commissarissen de heer J. L. Cluysenaer, van Bestuurderen de heer J. H. A. A. Kalff. Wij zullen U uitnoodigen in deze vacaturen te voorzien, door keuze uit de daarvoor aan te bieden dubbeltallen.

De heer Mr. H. P. G. Quack ziet zich, om hem persoonlijk rakende reden, tot zijn leedwezen genoodzaakt voor het lidmaatschap der Directie te bedanken. In zijn vervanging zal door U moeten worden voorzien.

Alvorens ons verslag te eindigen, willen wij U nog mededeeling doen, dat de heer A. D. R. Bisschop in April naar Pretoria is terugvertrokken, en wenschen wij den heer M E. de Wildt, die tijdelijk onze belangen behartigde, te danken voor al datgene wat hij voor onze Vereeniging deed.

Taalfonds. In de werkzaamheden van het Taalfonds kwam dit jaar geene wijziging. — Mr. W. A. van Woudenberg Hamstra trad, wegens vertrek uit Amsterdam, als secretaris af; de Heer H. J. Emous belastte zich met de werkzaamheden aan het secretariaat verbonden.

Ned Mij. tot Handhaving Stamverwant Belangen in Zuid-Afrika

Aan het verslag in Juli 1903 door den Heer O. KAMERLINGH ONNES, Directeur, uitgebracht, ontleenen wij o.a.:

„In onze vorige Algemeene Vergadering, waartoe de aandeelhouders op 2 Juni 1902 werden bijeengeroepen, werd de balans over het afgeloopen boekjaar goedgekeurd. Zij sloot, daar alle oprichtingsonkosten in eenmaal volledig werden afgeschreven met een tekort van *f* 2724.71½. Dit tekort is, gelijk de balans die U thans is voorgelegd aanwijst, veranderd in een winstcijfer. Er is dank zij de belegging onzer fondsen, gedurende het jaar 1902 eene rente gekweekt, welke niet alleen de oude oprichtingskosten delgde en in de loopende onkosten, (waaronder een bedrag van *f* 510.15 voor de uitgifte, het zegelen en inwisselen der aandeelen), kon voorzien, maar die het tevens mogelijk zoude maken dat wij met eene bate het boekjaar 1902 afsluiten.

„Die bate is door toevallige omstandigheden met *f* 600.— verhoogd tot *f* 1,015.75, doordat twee onzer aandeelhouders Mej. REUVENS te Leiden en de Heer CRAANDIJK te Haarlem, resp. *f* 500.— en *f* 100.— door hen gestort, wenschen beschouwd te zien als tegemoetkoming in de oprichtingskosten en vrijwillig volledig afstand deden van de rechten op het voorloopig uitgereikte stortingbewijs door aandeelhouders te baseeren. Een woord van welgemeenden dank werd mijnerzijds reeds in den loop van het boekjaar voor de welwillende schenkingsdaad uitgesproken. Ik meen evenwel niet meer dan mijne plicht te doen, door het feit ook in deze vergadering te memoreeren.

„Andererzijds zouden de baten der Maatschappij grooter zijn geweest indien bij de belegging meer het zoeken naar hooge rente in het oog was gehouden dan de wensch om te allen tijde voor iedere reële aanvraag een groot bedrag ter dadelijke afgifte beschikbaar te kunnen stellen. In hoeverre voor het vervolg daaraan even streng of minder streng dient te worden vastgehouden, zal van de tijdsomstandigheden afhangen.

„Het totaal gestorte kapitaal bedroeg op 31 December 1902 *f* 113,900.—. Het bedrag der 2e serie aandeelen in portefeuille bleef door nieuwe storting, gelijkstaande met de voornoemde afschrijving van *f* 600.—, *f* 86,100.—. Aan rente werd gekweekt *f* 3830.01. De Administratiekosten, loonen, boekhouden drukwerken, porti en telegrammen over 1902 hebben bedragen *f* 184.35.

„De voornoemde bate van *f* 1015.75 die de U overgelegde balans als winstsaldo over 1902 aanwijst, te besteden voor een dividend-

uitkeering meent het bestuur te moeten ontraden. Aandeelhouders onzer Maatschappij zullen, hopen wij, hunne goedkeuring schenken aan het voorstel om deze post over te brengen op nieuwe rekening.

„De boeking der Mij. werd gecontroleerd door den heer JOH. WILLEMSE JR., accountant.

„Voor de notariëele hulp werd ook dit jaar de heer HENDRIK WERTHEIM, notaris, belangeloos als te voren bereid gevonden.

„Tot zoover wat betreft de finantiën.

„Overgaande tot de verrichte werkzaamheden in het boekjaar 1902, zal u reeds uit de finant. bescheiden zijn gebleken dat uit de fondsen uwer Mij. in 1902 geene gelden aan aanvragers voor het bevorderen van Nederl. zakenbelangen in Z.-Afrika werden verstrekt. Natuurlijk heeft het ons aan aanvragen om grootere of kleinere bedragen in voorschot niet ontbroken. De meeste dezer aanvragen (honderde brieven zoude ik U hiervoor kunnen overleggen) betroffen Nederl. werkkrachten met of zonder ervaring van Zuid-Afrikaansche toestanden, bereid om in de voormalige Republieken of in de Kaapkolonie eenen werkkring te zoeken.

„Voor de meesten dezer aanvragers bleek het niet doenlijk de borgstelling door onze Mij. vereischt, aan te wijzen.

„Anderen, voor wie de kansen gunstiger waren, maar die het benoodigde geringe bedrag (beneden *f* 500) o. i. e erder aanwees om door eene bevriende instelling te worden voortgeholpen, werd in overweging gegeven daar aan te kloppen, waar met het voorschot de kans van door relatie als handwerkkrachten eenen werkkring te vinden tevens gunstig kon worden geacht.

„Meende de Mij. eenerzijds niet geroepen te zijn, de landverhuizing van handwerkslieden, op goed geluk alleen, naar Z.-Afrika in de hand te werken; andererzijds moet het ons leed doen dat, voor zaken van werkelijk groot belang, het kapitaal niet toeliet, met voorstellen tot U te komen, waarvoor juist onder de tegenwoordige omstandigheden het initiatief van Nederland uitgaande, zonder twijfel zeer gunstig op de blijvende stamverwantschap daar ginder zoude hebben ingewerkt. Voor een der Mij. zeer sympathiek plan, waarvan de exploitatie bij niet al te enge begrenzing van de bedoeling harer statuten tot haren werkkring mag worden geacht, zoude een voorstel U reeds in deze vergadering zijn toegegaan, indien niet andere voorbereidende maatregelen, buiten onze contrôle en vooral eene voorafgaande noodige schenking, tot een aanzienlijk bedrag, waarvoor vruchteloos gepoogd werd de hoofdsom te vinden, de zakelijke bemooiing onzer maatschappij voorloopig onmogelijk had gemaakt.

De directeur schrijft ons dato 5 April 1904: Ik mag hieraan thans toevoegen dat de gekweekte rente over het afgeloopen jaar eene uitkeering van dividend toelaat en een voorstel daartoe door mij in de volgende jaarvergadering zal worden ingediend.

Terzake van het plan der Maatschappij om eene Eerste Ambachtsschool in Zuid-Afrika te doen tot stand komen is eene toezegging gedaan van ca. ƒ 34.000 en werd nader overleg gevoerd. Voorloopig blijft evenwel aan de allereerste à fond perdu benoodigde gelden voor het schoolgebouw nog ƒ 26.000 ontbreken, die uit schenkingen moeten worden bijeengebracht, alvorens onze Maatschappij zich met de verdere uitvoering en exploitatie op de grondslagen van het daarvoor ontworpen zakelijk programma kan inlaten. Wenschelijk ware het voorzeker dat alsnog spoedig gefortuneerde Nederlanders bereid werden gevonden de vereischte ƒ 26.000 als gift aan te vullen.

Zuid-Afrikaansche Voorschotkas.

Het Bestuur der Vereeniging „Zuid-Afrikaansche Voorschotkas" brengt het volgende verslag over de werkzaamheden en den toestand der Vereeniging gedurende het jaar 1903 aan het Hoofdbestuur uit:

Nadat in de laatste maanden van het jaar 1902 de stichting der Vereeniging was voorbereid en de Statuten (goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 7 Februari 1903, No. 18) in de vergadering van 12 Januari 1903 waren vastgesteld, constitueerden de oprichters zich tot een Bestuur, bestaande uit de heeren Mr. G. VISSERING, Voorzitter, K. F. VAN DEN BERG, J. DROST, E. HELDRING, W. HOVY, Mr W. A. MEES, Mr. N. G. PIERSON en Mr. R. VAN REES, terwijl Dr. N. MANSVELT als Secretaris van het Bestuur optrad.

Het kantoor der Vereeniging werd gevestigd in het perceel 95—'6 Damrak, Amsterdam, waarin ook ten behoeve van den Secretaris van het Informatie-Bureau

van de Emigratie-Commissie der N. Z.-A. Vereeniging een vertrek in vrij gebruik kon worden afgestaan.

Al heel spoedig na de opening van het Kantoor begon de toeloop van gegadigden, aanvankelijk meest bestaande uit Afrikaners en oud-Nederlanders, die, gedurende den oorlog uit Zuid-Afrika verdreven of gevlucht, na den vrede daarheen wenschten terug te keeren en daartoe aanzoek deden om een voorschot. Weldra werd deze toeloop nog vermeerderd door een groot aantal Nederlanders, meest ambachtslieden, die hun geluk in Zuid-Afrika wilden gaan beproeven. De meesten der laatsten werden naar de Voorschotbank voor Z.-Afrika verwezen of als niet voldoende aan de gestelde eischen rechtstreeks geweigerd. In alle gevallen deed het Bestuur zorgvuldig onderzoek naar het karakter en verleden van de voorschotvragers en verstrekte alleen voorschotten aan dezulken die konden aantoonen, dat zij in Z.-Afrika een redelijke kans van slagen hadden.

Intusschen was er met verschillende personen in Z.-Afrika briefwisseling aangeknoopt, teneinde de meest betrouwbare inlichtingen omtrent de toestanden aldaar te bekomen en de wezenlijke behoeften te leeren kennen. Verder werden de noodige stappen gedaan om de Vereeniging zoowel in de Kaapkolonie als in de Transvaal te doen vertegenwoordigen. Voor den gewezen Oranje-Vrijstaat was dit aanvankelijk niet noodig, omdat de blikken onzer voorschotnemers niet naar dien Staat gericht waren en er daar te lande ook op het gebied van onderwijs vooreerst niets te doen viel.

Na eenigen tegenspoed mocht het Bestuur er onlangs in slagen, voor de vertegenwoordiging in de Transvaal zich de diensten te verzekeren van den heer A. D. Roosegaarde Bisschop te Pretoria, wiens veeljarig verblijf en rijpe ervaring in dat land onze Vereeniging zeker ten goede zullen komen.

Voor de Kaapkolonie had het Bestuur al dadelijk het geluk, een uitnemend vertegenwoordiger te vinden in den heer H. J. Louw, algemeen agent en makelaar te Kaapstad, die, geheel belangeloos, met voorbeeldigen ijver en toewijding de belangen der Vereeniging, zoowel als die onzer voorschotnemers, zoekt te bevorderen.

Kort na de oprichting onzer Vereeniging werd besloten, voor de afdoening der loopende zaken uit de te Amsterdam wonende leden van het Bestuur een Dagelijksch Bestuur te benoemen. Zoowel door geregelde wekelijksche en buitengewone vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur als door dagelijksche bezoeken van enkele leden, voor zoover dit noodig en mogelijk was, werden de loopende zaken met den meest mogelijken spoed afgedaan, nadat ze door den Secretaris door het inwinnen van de noodige inlichtingen enz. voldoende waren voorbereid.

In Mei werd besloten, in den ruimsten zin des woords uitbreiding te geven aan het in art. 4 der Statuten bepaalde en werd derhalve het lidmaatschap der Vereeniging aangeboden aan een aantal heeren en dames die zich gedurende en na den oorlog bijzonder voor de Afrikaansche zaak bemoeid hadden, zoowel in het buitenland als in Nederland.

Door 231 personen werd het dus aangeboden lidmaatschap welwillend aanvaard, terwijl 16 hunner zich als Begunstigers of Contribuanten aanmeldden.

In de maand Juni werd een aanvang gemaakt met de uitgifte van de Eerste en Tweede Serie onzer Schuldbrieven, waarvan successievelijk een bedrag van *f* 135,800.— werd geplaatst, zoodat het Bestuur vooreerst meer dan voldoende kapitaal ter beschikking kreeg om met de werkzaamheden te kunnen voortgaan. Zoodra dit noodig blijkt, zal tot een verdere uitgifte worden overgegaan.

Ingevolge leeningsvoorwaarden is als Bijzondere Reserve (zie Balans) een bedrag van *f* 50,000.— vastgelegd tot

dekking van de uitgegeven Schuldbrieven (ƒ 135,800.—), waardoor dus ruim aan de voorwaarden van het Prospectus voldaan is.

Het Administratiefonds, mede op de Balans voorkomende, is ontstaan uit grootere en kleinere bedragen, aan de Vereeniging geschonken ter bestrijding der onkosten, indien dezen niet uit de inkomsten der Vereeniging mochten gevonden kunnen worden.

Toen in de tweede helft des jaars tengevolge van de ongunstige berichten over den economischen toestand en de arbeidsmarkt in Z.-Afrika de aanvraag om voorschotten voor repatriatie of emigratie aanzienlijk verminderde, terwijl dezerzijds de emigratie derwaarts om dezelfde reden niet werd aangemoedigd, zag onze Vereeniging zich een nieuwen belangrijken werkkring geopend in de aanvraag om voorschotten ten behoeve van de vrije scholen onder toezicht van de Commissie voor Christelijk Nationaal onderwijs in de Transvaal. Daar echter tevens door belanghebbenden gewezen werd op de ongewenschte vertraging voortvloeiende uit de tijdroovende briefwisseling tusschen Transvaal en Nederland, besloot het Bestuur aan dit gegronde bezwaar tegemoet te komen door te Pretoria een Commissie van Toezicht en Advies te benoemen, welke gemachtigd zou worden om te zamen met onzen vertegenwoordiger op zekere voorwaarden de bedoelde voorschotten rechtstreeks toe te staan. De heeren Advokaat J. C. Smuts en H. C. Jorissen te Pretoria verklaarden zich welwillend bereid om samen zulk een Commissie te vormen, en sedert ontvangen aanvragen, als bovenbedoeld, werden dan ook door het Bestuur naar deze Commissie verwezen.

Het verstrekt het Bestuur tot groot genoegen te kunnen verklaren, dat de hulp der Vereeniging werd ingeroepen niet alleen door repatriëerende en emigreerende personen, maar ook door anderen, die inlichtingen zochten te

bekomen betreffende toestanden of personen in Z.-Afrika, zoodat ook daardoor de Vereeniging haar werk in belangrijkheid mocht zien toenemen.

Van verschillende zijden werden ons, zoowel uit Z.-Afrika als uit ons land, inlichtingen gevraagd betreffende werkkrachten, werkverschaffing, het aanknoopen van handelsbetrekkingen, de verhuizing naar Z.-Afrika enz., enz., terwijl wij niet alleen voor onze eigen voorschotnemers de passage bezorgden, maar ook voor anderen die met geld van derden waren geholpen. Zoo werd dus reeds door velen van onze Vereeniging als bemiddelingsbureau gebruik gemaakt, en het zou ons zeer aangenaam zijn, als onze Vereeniging bij voortduring ook in die richting meer en meer de goede zaak, zoowel als particuliere belangen, zou kunnen dienen. Wij verklaren ons dan ook gaarne bereid om ons te belasten met alle hulp voor uitzending en met de administratie van voorschotten, door anderen aan uit te zenden personen te verschaffen, of van gelden bestemd voor scholen, stichtingen of bepaalde personen in Z.-Afrika. Andererzijds hopen wij, dat van uit Z.-Afrika onze bemiddeling steeds meer zal worden ingeroepen, waar onze stamverwanten of vroegere landgenooten aldaar die zouden behoeven ter bekoming van inlichtingen, adviezen of voorschotten zoowel als van geschikte werkkrachten of bepaalde personen. Wij verheugen ons, dat van uit de Kaapkolonie deze onze bemiddeling reeds meer dan eens werd ingeroepen. Zoo o. a. was onze Secretaris den heer dr. W. J. Viljoen, professor aan het Victoria-College te Stellenbosch in de Kaapkolonie, die in de tweede helft des jaars eenigen tijd in Nederland vertoefde, behulpzaam in de uitvoering van verschillende opdrachten, waarmede hij door de „College"-autoriteiten en andere lichamen in de Kaapkolonie belast was, en mocht het Bestuur de voldoening smaken, dat die diensten niet alleen tot het welslagen van een deel dier opdrachten

bijdroegen, maar ook door de bedoelde autoriteiten daarginds gewaardeerd werden.

Nog mag het Bestuur met blijdschap gewag maken van het feit, dat onze Vereeniging in verschillende aangelegenheden vriendschappelijk mocht samenwerken met andere hier te lande bestaande vereenigingen, die mede Z.-Afrika tot terrein hunner werkzaamheden hebben, zoodat wij over en weer in staat waren, elkander min of meer belangrijke diensten te bewijzen en daardoor de goede zaak te bevorderen.

Zaken, zooals het verleenen van ondersteuning aan vrije scholen in Zuid-Afrika, in den vorm van voorschotten of het zoeken en uitzenden van daarvoor verlangde onderwijzers of onderwijzeressen; het bezorgen van boekbestellingen voor school- en examenprijzen, voor predikanten en onderwijzers, enz.; het zoeken en uitzenden van geschikte en bekwame huishoudsters, vrouwelijke dienstboden, enz. en vooral ook van bekwame landbouwers en tuinlieden, maken punten van ons program uit, waaromtrent reeds, voor zoover noodig of gewenscht, samenwerking met andere vereenigingen of lichamen werd verkregen of nog gezocht wordt.

Evenwel mogen wij niet nalaten te vermelden, dat de tegenwoordige ongunstige toestand in Zuid-Afrika niet bevorderlijk is aan de afdoening van zaken en de verstrekking van de hulp die wij ons ten doel stellen, al kunnen wij met voldoening verklaren, dat ondanks die slechte toestanden zelfs nog in de laatste maanden personen derwaarts werden geholpen, wien het blijkens ontvangen berichten goed gaat. Het spreekt echter van zelf, dat wij in deze economische omstandigheden groote omzichtigheid in acht moeten nemen.

Wat onzen voorschotnemers meer in het bijzonder aangaat, kunnen wij mededeelen, dat het aantal personen, aan wie door onze Vereeniging grootere of kleinere voor-

schotten verstrekt werden, gedurende het afgeloopen jaar 133 bedroeg.

Met slechts weinige uitzonderingen waren dit personen die reeds vroeger in Z.-Afrika gewoond hadden en die door ons in staat werden gesteld derwaarts terugtekeeren. In hoeverre dezen al dan niet naar wensch slaagden, valt voor verschillende gevallen thans nog moeilijk te zeggen. De belofte, door allen gegeven, om ons geregeld op de hoogte van hun toestand en wedervaren te houden, werd tot heden door velen niet nagekomen, wat waarschijnlijk, vooral bij ambachtslieden, minder aan onwil dan aan ongewoonte van briefschrijven is te wijten. De berichten, die wij de laatste maanden ontvingen, waren echter dikwijls niet gunstig en zoowel de overvoering van de arbeidsmarkt als de algemeene malaise, die thans in Z.-Afrika heerscht, waren oorzaak, dat zoowel de rentebetaling als de aflossing van verstrekte voorschotten den invloed daarvan ondervonden.

In enkele bijzondere gevallen werden kleinere bedragen geleend aan personen, die voor het tegenwoordige nog niet naar Z.-Afrika konden of wenschten terug te keeren en nergens anders geholpen konden worden, om voor zich en de hunnen hier te lande een bestaan te vinden of hun toestand eenigszins te verbeteren.

Het totaal aantal aanzoeken om voorschot beliep gedurende ons boekjaar 373, waarvan:

toegestaan en afgerekend	133
voorwaardelijk toegestaan en ten deele voor afrekening vatbaar	27[1]
afgeschreven (verwezen naar Voorschotbank voor Z.-Afrika)	32
geweigerd	60
ingetrokken	42
op 31 December nog in behandeling.	79[1]
Samen. . . .	373

[1]) Grootendeels personen die nog op een „permit" wachten.

De 133 personen, door onze Vereeniging geholpen, behoorden tot de volgende klassen:

Administratieve personen	18	
Bakkers	1	
Bouwkundigen	9	
Dienstboden	1	(1)
Electriciens	3	
Huishoudsters	2	
Ketelmakers	1	
Kooplieden	9	
Koperslagers	2	
Landbouwers	7	(1)
Letterzetters	4	(4)
Metaaldraaiers	1	
Metselaars	12	(1)
Onderwijzers	6	(1)
Onderwijzeressen	2	(2)
Pensionhouders	1	
Photografen	2	(1)
Predikanten	1	
Schilders (huis- enz.)	6	(2)
Schoenmakers	1	
Smeden en Bankwerkers	8	
Spoorleggers	1	
Steenhouwers	1	
Timmerlieden	22	(7)
Treinconducteurs	2	
Tuinlieden	1	
Vrouwen (echtgenooten van reeds in Z.-Afrika zijnde personen)	9	

N.B. De tusschen haakjes geplaatste cijfers geven aan, hoeveel der bedoelde personen voor de eerste maal naar Z.-Afrika verhuisden.

De Balans per 31 December en de Winst- en Verliesrekening over 1903 gaan hierbij (zie bijlage).

Ofschoon uit den aard der zaak nog weinig kan geoordeeld worden over de financieele kracht onzer Vereeniging, achten wij het toch een vrij gunstig verschijnsel, dat wij onze onkosten van het verloopen jaar bijna hebben kunnen bestrijden uit de inkomsten der Vereeniging.

Alles bijeengenomen, meenen wij te kunnen verklaren, dat de Vereeniging, ondanks de ongunstige omstandigheden in Zuid-Afrika, in dit eerste arbeidsjaar aan hare bestemming heeft beantwoord.

Namens het Bestuur:

G. VISSERING,
Voorzitter.

N. MANSVELT,
Secretaris.

Ook dit jaar geven wij hieronder een staat van ons Oorlogsfonds, die o. i. geen nadere toelichting behoeft: ***Staat van het Oorlogsfonds***

FONDS.

Ontvangsten tot 31 December 1902		ƒ 1.497.893.92
Uitgaven „ 31 „ 1902		„ 1.206.665.74
		ƒ 291.228.18
Prolongaties op 1 Januari 1903		ƒ 296.500.—

ONTVANGSTEN.

Giften	„	4.099.28
Interest	„	3.764.98
Restitutie voorschot	„	4.420.12
	ƒ	308.784.38

UITGAVEN.

Debet aan de N. B. v. Z. A. op 1 Januari 1903	*f*	5.271.82
Bijstandsfonds voor Z.-Afrika, remise naar Pretoria . .	„	6.085.18
„ „ Bloemfontein	„	24.381.30
„ „ Kaapstad . .	„	61.85
Ondersteuning in Nederland, waaronder bijdragen aan het Transvaal Comité	„	19.917.09
Voorschotten in Nederland	„	7.446.—
Vereenigde Comité's, vrachten enz. goederenzending .	„	216.42
Bijdrage Schoolfonds	„	6.000.—
„ Ned. Landbouw-Comité.	„	5,000.—
Overschrijving op de Zuid-Afrikaansche Voorschotkas	„	200.000.—
Onkosten, porti enz.	„	56.80
Prolongaties op 31 December 1903	„	28.000.—
Saldo in kas	„	6.347.92
	f	308.784.38

Saldo in kas op 1 Januari 1904 . . . *f* 6.347.92		
Prolongaties . . . . . „ 28.000.—	*f*	34.347.92
Totaal der uitgaven in 1903	„	274.486.46

Decharge beheer Oorlogsfonds.

In de Algemeene Vergadering van 28 Mei 1903 deelde de voorzitter aan de aanwezigen mede dat het Hoofdbestuur het wenschelijk achtte gedechargeerd te worden voor het beheer van het oorlogsfonds, waarvan de rekening wel is waar nog niet geheel afgesloten, resp. nog een saldo ter besteding beschikbaar was, maar waarvan de administratie, waar het over zulke belangrijke sommen publiek geld liep, toch goed diende gecontroleerd te worden.

De vergadering vereenigde zich met deze opvatting en het Hoofdbestuur noodigde tot het zitting nemen in eene commissie, de Heeren Mr. N. G. PIERSON (s' Gravenhage), Mr. K. ZWAARDEMAKER (Bussum) en Dr. G. BELLAAR SPRUIJT (Amsterdam) uit, diezich bereid verklaarden deze benoeming aan te nemen.

In hare bijeenkomst op den 30en April 1904 onderzocht deze commissie alle bescheiden en verklaarde hare instemming met het gevoerde beheer van het Oorlogsfonds.

Verzachting van de gevolgen van den oorlog.

Begin September publiceerde Mevrouw KOOPMANS—DE WET, de onvermoeide strijdster voor Hollandsche belangen te Kaapstad, in de Hollandsche couranten een oproep om steun voor de arme bevolking in Zuid-Afrika en zulks naar aanleiding van de rapporten omtrent eene reis door verschillende districten gemaakt door Miss EMILY HOBHOUSE. Verschillende afdeelingen onzer Vereeniging verklaarden zich per circulaire of door annonces bereid gelden voor dat doel in ontvangst te nemen en de Ned. Zuid-Afrikaansche Jongeliedenbond uit s' Gravenhage richtte zich tot het Christ. Nat. Boeren-Comité en tot onze Vereeniging om gezamenlijk eene collecte over het geheele land te organiseeren.

Ook de afdeeling Dordrecht meende dat het Hoofdbestuur in deze handelend moest optreden en belichaamde dit in de volgende motie, ter afdeelingsvergadering van 17 September 1903, aangenomen:

„De vergadering der afdeeling „Dordrecht en Omstreken" van „de Ned. Zuid-Afrikaansche Vereeniging, diep getroffen door de „hartverscheurende berichten van Miss HOBHOUSE en Mevrouw KOOP„MANS—DE WET, hoe tal van Afrikaansche gezinnen den hongerdood „nabij zijn,

„van oordeel dat het verleenen van daadwerkelijken steun ander„maal plicht is, besluit

„onverwijld aan het Hoofdbestuur te vragen of dit bereid is de „algemeene leiding op zich te nemen, en een beroep op de natie „te doen;

„en, bijaldien onverhoopt te dien einde geene plannen bij het „Hoofdbestuur mochten bestaan, zelve in eigen kring, of in vereeniging „met anderen, handelend op te treden".

Slechts twee dagen na het aannemen, en vóór dat het Hoofdbestuur in eene vergadering deze zaak had kunnen bespreken, bevatten de couranten deze motie der afdeeling Dordrecht, en op 26 September besloot het Hoofdbestuur aan de verzoeken van den Zuid-Afrikaanschen Jongeliedenbond en van de afdeeling Dordrecht onzer Vereeniging

geen gehoor te geven, aangezien naar meening der vergadering de toestanden in Zuid-Afrika een beroep op de natie op dat moment (en zulks ook met het oog op de omstandigheden hier te lande) niet wettigden.

De afdeeling Dordrecht verzocht toen aan het Hoofdbestuur de overwegingen die haar tot dit besluit geleid hadden, in eene vergadering van afdeelingsvoorzitters nader uiteen te zetten en richtte over dit onderwerp de volgende circulaire aan de afdeelingen:

DORDRECHT, 7 October 1903.

Aan Heeren Bestuurderen der Afdeelingen van de Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.

Mijne Heeren!

Zooals U bekend is, heeft het Hoofdbestuur onzer Vereeniging, in antwoord op de motie onzer afdeeling d.d. 17 September l.l., waarvan wij U afschrift deden toekomen, bij circulaire aan de afdeelingen medegedeeld, dat de toestanden in Zuid-Afrika, een „beroep op de natie op dit moment (en zulks ook met het oog op de omstandigheden hier te lande) niet wettigen".

Wij twijfelen niet, of gegronde redenen zullen het Hoofdbestuur hebben geleid tot het nemen van zijn besluit, op ons verzoek „algemeene leiding op zich te nemen" afwijzend te beschikken; terwijl de mondelinge toelichting van voornoemde circulaire door een lid van het Hoofdbestuur, de overtuiging ons schonk, dat bij het *tijdelijke* en *niet algemeene* van den nood in Zuid-Afrika, en ook met het oog op de veelomvattende taak der Nederl. Zuid-Afrikaansche Vereeniging, een krachtige van haar uitgaande nationale beweging met philantropisch doel, op dit oogenblik niet gewenscht kan worden geacht, ook zonder daarbij te letten op de vele armoede en den oeconomischen toestand binnenslands.

Dat het verleenen van geldelijken steun ten eenenmale overbodig zou zijn, gelooven wij echter niet, en tot het in ontvangst nemen van giften ter leniging van de bittere ellende, waarvan nog dagelijks de berichten gewagen, hebben wij ons gaarne bereid verklaard.

Na de behandeling onzer motie en het van 't Hoofdbestuur ingekomen bericht, zeker ook door U met belangstelling verbeid — meenen wij verplicht te zijn tot de verklaring, dat in dezen geen

ander motief ons bewoog, dan de diep gevoelde noodzakelijkheid dat de eenheid der organisatie, welke o. i. door een zelfstandig optreden der afdeelingen zonder leiding en samenwerking kon worden geschaad, onder alle omstandigheden blijve gehandhaafd.

Reden, waarom wij ook thans tot het H. B. ons hebben gewend met het verzoek, de vergadering van „Voorzitters der afdeelingen" zoo spoedig dit volgens de Statuten mogelijk is, of eene „Algemeene Vergadering" te willen beleggen, opdat het Hoofdbestuur zijne inzichten der Vereeniging kunne kenbaar maken, en hierdoor zoo wij hopen, voor de toekomst blijvende vrucht rijpe!

Het Bestuur der Afdeeling „Dordrecht en Omstreken" van de Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging,

Dr. H. J. DE GRAAF, *Voorzitter.*
W. J. L. VERHOEVEN, *Secretaris.*

De gewenschte gecombineerde vergadering van Afdeelingsvoorzitters en Hoofdbestuur had 31 October 1903 plaats, en het Hoofdbestuur ontvouwde daar de redenen, die de meerderheid hadden geleid tot het besluit zich niet aan het hoofd te stellen van eene beweging om in Nederland gelden bijeen te brengen naar aanleiding van den oproep van Mevrouw KOOPMANS—DE WET te Kaapstad.

Er was overwogen, dat het wel niet twijfelachtig was, dat in Zuid-Afrika veel armoede geleden werd, maar men meende, dat de nood niet acuut genoeg was om een beroep op het Nederlandsche volk te wettigen, waar in de eigen landpalen bij het naderen van den winter en slapte in zaken, eveneens veel nood van niet minder nijpenden aard te lenigen zou zijn. Met waardeering was in de vergadering gesproken van Miss HOBHOUSE en Mevrouw KOOPMANS—DE WET, de even moedige als edele vrouwen, die niet ophouden hunnen Engelschen en Afrikaanschen landgenooten, ja der geheele menschheid, de oogen te openen voor de in Zuid-Afrika door den wreeden oorlog geslagen wonden. Aan hare in schrille kleuren geschetste tafreelen van ellende kon geloofwaardigheid niet worden ontzegd. Niettemin oordeelde men dat die mededeelingen

moeielijk konden geacht worden een beeld te geven van den *algemeenen* toestand, maar vooral ook dat de maatstaf van beoordeeling van de ontberingen van een arm boerengezin, als men de toestanden vóór den oorlog niet heeft gekend, niet altijd de juiste kon zijn. Ook uit andere bronnen wist men dat velen door den oorlog dak- en broodeloos waren geworden, dat vele bronnen van bestaan waren opgedroogd en andere slechts zeer zwak vloeiden. Maar men wist ook dat armoede in Zuid-Afrika niet die verschrikkingen heeft, welke daaraan in de Europeesche centra van bevolking eigen zijn en men kende de groote geestkracht van het volk die het in staat stelt om bij groote rampspoeden toch het hoofd boven water te houden en zich de middelen te verschaffen om in het eerste levensonderhoud te voorzien, zij het ook onder getroosting van groote ontberingen. Het Hoofdbestuur vreesde niet voor een onmiddellijk dreigend gevaar van hongersnood, of omkomen door gebrek, men was tevens overtuigd dat de Britsche overheerschers het stellig niet zoo ver zouden laten komen, en dat thans de enkele Nederlandsche guldens, die aan ieder gebreklijdend gezin bij den meest onverwacht gunstigen uitslag eener geldinzameling zouden kunnen worden toegekend, slechts zouden kunnen strekken tot het verleenen van een oogenblikkelijken, onbeduidenden onderstand. Immers om eenige tienduizenden noodlijdenden afdoende te helpen, zouden millioenen en nogmaals millioenen noodig zijn! En mocht uit Nederland al eens één millioen gulden nog bijeen te krijgen zijn — het Hoofdbestuur was niet optimistisch genoeg om dit te verwachten — dan zou zulk een som op het Afrikaansche veld zonder eenig blijvend nut in een bodemloozen put zinken.

Het Hoofdbestuur meende daarom de krachten der Vereeniging en van het Nederlandsche publiek te moeten sparen, opdat niet door een edelmoedige doch nuttelooze

poging om Zuid-Afrika te helpen, de geefkracht uitgeput en het geld verloren zou raken, dat op eigen bodem zoo dringend noodig was.

Intusschen kon door verschillende onzer afdeelingen een bedrag van circa vijf duizend gulden aan Mevrouw KOOPMANS—DE WET worden overgemaakt en in een brief, opgenomen in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 20 November deelde zij, onder dankzegging aan de gevers, mede dat men nu *„kon voorzien in den tijdelijken nood, door droogte nog verdubbeld, tot wij regen kregen"* en men nu gesterkt door de hoop op de toekomst *„weder met veel minder stoffelijke zaken toe kon"*. Dankbaar voegde zij er bij, dat zij *„daar er thans hoop op betere tijden bestaat, nu niets verder durft vragen dan sympathie"*.

Bijstands-fonds Pretoria.

De Commissie van beheer van het Nederlandsche Bijstandsfonds te Pretoria brengt het volgende verslag omtrent de werkzaamheden van 1903 uit:

Eindigden wij ons vorig verslag met de mededeeling, dat onze werkzaamheden nagenoeg afgeloopen waren, zoo deden wij dat, omdat wij, onder meer, de hoop koesterden, dat in 1903 de groote nood en ellende een einde zou nemen.

Die verwachting is niet bewaarheid, en vandaar, dat het Fonds, hoewel op zeer bescheiden schaal, is blijven werken, totdat de middelen uitgeput waren.

Het Hoofdbestuur. Hierin kwam geen verandering, alleen een wijziging in de verdeeling der werkzaamheden, doordat de Heer DE WILDT, tot nu toe Secretaris, door bezigheden buiten Pretoria niet geregeld de vergaderingen kon bijwonen.

Daardoor trad hij af als Secretaris en in zijn plaats werd het lid Dr. H. REININK gekozen.

Het Bestuur bestond dus uit de Heeren: F. P. J. VAN NIKKELEN KUYPER, Voorzitter; M. P. BARENDSEN, Penningmeester; Dr. H. REININK, Secretaris; M. E. DE WILDT, J. J. ENSCHEDE, J. S. SMIT, J. C. MINNAAR, J. J. F. DELFOS, J. RISSIK.

In 't eerste gedeelte van dit jaar vergaderde de Commissie op Maandagen. Toen evenwel de werkzaamheden sterk verminderden, werd de afdoening der loopende zaken opgedragen aan een Dagelijksch

Bestuur, bestaande uit de Heeren: F. P. J. VAN NIKKELEN KUYPER, M. P. BARENDSEN, Dr. H. REININK, J. J. ENSCHEDE.

Dit Dagelijksch Bestuur bleef op Maandagen zitting houden en alleen wanneer voorstellen van ingrijpenden aard aanhangig waren, werd het volle Bestuur opgeroepen.

Werkzaamheden. Bij het begin van 't jaar was er nog een aanzienlijke voorraad goederen in onze magazijnen, welke nog vermeerderd werd door een zending van het Chr. Nat. Boeren-Comité en een van de Afdeeling 's Hage van de N. Z. A. V.

Beide zendingen kwamen zeer goed van pas, daar de door en door verarmde bevolking, hoewel hier en daar reeds wat kost winnende, geen penning beschikbaar had, voor het aanschaffen van kleeding.

Door bemiddeling van personen, die zich even als in 't vorige jaar gaarne bereid verklaarden om ons te helpen, waren wij in staat de bevolking van de omstreken der volgende plaatsen van goederen te voorzien.

Dullstroom	tot een bedrag van	£ 140.—
Frederikstad	„ „ „ „	„ 80.—
Krugersdorp	„ „ „ „	„ 70.—
Ermelo	„ „ „ „	„ 100.—
Piet Potgieters Rust	tot een bedrag van	„ 5.—
Carolina	„ „ „ „	„ 80.—
Rustenburg	„ „ „ „	„ 90.—

Ook aan het Weeshuis te Langlaagte konden wij nog een partij goederen zenden evenals aan het Weeshuis te Pretoria.

Een zeer groot aantal families, die om de een of andere reden in Pretoria moesten zijn, of ook wel die speciaal om onderstand kwamen, bezochten ons kantoor en waar de behoefte werkelijk groot bleek te zijn, ontvingen zij kleeren.

Zoo werden nog van kleeren voorzien

in Januari	158	gezinnen tot een waarde van	£ 394. 2.10
„ Februari	75	„ „ „ „ „	„ 178.16. 7
„ Maart	41	„ „ „ „ „	„ 101. 3. 3
„ April	25	„ „ „ „ „	„ 47.17. 8
„ Mei	52	„ „ „ „ „	„ 117. 6. 7
„ Juni	42	„ „ „ „ „	„ 121.13.—
„ Juli	21	„ „ „ „ „	„ 36. 2. 6

Met Augustus was onze voorraad uitgeput en waren wij dus genoodzaakt, hoewel de aanvragen talrijk bleven, deze af te wijzen.

De goederen naar de verschillende plaatsen gezonden en uitgedeeld aan de gezinnen, bestonden uit:

Gemaakte onder- en bovenkleeren voor vrouwen en kinderen, stoffen voor bovenkleeren, Duitsche sits, flanel, linnen, voering, schoenen, kousen, garen, naalden, band, enz.

Aan 5 in den oorlog verminkte burgers werd een kunstbeen verstrekt.

Wij kunnen niet nalaten te vermelden dat deze vorm van steun ten zeerste gewaardeerd is.

Over het Transvaal Vrouwen-Fonds maakten wij reeds melding in ons vorig jaarverslag.

Wij willen alleen hieraan nog toevoegen, dat de commissie met haar tent een groot succes gehad heeft. Al de goederen werden verkocht en de opbrengst ruim £ 350.— in de kas van het Vrouwen-Fonds gestort.

In December organiseerden deze dames andermaal een bazaar en stond de Commissie de goederen af, die voor de eerste bazaar te laat waren aangekomen.

Geldelijke steun. Tot nu toe had de Commissie zich speciaal geroepen gevoeld om zooveel in haar vermogen was te zorgen voor weduwen, weezen en gewonden.

Nu evenwel onze Fondsen uitgeput raakten, het Generale Boeren Hulp-Fonds de zorg op zich nam en de verschillende Kerkbesturen weder in staat waren om te werken, meende de Commissie, dat het niet langer op haar weg lag om in ieder geval afzonderlijk te steunen, maar daar te helpen, waar het de algemeene belangen van weduwen en weezen gold.

Vandaar onze hulp aan bovengenoemd Transv. Vrouwen-Fonds; aan het Weeshuis te Witzieshoek O. R. C. met £ 50.—; aan Weduwen en Weezen te Pretoria met £ 40.—, te Carolina met £ 3.— en aan het Miss Hobhouse Fonds met £ 50.—.

Toch bleef ons Fonds open voor alle aanvragen, in het bijzonder voor Hollanders en Oud-Hollanders, die, pas hier aankomende, naar werk zochten of aan het werk konden gaan, mits zij gereedschap hadden. Aan dezulken werd een voorschot verstrekt.

In het geheel werden verstrekt: 7 voorschotten met vast goed als onderpand of securiteit tot een bedrag van £ 145.— en 105 voorschotten zonder onderpand en giften tot een bedrag van £ 439.16.

Onderwijs. De Commissie had tot het eind van 1902 de ouders gesteund, die hun kinderen Afrikaansch Onderwijs wilden laten geven, maar niet in staat waren den kostenden prijs te betalen.

In 1903 moest deze vorm van steun ophouden, daar het Gouver-

nement voor gratis onderwijs zorgt en de Commissie voor Chr. Nat. Ond. de zorg voor de behartiging van het Hollandsch Onderwijs op zich had genomen.

Toch meende de Commissie het Onderwijs te moeten blijven steunen, zoolang de Fondsen het toelieten, door het verleenen van bijdragen aan genoemde Com. v. Chr. Nat. Ond.

Zoo werd gedurende 't eerste half jaar maandelijks. £ 140.— verstrekt en de maanden Juli tot en met October telkens £ 100.—.

Toen moest de Commissie tot haar spijt met de bijdragen eindigen, wegens den stand harer finantiën.

En nu — eind 1903 zijn onze voorhanden Fondsen totaal uitgeput.

Er zou nog zeer veel te doen zijn, maar, al waren er nog gelden aanwezig, zoo zouden wij nu toch 't werk aan anderen moeten overlaten.

Wij kunnen evenwel nog niet likwideeren, zeer vele gelden staan nog uit en de algemeene toestand is van dien aard, dat een ernstige poging om teruggave der verstrekte voorschotten op dit oogenblik niet gewenscht zou zijn.

Tòch heeft de Commissie personen, die in verdienste zijn en in staat om terug te betalen, aan hunne verplichtingen herinnerd, maar de resultaten zijn tot nu toe niet zeer gunstig.

In het geheel werden dit jaar gedaan 27 terug- en afbetalingen tot een bedrag van £ 249.17.4.

Wij hebben evenwel hoop op de toekomst en zoodra er meerdere terugbetalingen komen, zal de Commissie de beschikbare gelden nog zooveel mogelijk besteden voor de doeleinden waarvoor ze oorspronkelijk gegeven waren.

Dr. H. REININK,
Secretaris.

Pretoria, Febr. 1904.

Bijstands-fonds Bloemfontein.

De commissie te Bloemfontein heeft ons ook dit jaar een kort verslag van hare werkzaamheden doen toekomen. Bij een saldo van circa £ 650 werd in 1903 ontvangen £ 6000 van het Oorlogsfonds en £ 1200 door tusschenkomt van Dr. BRILL. Naar verschillende comités (o. a. die te Boshof, Philipolis, Bethulie, Reitz, Bultfontein, de Wetsdorp, Bethlehem, Petrusburg, Vrede, Senekal, Jacobsdal, Vredefort, Ladybrand, Edenburg, Smithfield, Frankfort, Kroonstad, Fauresmith, Brandfort, Parijs, Lindley, Venters-

berg. Hoopstad en Heilbron) werden zoowel in het voorjaar als in het najaar sommen van £ 100 tot £ 150 gezonden. Voor de Weesinrichting van den Heer POUTSMA werd £ 500 beschikbaar gesteld, en buitendien werden een groot aantal weduwen direct gesteund door grootere of kleinere bijdragen.

In het begin van 1904 was nog ruim £ 2200 ter verdeeling over.

Te Huis voor Weezen in Zuid-Afrika.

In aansluiting aan het omtrent de Weesinrichting van den Heer H. J. POUTSMA in het vorig jaarverslag medegedeelde, besloot het Hoofdbestuur £ 2000 uit het oorlogsfonds ter beschikking der Bloemfonteinsche Commissie te stellen om dit bedrag geheel of gedeeltelijk voor dit te Huis voor Weezen te besteden, wanneer bedoelde commissie sympathie voor het plan van den Heer POUTSMA koesterde.

Dit nu bleek het geval te zijn en Woensdag den 13^{en} Januari 1904 werd bij Witzieshoek, district Harrismith deze inrichting voor Hollandsch Onderwijs, genaamd „Arbeid Adelt", geopend.

Na vele moeilijkheden van allerlei aard, heeft de heer H. J. POUTSMA in een half jaar tijd, behalve eenige andere woningen, een flink schoolgebouw van 2 verdiepingen, dat plaats geeft aan kost- zoowel als aan dagleerlingen, opgericht.

In zijne openingsrede bracht de heer POUTSMA in herinnering, hoe hij het Afrikaansche volk in den oorlog had liefgekregen en hoe hij, toen hij naar zijn vaderland terugkeerde, zich had voorgenomen dat volk, „wiens strijd nu wel gestreden, maar wiens leed nog niet geleden was," dat leed te helpen verzachten.

Daartoe bracht hij in Holland geld bijeen met het doel kinderen van hen, die in den strijd zijn gevallen, een tehuis te geven.

Grootendeels van de Hollandsche fondsen is het Tehuis

nu opgericht, maar, vervolgde de Heer POUTSMA: „Ieder begrijpt, dat er meer noodig is, om een dergelijke inrichting in stand te houden. Het hangt nu van de Afrikaners zelf af, of de inrichting aan haar oorspronkelijk doel „het kosteloos opnemen van weezen" zal beantwoorden. Komt er niet genoeg geld in, dan zullen helaas niet betalende weezen achter staan bij betalende leerlingen.

Vee-uitvoer naar Zuid-Afrika

Naar aanleiding van de besprekingen op de Algemeene Vergadering in Mei 1903 verhoogde het Hoofdbestuur de bijdrage van *f* 3000.— in de niet onbelangrijke transportkosten van het vee naar Zuid-Afrika tot *f* 5000.—. Bovendien vestigden wij de aandacht der Commissie op het hier volgende schrijven van den Heer J. J. ENSCHEDE, man van groote ondervinding op het gebied van import van Hollandsch fokvee in Zuid-Afrika.

Aan het Bestuur
van het Nederlandsch Bijstandsfonds
te Pretoria.

Mijne Heeren!

Ingevolge Uw verzoek om eenige inlichtingen, omtrent de ervaring door mij opgedaan met *ingevoerd Hollandsch rundvee* in Transvaal, heb ik de eer U het navolgende mede te deelen:

In mijne hoedanigheid van bestuurder der Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Landbouw Maatschappij, ontving ik in het eind van 1890 van de Directie mijner Maatschappij 27 stuks jong kalfvee (schotten en vaarzen) en eenige jonge bullen van het best Hollandsch ras, allen ingeschreven in het Ned. Rundveestamboek, uit Holland.

Dit vee kwam met drie verschillende booten te Kaapstad aan en bij elke zending was een Hollandsche veeknecht voor de oppassing van het vee aan boord en verder voor de verzorging van hetzelve gedurende het overige gedeelte der reis en in Transvaal. Deze zeldzaam schoone collectie vee kwam

in goeden welstand te Kaapstad aan, waar ik het vee eenige dagen rust gaf en toen naar hier liet opkomen. Van het overig gebleven voeder aan boord, zooals lijnkoek, werd voor de reis medegenomen en verder de voorraad aangevuld met goede havergerven.

Van af Kimberley werd het vee naar hier gedreven en er voor gezorgd, dat het onderweg nergens grazen konde; het voederen geschiedde steeds bij de halten, bij de wagens.

Voor geleide der bullen werden in de Kaapkolonie Kaapsche boys gehuurd, van welke de meesten op onze plaatsen in Transvaal bleven.

Dank zij der genomen voorzorgsmaatregelen, kwam het vee in den besten welstand op onze plaats te Heidelberg aan, van waar ik het naar onze plaats „Kennemerland" bij Pretoria liet vervoeren, daar ik aldaar beter voeder en stalgelegenheid voor het vee had en mij deze laatste plaats meer geschikt voorkwam, hoofdzakelijk met het oog op melkverkoop in Pretoria.

De aankomst van het Hollandsche vee werd weldra bekend en ik verkocht reeds spoedig een bul à £ 200 en een kalfschot à £ 125 aan den Heer S. Erasmus alhier.

Kort hierop begonnen zich ziekteverschijnselen bij het vee te openbaren, welke hunne oorsprong in verkeerde werking der gal hadden en ik had spoedig het verlies van eenige beesten te betreuren. Een mijner buren, de heer Nellmapius, boodt mij zijne hulp aan, om het zieke vee op zijn plaats te verplegen, welk aanbod ik aannam, doch niettegenstaande de onverdeelde aandacht door hem aan het vee gewijd, was hij, evenmin als ik, in staat, al de zieke beesten door te krijgen. Toen de grootste hitte wat afgenomen was, begonnen de weinige overgebleven beesten te herstellen.

Ik wil hierbij nog mededeelen, dat ik destijds van een bekend fokker in de kolonie nog een 12-tal goed gekruiste Hollandsche kalfvaarzen kocht, welke tegelijk met de ingevoerde Hollandsche beesten hier aankwamen.

Onder deze kolonische beesten waren de ziekteverschijnselen hetzelfde als bij de Hollandsche beesten en was het sterftecijfer onder eerstgenoemden zelfs hooger dan bij het geïmporteerde vee.

Met de enkele overgebleven koeien en bullen en de inmiddels aangekomen kalveren, was ik langzamerhand in staat wederom een fraai koppeltje vee op te bouwen, waaronder later de longziekte uitbrak, die het meerendeel der beesten doodde.

Vele prijzen behaalde ik met het Hollandsche vee (zoowel ingevoerd als hier aangefokt) op landbouwtentoonstellingen in Pretoria en Johannesburg.

Op de groote landbouwtentoonstelling in 1895 in laatstgenoemde stad gehouden, werd de volbloed Hollandsche bul „Oscar" op de plaats „Kennemerland" gefokt, voor den 5den keer bekroond met den 1sten prijs, voor den besten Frieslandbul in Transvaal geboren en verwierf daar tevens den „Champions" prijs (Gouden Medaille en £ 15,—) als „de beste bul" op de tentoonstelling, eene onderscheiding in concurrentie met alle 1ste en 2de prijsbullen van alle rassen op die tentoonstelling ingezonden.

Deze zelfde bul verkocht ik later aan den Heer JUNIUS te Heidelberg voor £ 155.

De overige ingevoerde bullen (4 stuks) verkocht ik voor prijzen van £ 100 tot £ 115.

Van een paar hier aangefokte bullen maakte ik ossen en hoewel de moeders eerder klein dan middelmatig groot te noemen waren, ontwikkelden zich deze ossen prachtig en werden bizonder fraaie, groote en sterke dieren en bleek mij later, bij het inspannen en gebruik voor den ploeg, hunne groote geschiktheid als trekossen.

Zoover in het kort de geschiedenis van het mij toegezonden Hollandsche vee.

Kortelijk resumeerende kom ik omtrent het punt: *invoer van Hollandsch vee naar Transvaal*, tot de volgende conclusies en opmerkingen:

a. MEEST GESCHIKTE TIJDSTIP VOOR INVOER VAN HOLLANDSCH VEE IN TRANSVAAL.

Deze invoer moet naar mijne meening plaats hebben van Mei tot Juni.

Wat toch is het geval; het vee in Holland bereidt zich

reeds in den zomer, doch vooral in den nazomer voor, wat zijne constitutie betreft, om aan de koude der wintermaanden, welke van einde October tot einde Maart ongeveer duurt, voldoenden weêrstand te kunnen bieden en het binnenvet is als regel bij goed verzorgd vee, sterk ontwikkeld. Komt nu zoodanig vee in de maanden November tot Februari hier aan (de maanden December en Januari zijn wel het minst geschikt voor dit doel), dan komt het vee hier juist aan in den tijd van de grootste hitte, de gal geraakt in disorde en allerlei ziekten daarmede in verband staande, openbaren zich en veel op dit tijdstip ingevoerd vee bezwijkt.

Om deze reden kan ik mij dan ook geenszins vereenigen met de meening der boerengeneraals, waar deze het tijdstip November—December, als het meest geschikt achten, om Hollandsch vee hier in te voeren. Hunne bewering, dat het vee dan juist aankomt, als het gras zich flink begint te ontwikkelen, zal ik niet betwisten, doch blijf er bij dat het tijdstip voor invoer, aller ongeschiktst is.

In „Land en Volk" van 9 April 1903, verscheen een ingezonden stuk van den Heer A. W. J. PRETORIUS van „Rustdal" ENNERSDALE, Natal, waarin deze ook zijne ervaring met ingevoerde Hollandsche beesten mededeelt en daarin aanraadt, zoodanig vee hier in Mei te doen aankomen, het heeft dan een geheelen winter tijd om hier aan het klimaat gewend te geraken. Naar zijne meening sterven de dieren niet tengevolge van het gras, doch tengevolge van de hitte.

b. WIJZE VAN VERZORGING BIJ AANKOMST EN LATER OP DE PLAATS VAN BESTEMMING.

Hieromtrent refereer ik, wat het eerste gedeelte betreft, naar hetgeen ik boven reeds mededeelde; wat verder de verzorging van het vee op de plaats van bestemming betreft, zoo zoude ik aanraden het ingevoerde vee, tenminste het eerste jaar, niet buiten te laten grazen, doch het op stal te houden, die 's zomers koel en 's winters matig warm is; overdag kan het vee buiten in een kleine afgesloten ruimte rondloopen alleen om de noodige beweging te nemen. Voedering

op geregelde tijden en vermijding van plotselinge verandering van voeder is gewenscht. Voorts vergete men niet, het vee geregeld zout toe te dienen, vooral ook omdat de lucht hier niet met zoutdeelen bezwangerd is, zooals in Holland en ook het water, in tegenstelling met het genoemd land, geen of tenminste zeer weinig zoutdeelen bevat, zooals in Holland op veel plaatsen het geval is.

c. Welk soort van Hollandsch Vee is het meest geschikt om in Transvaal in te voeren.

Als antwoord zoude ik in de eerste plaats aanbevelen: best vee van de lichtere gronden; dit vooral wat het vrouwelijke fokvee betreft. — Hokkelingen en jong vee in de eerste periode van drachtigheid, acht ik beter geschikt voor invoer dan ander vee.

Beesten, welke 's winters op de boerderijen in buitenhokken gehouden zijn, zoude ik voor Afrika prefereeren, boven het vee dat van de warme stallen komt.

d. De Vooruitzichten in het algemeen voor uitvoer van Hollandsch Vee naar Transvaal.

Krijgt de cultuur van voedergewassen, zooals vooral Lucerne, hier meerdere uitbreiding, dan zal de zuivelbereiding zich hier stellig ook langzamerhand gaan ontwikkelen en houd ik mij overtuigd, dat dan de vraag naar goed Hollandsch Melkvee zal toenemen.

Uithoofde van de betrekkelijk hooge kosten, vermoed ik, dat vooreerst de veeboeren hier slechts enkele beesten zullen aanschaffen, waarbij zich zullen aansluiten de bewoners van de steden en dorpen alhier, die gaarne een best Hollandsch melkbeest willen bezitten. Met het oog op de kruising van de Afrikaansche veerassen met goede bullen, zoo verwacht ik, dat de vraag naar goed ontwikkeld mannelijk Hollandsch fokvee, al is dit niet van het allerbeste melkgevende ras (en die ik voor kruisingsdoeleinden hier ook minder zoude aanbevelen) hier bepaald zal toenemen.

Enkele puike jonge bullen van best melkgevend ras; uit te

zenden naar die streken waar reeds goed melkvee gehouden wordt, komt mij gewenscht voor. Donker gekleurd vee wordt hier meer gezocht dan het erge licht-bonte.

e VOORGENOMEN PLAN TER VERDEELING VAN HOLLANDSCH FOKVEE ONDER DE VERARMDE BOERENBEVOLKING.

Naar mijne meening is dit plan, hoe filantropisch ook, minder doelmatig; beter zoude ik het achten, dat het Hollandsche vee, dat men thans naar Transvaal wil zenden, hier publiek verkocht werd en de opbrengst bestemd werd tot steun voor Weezen en Weesinrichtingen en dergelijke zaken; de boerenbevolking wordt op deze wijze indirekt er evenzeer door gebaat, terwijl er meer kans bestaat, dat het vee in handen komt van personen, die het ook goed kunnen onderhouden en zullen de beesten op deze wijze evengoed over het land verspreid worden. Maatregelen konden bij den publieken verkoop genomen worden, waarbij dit punt in het oog gehouden werd, zoodanig dat het vee niet te veel in grooten getale in handen van enkelen kwam.

f. VERDERE OPMERKINGEN BIJ DEN VEE-INVOER.

De regulaties door de Engelsche Regeering gemaakt tot wering en bestrijding van besmettelijke veeziekten in deze kolonie, zijn voor eenigen tijd verschenen en zullen weldra in werking treden; daarin zijn enkele „poorten van invoer" voor vee in Transvaal in te voeren, geproclameerd en bevat o. a. eene bepaling, dat alle in te voeren vee aan zoodanige „poorten van invoer", ingeënt zal worden tegen longziekte en runderpest. Tevens zal het vee aldaar de tuberculine proef moeten ondergaan, tenzij op deugdelijke wijze aangetoond kan worden, dat zoodanig vee reeds met goed gevolg, deze proef heeft doorstaan. Veé, dat bij de „poort van invoer" blijkt lijdende te zijn aan tuberculose, zal worden afgemaakt. Aan te raden zal het derhalve zijn, dat het uit te zenden vee, reeds in Holland op tuberculose onderzocht worde.

Ten slotte veroorloof ik mij nog enkele

te maken.

Wenschelijk komt het mij voor, met het oog op het groote belang, dat er voor Nederland in gelegen is een afzet voor zijn vee hier in Zuid-Afrika te openen, dat vanwege de Nederlandsche Regeering, hare vertegenwoordigers alhier, op dit belangrijke punt opmerkzaam gemaakt worden en uitgenoodigd hunne bizondere aandacht aan dit onderwerp te verleenen en de Hollandsche Regeering zoo dikwijls van rapport en advies omtrent deze aangelegenheid te dienen, als deze belangrijke zaak verdient.

En hiermede Mijne Heeren, geloof ik aan Uw verzoek om eenige informaties in de belangrijke kwestie van „Uitvoer van Hollandsch fokvee naar Transvaal" voldaan te hebben en met den wensch, dat zoodanigen uitvoer een toenemend succes zal blijken te zijn, en vermeerderden bloei van den Hollandschen veeteelt daarvan het gevolg moge zijn, heb ik de eer,

Met alle achting, te zijn, Mijne Heeren!

Uw Dw. Dienaar,

Pretoria, 19 April 1903. J. J. ENSCHEDÉ.

De Commissie nam met belangstelling kennis van dit uitvoerig advies maar had, wat het tijdstip der verzending betreft, reeds in overleg met de Generaals een plan opgemaakt, om het vee in September/October uit Holland te doen vertrekken. Toen andere deskundigen zich niet tegen den gekozen tijd verklaarden, werd besloten dit deel van het plan niet te wijzigen.

Op den 28sten September aanvaardde de geheele zending, bedragende 130 stuks, waaronder een 30-tal stieren per ss. „Mashona" van uit Rotterdam de reis naar Kaapstad, en kwam zonder ongevallen in uitstekenden toestand in Zuid-Afrika aan.

Wetenschappelijke Landbouw en Veeteelt.

Het Nederlandsch Landbouw Comité, dat door deze uitzending van vee, met de voormannen in Afrika in nauwe relatie kwam, vernam vandaar den wensch, maatregelen beraamd te zien om den landbouw ook daar gewijzigd te krijgen, door verbetering van den bodem en het bedrijf, door voorlichting van wetenschappelijke onderlegde deskundigen.

De onderhandelingen omtrent het uitzenden van een persoon, geschikt om — nà zich op de hoogte van Afrikaansche toestanden gesteld te hebben — deskundige adviezen te geven, zijn nog niet ver gevorderd. Intusschen verklaarde onze Vereeniging zich bereid om, als de geheele kosten aan deze uitzending verbonden niet in Afrika gevonden kunnen worden, het ontbrekende zooveel mogelijk bij te passen.

Subsidie Vereeniging „Hollandia" te Kaapstad.

Aan de Vereeniging „Hollandia" te Kaapstad die in het belang onzer in de Kaapkolonie vertoevende landgenooten veel doet, en vooral steun en voorlichting gaf aan diegenen, die in Kaapstad op een permit wachtten om naar Transvaal of Oranjerivier te kunnen vertrekken, verleende onze Vereeniging eene subsidie van £ 100.—, welke door de welwillende tusschenkomst van den Consul-Generaal der Nederlanden te Kaapstad aan het Bestuur van „Hollandia" werd uitgekeerd.

President Steyn.

Het is ons aangenaam hier te kunnen vermelden dat wij in staat gesteld werden aan President Steyn een huldeblijk aan te bieden, dat dezen nobelen strijder voor het goed recht van zijn volk, het verblijf in Europa minder onaangenaam maakte.

Verder werd op initiatief van Dr. Berns te Gunthersthal bij Freiburg i/B. verkregen, dat de bekwame hand van Pier Pander zich gezet heeft tot de bewerking van een buste in marmer van President Steyn, welke door

onze Vereeniging aan een museum hier te lande zal aangeboden worden.

Warme vereerders van den Heer STEYN, waaronder in de eerste plaats wel de beeldhouwer zelf genoemd mag worden, stelden ons in staat deze buste te bestellen, terwijl bovendien eene eveneens door PANDER vervaardigde copie aan de familie STEYN zal aangeboden worden als blijvende herinnering aan vele vrienden. Aan Dr. Dr. BERNS brengen wij hier gaarne een woord van warme hulde voor zijn plan, met moeite uitgevoerd, maar met groot succes bekroond.

Krijgsgevangenen.

In September 1903 kwam hier te lande een drietal krijgsgevangenen van de Bermuda's, die bleken afgezonden te zijn door hunne nog op dat eiland vertoevende lotgenooten, teneinde te trachten voor hen de noodige hulp te verkrijgen.

Bedoeld drietal werd o. m. naar onze Vereeniging verwezen, en bij de verschillende ontmoetingen, welke zij met enkele leden van ons Hoofdbestuur hadden, werd het duidelijk dat de overgebleven krijgsgevangenen op de Bermuda's, ongeveer 60 in getal, die sedert 1 Augustus 1903 in vrijheid gesteld waren, doch door hunne weigering om den eed van getrouwheid af te leggen, niet door de Engelsche Regeering naar hun land teruggevoerd werden, zich inderdaad in een deerniswaardigen toestand bevonden. Uit hunne mededeelingen werd de overtuiging verkregen, dat deze weigering niet was te beschouwen als eene misplaatste koppigheid, doch voortsproot uit de godsdienstige gevoelens der burgers.

Het Hoofdbestuur meende dat hier geholpen moest worden, en stelde uit het oorlogsfonds een bedrag van *f* 5000 beschikbaar, voor een deel der passagekosten van Bermuda naar Zuid-Afrika. De rest was van andere zijde toegezegd. Toen echter van Bermuda officieel bericht werd

ontvangen dat de gevangenen niet in Afrika mochten landen, wanneer zij niet het verlangde eedsformulier teekenden, moest voorloopig van het vervoer worden afgezien.

Intusschen had men zich over deze personen in verbinding gesteld met de Boerenvoormannen in Zuid-Afrika, hetgeen leidde tot een aan ons gericht verzoek om de toegezegde hulp *niet* te verleenen. Wij vernamen dat men de terugkomst der krijgsgevangenen in Zuid-Afrika zeer gewenscht oordeelde, en aangezien die *alleen* mogelijk was door teekening van de bewuste verklaring, werd de weigering om daartoe over te gaan ginds beschouwd als eene werkelijke benadeeling van de belangen van het Boerenvolk. Het meerendeel der gevangenen schijnt dan ook tot andere gedachten gekomen te zijn, en is, naar wij meenen, thans gerepatrieerd.

Steun Christ. Nationaal Onderwijs.

Onder de gewijzigde omstandigheden in Zuid-Afrika bleek het meer en meer dat de voornaamste werkzaamheid voor onze Vereeniging was, het met alle ten dienste staande middelen steunen van onze stamverwanten in hun strijd voor het behoud van hun taal.

Want tegelijk met de ongunstige berichten over de stoffelijke welvaart in Zuid-Afrika las men van het sterk oplevend nationaliteitsgevoel, van het besef dat in het behoud van de taal de eenige waarborg ligt voor een zelfstandig volksbestaan, zij het ook onder vreemde overheersching. Het aantal nationale Hollandsche scholen breidde zich met ongelooflijke snelheid uit en de opofferingen, die het volk zich daarvoor getroost, wekken, met het oog op de omstandigheden waaronder het verkeert, evenveel verbazing als bewondering.

Deze pogingen, deze krachtsontwikkeling te steunen is Nederlands plicht en ligt ook volkomen in onze macht. Geen andere natie, hoe ook begaan met het lot der onderworpenen, kan voor dit belang voelen zooals wij. Elke

gulden, voor het nationaal onderwijs, *den taalstrijd*, gegeven is een gift aan den Nederlandschen stam, een offer aan eigen nationaliteit gebracht. In niets gaan de Zuid-Afrikaansche en de Nederlandsche belangen zoozeer samen. En waar ginds de behoefte aan het behoud dier taal zich zoo luide en door daden uitspreekt onder de verarmde bevolking, daar verlichten wij tevens den strijd om het bestaan, door een deel der zorg dáárvoor op ons te nemen. Dáárop dienden dus alle krachten geconcentreerd en wij verleenden, door tusschenkomst van de bestaande corporaties ook zoo ruim mogelijk hulp, daartoe door vele Nederlandsche vrienden in staat gesteld. Maar ook die bronnen drogen op, en het werd dringend noodzakelijk in wijder kring om hulp en steun te vragen. Kort voor het afdrukken van dit jaarverslag besloot het Hoofdbestuur tot het verspreiden van de volgende circulaire:

Toen de Hollandsch sprekende Zuid-Afrikanen voor hun volksbestaan streden en in de jaren van den oorlog namenloos wee over vrouwen, kinderen en ouden van dagen kwam, toen heeft het Nederlandsche Volk vele offers gebracht om de stoffelijke nooden dragelijker te maken.

Ook andere natiën, die voor de Boeren in hun ongelijken strijd voelden, hebben ijverig deelgenomen aan die hulp, die zoo veel leed verzacht heeft.

Na het einde van den strijd hebben de Engelsche Regeering, alsook de welgestelde Afrikaanders, het werk voortgezet om het geheel te gronde gerichte volk weer in staat te stellen hun levensonderhoud te kunnen vinden.

Nu zijn er echter geestelijke nooden op den voorgrond getreden, voor wier bestrijding dit verarmde volk alleen staat, tenzij hulp van ons Nederlanders komt.

Het gevaar dreigt dat behalve het volksbestaan, deze bevolking, die een zoo gezonden kern bevat, zijn taal, de grondslag zijner geschiedenis en den vorm waarin zijn godsdienstig leven zich uit, zal verliezen.

Hiervoor kunnen alleen wij Nederlanders *véél*, andere naties uit den aard der zaak slechts minder, voelen en aan *ons* is het dus om de Boeren te helpen, waar zij vast besloten zijn de taal en het volkseigen hunner vaderen, die ook de onze zijn, te bewaren.

Het Christelijk Nationaal Onderwijs in Transvaal alleen telt reeds twee honderd scholen met rond zes duizend kinderen, waarvan de kosten geheel uit eigen middelen, zonder steun der Regeering, moeten bestreden worden.

De onderhandelingen der Boeren-voormannen met de Koloniale Regeering, om dit eigen onderwijs te doen opgaan in het Staatsonderwijs, mislukten omdat de onmisbare waarborgen niet konden verkregen worden, dat de taal en de overlevering van het Hollandsch sprekende volk ongeschonden zouden bewaard blijven.

De geldkracht der ouders en vrienden ginds is op het oogenblik nog niet groot genoeg om alle kosten van dit onderwijs alleen te bestrijden.

Tot nu toe was het mogelijk door de bijdragen van tal van Nederlandsche vrienden het ontbrekende aan te vullen.

De fondsen echter voor dat doel beschikbaar verminderen en zullen, zonder aanvulling, opraken.

Wij doen daarom een beroep op de vele landgenooten die in de voorgaande jaren bereid bevonden werden hun stamgenooten in hunne stoffelijke behoeften tegemoet te komen, dat nu te doen waar het de hoogste behoefte van een ras geldt, dat ook ons ras is.

De bijdragen, die wij verzoeken te zenden aan den *Penningmeester* K. F. VAN DEN BERG *Keizersgracht 389 te Amsterdam*, zullen behoorlijk openbaar verantwoord worden.

Gaarne zal door genoemden Penningmeester over het toe te zeggen bedrag worden beschikt wanneer hij door toezending van het inliggend inteekenbewijs daartoe wordt uitgenoodigd.

Boekenzendingen naar Zuid-Afrika.

Maar ook op andere wijze kunnen wij voor het behoud van het Hollandsch als voertuig der gedachten in Zuid-Afrika strijden, en wel door het verspreiden van goede Hollandsche lectuur en het uitzenden van verzamelingen boekwerken naar openbare leesbibliotheken.

Het meerendeel onzer afdeelingen heeft door het bijeenbrengen van boekwerken en het verzenden daarvan aan de Commissie, op initiatief van het Algemeen Nederlandsch Verbond tot stand gekomen, ijverig in die richting gewerkt. Bovendien werd voor de verzendingskosten naar Afrika uit eenige afdeelingskassen bijgedragen en stelde ook het Hoofdbestuur voorloopig daarvoor *f* 300.— beschikbaar.

Steun Hollandsche bladen.

In aansluiting aan dit werk vermelden wij hier nog, dat het Hoofdbestuur pogingen aanwendde om aan de na terugkeer van Dr. ENGELENBURG te Pretoria, herleefde „Volksstem" een uitgebreider lezerskring hier te lande te verschaffen. Door het opwekken onzer afdeelingen en het op kosten van onze Vereeniging beschikbaar stellen van eenige abonnementen ten behoeve van openbare leeszalen, bereikten wij het dubbel doel, dat een goed Hollandsch blad in Zuid-Afrika gesteund werd, en men hier te lande beter op de hoogte kon blijven van de toestanden ginds.

In het begin van 1904 wendde zich de oud-editeur van de welbekende „Randpost" tot onze Vereeniging, met het voorstel tegen een zoo laag mogelijk berekenden prijs ieder lid gratis toe te zenden een door hem hier te lande uit te geven weekblad. Hoe laag dit bedrag ook gesteld was, het bleef toch boven de geringe jaarlijksche contributie onzer leden en het plan was reeds daarom onuitvoerbaar. Toch meende het Hoofdbestuur, waar iemand met zoo wel versneden pen zich bereid verklaarde onze leden omtrent Zuid-Afrikaansche toestanden voor te lichten, de tot stand koming van een dergelijk weekblad zéér zeker gesteund diende te worden. Tegen de verplichting om de abonnementsprijs van *f* 5.50 voor onze leden tot *f* 4.— terug te brengen en de vier eerste nummers aan alle leden gratis toe te zenden, verleende het Hoofdbestuur aan den Heer M. P. C. VALTER, redacteur van „De Zuid-Afrikaansche Post", eene subsidie en de Voorzitter leidde het eerste nummer bij de lezers in met de volgende woorden:

Aan de Redactie!

Het is uw wensch, dat een woord van aanbeveling uit den kring der Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging het eerste nummer van uw blad mag begeleiden.

Zelfs de in Zuid-Afrikaansche zaken meer of min ingewijden, missen zeer een blad, dat wordt geschreven door iemand, die het Zuid-Afrikaansche leven en de Zuid-Afrikaansche belangen grondig

kent, en ons regelmatig komt brengen, het voor ons belangrijke materiaal, saamgelezen door de bekwame hand van dezen ervaren dagblad-man.

Het was voor ons dan ook een verblijdend oogenblik, toen ons het plan werd medegedeeld, dat de uitgave van zulk een blad zou beproefd worden. De redacteur toch heeft ervaring en, wij weten, dat hij eenige eigenschappen van een ideaal-courantier bezit, namelijk bezadigdheid en kennis van land en volk; dat hij doorziet de kronkelpaden der nieuwe Engelsche en Koloniale persmachten en dat hij overtuigd is, dat de rol van ons Nederlanders in Zuid-Afrika nog niet behoeft afgespeeld te zijn, al zal die rol geheel anders wezen dan wij ons vroeger dachten. Het is ons vóór alles om waarheid te doen. Dit geve dit nieuwe blad ons, door ons klaren wijn in te schenken, dien wij tot nu toe dikwijls te vergeefs zochten.

Wij begroeten daarom deze uitgave met vreugde en hopen, dat aan de redactie zooveel steun zal gegeven worden door een zeer talrijke lezerschaar, dat de onderneming voorgoed verzekerd is.

De Voorzitter
der Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.
G. A. A. MIDDELBERG.

De leden die, na kennismaking met de eerste nummers, nog niet op dit blad inteekenden vinden bij dit jaarverslag ingesloten een biljet dat zij na invulling aan de redactie van „De Zuid-Afrikaansche Post", Heerengracht 254 Amsterdam, gelieve in te zenden.

Voorlichting publieke opinie.

De afdeeling Amsterdam onzer Vereeniging heeft een goed werk verricht, door het in brochurevorm verspreiden van een reeks artikelen over Zuid-Afrika die van de hand des Heeren H. Doeff in de „Nieuwe Courant" verschenen waren. In de kosten dezer verspreiding droeg het Hoofdbestuur eveneens bij.

Het Perskantoor van het Algemeen Nederlandsch Verbond, van welks werkzaamheid in vorige verslagen melding is gemaakt, heeft de door ons beschikbaar gestelde bedragen nuttig verbruikt, en het lid van ons Hoofdbestuur P. R. Mees heeft de rekening en verantwoording namens

onze Vereeniging zorgvuldig gecontroleerd en den beheerder daardoor décharge verleend voor zijn gevoerde administratie.

Fonds tot het verkrijgen en verspreiden van kennis omtrent het in Zuid-Afrika heerschende recht.

Onlangs is bij de firma E. J. Brill te Leiden verschenen een door het fonds uitgegeven systematische Index op de Tranvaalsche rechtspraak gedurende de jaren 1877—'88 en 1893—'97, naar de daarvan verschenen Rapporten bewerkt door Mr. Wilde.

De in het vorig jaarverslag te dezer plaatse vermelde omstandigheden hebben het Fondsbestuur doen besluiten, voorloopig af te zien van de openbaarmaking van nog andere resultaten der van zijnentwege gedane onderzoekingen op het gebied van het Zuid-Afrikaansche recht.

De overgangsperiode, waarin ten gevolge der veranderde politieke omstandigheden dit recht zich thans bevindt, deed in den aanvang van het afgeloopen jaar bij Mr. Wilde den wensch ontstaan naar eene formeele ontheffing van de taak, welke hij in 1897 onder zoo geheel andere vooruitzichten had op zich genomen. De destijds met Mr. Wilde getroffen overeenkomst, welke na afloop van den oorlog in 1901 reeds op verschillende punten was gewijzigd, werd dientengevolge ontbonden.

Rechten van Afrikaners bij ons Hooger Onderwijs.

Aan den herhaaldelijk te dezer plaatse uitgesproken wensch, dat de toegang tot de Nederlandsche Hoogescholen in ruimer mate voor Afrikaners mocht worden opengesteld, is grootendeels voldaan door het Koninklijk Besluit van 12 Februari 1904, Staatsblad No. 43.

Bij dat besluit toch is met het in artikel 11 der Wet op het Hooger Onderwijs bedoelde getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan de Nederlandsche Hoogescholen, gelijkgesteld in alle faculteiten „het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd matriculation examination aan de Cape Town University te Kaapstad", mits de bezitter van dit getuigschrift op het oogenblik, dat het

werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was. En aan deze laatste negatieve voorwaarde zal uitteraard wel ieder voldoen, die zich in Afrika aan het matriculatie-examen der universiteit onderwerpt.

Eene gelijke voorwaarde wordt intusschen bij artikel VIII van het onlangs door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsontwerp tot wijziging en aanvulling der Wet op het Hooger Onderwijs ook gesteld voor de vrijstelling van sommige academische examen-eischen en voor het recht van toegang tot onze hoogescholen op grond van die vrijstelling, in de nieuwe artikelen 84a en 85a der Wet op het Hooger Onderwijs verbonden aan het bezit van de nader bij Koninklijk Besluit aan te wijzen buitenlandsche getuigschriften of diplomas.

Het vasthouden aan die voorwaarde zou alzoo ten gevolge hebben, dat in Nederland wonende Afrikaners, die b. v. in Engeland een examen hebben afgelegd, dat in Nederland vrijstelling van sommige academische examen-eischen en daarmede tevens toegang tot onze hoogescholen verleent, verstoken zouden zijn van de voordeelen door de Nederlandsche wet aan het afleggen van dat examen verbonden en dat wel enkel op grond van hun ingezeten-schap hier te lande ten tijde, dat dit examen door hen werd afgelegd.

Toen de onbillijkheid van de benadeeling der in ons land woonachtige Afrikaners door de voorgestelde wets-bepalingen de aandacht van het Hoofdbestuur had getrok-ken, vond het zijn medelid, Dr. J. Th. de Visser, bereid, om bij de behandeling van het ontwerp in de Tweede Kamer eene poging te doen tot voorkoming dier benadeeling. Gevolg van het daartoe door hem met den Minister van Binnenlandsche Zaken gepleegd overleg was de opneming in het ontwerp van een artikel, krachtens hetwelk van bovenbedoelde voorwaarde ontheffing zal kunnen worden verleend.

Kort na het afdrukken van ons vorig jaarverslag ontvingen wij van Curatoren der Universiteit van Amsterdam het volgend schrijven:

AMSTERDAM, 2 Mei 1903.

N°. 198.
Bericht op schrijven van 20 November 1902.

In antwoord op Uw nevenvermelde missive hebben wij de eer U te berichten, dat wij in de tegenwoordige omstandigheden geen termen hebben gevonden te voldoen aan Uw verzoek: om te bevorderen dat aan de Universiteit van Amsterdam gelegenheid worde geopend om onderwijs te ontvangen zoowel in de beginselen van het Romeinsch-Hollandsch als van het Engelsche recht en in het Zuid-Afrikaansche recht.

CURATOREN DER
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM.
(*w. g.*) VAN LEEUWEN, *Voorzitter.*
(*w. g*) J. H. WORST, *Secretaris.*

Op de jaarlijksche Algemeene Vergadering werd dit schrijven voorgelezen en later op de eerstvolgende vergadering van het Hoofdbestuur besproken. Het vermoeden dat financieele bezwaren niet vreemd aan dit besluit van Curatoren waren, bleek uit particuliere inlichtingen niet geheel ongegrond te zijn, reden waarom het Bureau aan Mr. W. F. VAN LEEUWEN, Burgemeester van Amsterdam en Voorzitter van Curatoren, om een onderhoud verzocht, waarin ons vermoeden bevestigd werd.

Daarop richtte het Hoofdbestuur het volgende adres tot de Curatoren:

AMSTERDAM, 17 Augustus 1903.

Aan Heeren Curatoren
der Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam.

In het bezit Uwer missive van den 2en Mei jl. hebben wij met leedwezen kennis genomen van Uwe mededeeling, dat vooralsnog niet kan worden ingegaan op ons verzoek, om aan de Amsterdamsche Universiteit de gelegenheid te openen onderwijs te ontvangen in het Zuid-Afrikaansche recht.

Wij weten natuurlijk niet welke motieven U in deze hebben geleid, maar meenen te mogen aannemen, dat dit geen principieele

beweegredenen kunnen geweest zijn. Van deze veronderstelling uitgaande, en overtuigd van het groote belang van het vestigen van een leerstoel voor het Zuid-Afrikaansch recht aan de Universiteit van Amsterdam, veroorloven wij ons op deze zaak terug te komen en doen U het volgende voorstel.

> De Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging biedt aan de gemeente Amsterdam voor een tijdvak van voorloopig vijf jaren aan de bezoldiging, à *f* 1600.— per jaar, van een buitengewoon Hoogleeraar in het Zuid-Afrikaansche recht, wanneer deze in den loop van den aanstaanden cursus zou kunnen worden aangesteld.

Wij zijn gaarne bereid voor de uitvoering van dit aanbod alle gewenschte waarborgen te geven en kunnen, desgewenscht, fondsen voor het totaal-bedrag deponeeren. Evenzeer zijn wij te allen tijde bereid over deze zaak met Uw college in overleg te treden.

Indien echter het aanbod voor een beperkt aantal jaren, of het feit dat de aan te stellen Hoogleeraar gemeente-ambtenaar zou worden, naar Uwe meening de verwezenlijking van ons denkbeeld in den weg mocht staan, dan vertrouwen wij dat Uw college, evenals in vorige analoge gevallen, een middel zal vinden ter vermijding dezer bezwaren, niet alleen in het belang onzer stamverwanten in Zuid-Afrika, maar zeker ook in dat van de Universiteit en van het geheele Nederlandsche Volk.

In afwachting Uwer aangename berichten,

(*w. g.*) HET HOOFDBESTUUR DER
NEDERLANDSCH-ZUID-AFRIKAANSCHE VEREENIGING,

In eene, na afloop der zomer-vacantie te houden vergadering van curatoren zou dit schrijven in behandeling komen en de Voorzitter van ons Hoofdbestuur was reeds uitgenoodigd, tot het verstrekken van eventueele toelichtingen, deze vergadering bij te wonen, toen het plotseling bekend werd dat op Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1904 een post van *f* 4000.— gebracht was ter bezoldiging van een hoogleeraar in het Hedendaagsch Roomsch-Hollandsch Recht aan de Universiteit te Leiden.

In overleg met het Hoofdbestuur besloten Heeren Curatoren der Amsterdamsche Universiteit alsnu het voorstel onzer Vereeniging aan te houden.

Namens het Hoofdbestuur der
Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Vereeniging,
PAUL DEN TEX, *Secretaris.*

AMSTERDAM, 2 Mei 1904.

BIJLAGE I.

FINANCIEEL OVERZICHT van de

over het

ONTVANGSTEN.

Saldo 1 Januari 1903	*f*	12328 97
Contributies en giften.	„	13908 15
Rente van Effecten.	„	524 03
Aandeel winst op uitgaven Geschiedenisboekje AITTON en Rekenboekje VERMAAS 1902	„	51 34
	f	26812 49

Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging,

aar 1903.

UITGAVEN.

Algemeene Onkosten.			
nkosten Penningmeester	*f* 238.57		
Id. Secretaris	„ 212.71		
uppletoire onkosten 1902	93.38		
ncassokosten, zegels enz. huldeblijk ex-Pres. STEIJN	36.—		
ocaalhuur	„ 37.50		
. H. DE BUSSY, Drukwerken	„ 2386.29		
Id. huldeblijk ex-Pres. STEIJN	„ 37.—		
Uitzending boeken	„ 207.23		
Advertentiën	„ 32.63	*f* 3281	31
lgem. Ned. Verbond, Persbureau subsidie		„ 2000	—
Informatie-Bureau.			
alaris secretaris, D. R. VAN URK	*f* 575.—		
iverse onkosten	„ 76.47		
antoorhuur	„ 100.—	„ 751	47
oorschotbank voor Zuid-Afrika, subsidie £ 50.—. . . .		„ 606	50
Studiefonds			
eurzen	*f* 2880.—		
itkeering rente van kapitaal *f* 12,000.—	„ 415.—		
ijdrage	„ 2500.—	„ 5795	—
aldo 31 December 1903		„ 14378	21
		f 26812	49

BIJLAGE II.

STATUTEN

DER

NEDERLANDSCH ZUIDAFRIKAANSCHE VEREENIGING.

ARTIKEL 1.

Er bestaat eene Nederlandsche Vereeniging tot behartiging van de belangen onzer stamverwanten in Zuidafrika, onder den naam „Nederlandsch Zuidafrikaansche Vereeniging".

Die Vereeniging stelt zich ten doel om, binnen de perken door de internationale rechtsverhoudingen aangewezen, door alle wettige middelen al datgene te doen, wat strekken kan om:

1°. de banden met onze stamgenooten in Zuidafrika nauwer toe te halen en in overleg met hen aldaar hulpbronnen voor landbouw, nijverheid, handel en andere stoffelijke belangen te openen en te ontwikkelen of de opening en ontwikkeling daarvan te bevorderen;

2°. de publieke opinie zoo ten onzent als in het buitenland over de toestanden in Zuidafrika voor te lichten.

Elk streven om bij wijze van propaganda op de zedelijke of godsdienstige gesteldheid der bevolking dezerzijds invloed uit te oefenen, blijft daarbij uitgesloten

ART. 2.

De hoofdzetel van de Vereeniging is gevestigd te Amsterdam.

ART. 3.

Afdeelingen van ten minste 20 leden kunnen worden opgericht volgens algemeene regelen door de algemeene vergadering vast te stellen. Deze regelen mogen niet strijden met de Statuten der Vereeniging.

Er kan in ééne gemeente meer dan ééne afdeeling bestaan.

Alléén de afdeelingen hebben stem op de algemeene vergadering en wel zóó dat eene afdeeling van 20 tot en met 50 leden 1 stem heeft, van 51 tot en met 100: 2 stemmen, van 101 tot en met 150: 3 stemmen, enz.

ART. 4.

De taak der afdeeling is: onderwerpen, die vallen binnen den werkkring der Nederlandsch Zuidafrikaansche Vereeniging in onderzoek te nemen; plannen dienaangaande uit te werken, voorstellen daaromtrent te doen aan het hoofdbestuur der Vereeniging, dat deze voorstellen met zijn prae-advies aan de algemeene vergadering onderwerpt; zaken die aan het doel der Vereeniging bevorderlijk zijn behoudens voorafgaande goedkeuring van het hoofdbestuur der Vereeniging tot stand te brengen of aan de tot standkoming daarvan steun te verleenen, belangstelling voor Zuidafrikaansche aangelegenheden op te wekken en gelden daarvoor bijeen te brengen, alles met inachtneming en binnen de grenzen van de statuten der Vereeniging.

Aan afdeelingen kan door de algemeene vergadering worden opgedragen de uitvoering van een zelfstandige taak voor een speciaal doel. Het Hoofdbestuur kan hiertoe voorloopige machtiging geven.

ART. 5.

Leden der Vereeniging zijn zij, die met het in art. 1 omschreven doel instemmen en eene jaarlijksche bijdrage betalen van tenminste *Drie Gulden*.

Het boekjaar der Vereeniging loopt van 1 Januari tot 31 December.

Leden hebben het recht om zoowel op de vergaderingen der afdeeling, waarvan zij deel uitmaken, als op de algemeene vergaderingen aan de beraadslagingen deel te nemen. In de vergaderingen der afdeelingen hebben zij recht te stemmen.

Het staat aan de afdeelingen vrij begunstigers aan te nemen, die eene geringere jaarlijksche bijdrage dan 3 gulden, doch ten minste 1 gulden betalen. Deze hebben het recht de vergadering der afdeeling, waarvan zij deel uitmaken, bij te wonen en aan de beraadslagingen deel te nemen, doch hebben daarin geen stem.

De algemeene vergadering heeft op voordracht van het bestuur de bevoegdheid eereleden te benoemen, die dezelfde rechten hebben als de leden.

Donateurs zijn zij, die minstens 100 gulden in eens in de kas der Vereeniging storten; ook deze hebben gelijke rechten als de leden.

ART. 6.

Het hoofdbestuur der Vereeniging bestaat uit vijftien leden.

ART. 7.

Het bureau van het hoofdbestuur vertegenwoordigt de Vereeniging in en buiten rechten, bestaat uit drie leden en kan zich in zijne

werkzaamheden door zooveel adjunct-secretarissen of adjunct-penningmeesters doen bijstaan, als noodig geacht wordt.

Alle stukken van de Vereeniging uitgaande, inhoudende verbintenis, kwijting of lastgeving moeten door twee leden van het bureau worden geteekend.

ART. 8.

De leden van het hoofdbestuur worden gekozen op de algemeene vergadering. Jaarlijks treedt een derde hunner af, volgens een daartoe te maken rooster. Het hoofdbestuur doet voor elke vacature een aanbeveling, van twee personen en brengt die in den beschrijvingsbrief voor de Algemeene Vergadering ter kennis van de leden.

De aftredenden zijn terstond herkiesbaar.

ART. 9.

De voorzitters der afdeelingen vormen een raad van advies, die door het hoofdbestuur minstens eens in het jaar wordt saamgeroepen. Het voorzitterschap eener afdeeling is onvereenigbaar met het lidmaatschap van het Hoofdbestuur.

ART. 10.

Eens in het jaar wordt eene algemeene vergadering gehouden in de maand Mei en voorts zoo dikwijls, als het hoofdbestuur of tenminste drie afdeelingen zulks wenschelijk achten.

De oproeping tot deze vergadering wordt aan alle leden gezonden ten minste vier weken vóór den datum der vergadering. Behalve de reden der bijeenroeping moet zij bevatten een korte opgave der sedert de laatste vergadering door de afdeelingen aan het hoofdbestuur gedane voorstellen. In de gewone algemeene vergadering wordt verslag uitgebracht over de verrichtingen der Vereeniging gedurende het afgeloopen kalenderjaar en doet het hoofdbestuur rekening en verantwoording. Over deze rekening en verantwoording wordt rapport uitgebracht door eene commissie die daartoe in de vorige Algemeene Vergadering is benoemd.

ART. 11.

Voorstellen van een afdeeling of van leden der Vereeniging, moeten om in de Algemeene Vergadering in behandeling te kunnen komen, vóór 31 Maart schriftelijk bij het hoofdbestuur worden ingediend. Later ingekomen voorstellen kunnen in behandeling genomen worden wanneer twee derde der stemgerechtigden, op de Algemeene Vergadering aanwezig zich daarvoor verklaren.

ART. 12.

Veranderingen in de statuten en in de regelen bedoeld bij art. 3, kunnen niet anders dan op voorstel van het hoofdbestuur, van een der afdeelingen, of van ten minste tien leden der vereeniging, en niet dan met de meerderheid van twee derden der op de algemeene vergadering uitgebrachte stemmen, worden tot stand gebracht.

Geen voorstel tot verandering in de statuten of de regelen bedoeld bij art. 3, wordt in overweging genomen, dat niet ten minste vier weken voor de algemeene vergadering, waarin het zal worden behandeld, tegelijk met de oproeping daartoe, door het hoofdbestuur is bekend gemaakt op de in art. 10 omschreven wijze.

De door de algemeene vergadering aangenomen wijzigingen in de Statuten treden in werking terstond nadat daarop de koninklijke goedkeuring is verkregen.

De bepaling der laatste zinsnede van art. 1 is voor geene verandering vatbaar.

ART. 13.

De Vereeniging wordt aangegaan voor den tijd van 29 jaren.

Aldus vastgesteld ter vergadering te Utrecht, gehouden 12 Mei 1881 en gewijzigd ter vergadering te Amsterdam, gehouden 26 Mei 1900.

ALGEMEENE REGELEN bedoeld bij Art. 3 der Statuten van de Nederlandsch Zuidafrikaansche Vereeniging.

1°. De afdeelingen bestaan uit leden en donateurs (en begunstigers).

2°. Het bestuur van iedere afdeeling wordt door de leden en donateurs der Vereeniging die tot de afdeeling behooren in vergadering gekozen en bestaat uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en minstens 2 leden. Voorschriften omtrent het beurtelings aftreden en de voorziening in de opengevallen bestuursplaatsen, worden door de afdeeling gesteld.

3° Het afdeelingsbestuur verstrekt aan het hoofdbestuur der Vereeniging zooveel mogelijk inlichtingen omtrent onderwerpen, waarvoor het hoofdbestuur inlichtingen noodig acht en houdt het hoofdbestuur op de hoogte van wat er in de afdeeling omgaat. Het

doet in de eerste helft van de maand Maart aan het hoofdbestuur opgave van het getal der leden en de samenstelling van het bestuur der afdeeling en geeft daarbij verslag van hetgeen er gedurende het afgeloopen jaar in de afdeeling is voorgevallen.

4°. Het bestuur van iedere afdeeling roept de leden vóór ultimo Februari tot een vergadering bijeen en verder zoo dikwijls het dit noodig vindt of daartoe door tenminste leden wordt uitgenoodigd.

5°. De penningmeester int de bijdragen en schenkingen der leden, donateurs en begunstigers, die tot zijn afdeeling behooren en doet in de in het vorig artikel bedoelde vergadering rekening en verantwoording van zijn beheer over het vorige boekjaar.

6°. Jaarlijks wordt aan het hoofdbestuur afschrift van de rekening en verantwoording gezonden van den penningmeester van iedere afdeeling en het saldo afgedragen.

7°. De jaarlijksche uitgaven der afdeeling mogen, behoudens goedkeuring van het hoofdbestuur der vereeniging, niet te boven gaan de helft van de door den penningmeester van iedere afdeeling in dat jaar gelnde bedragen der leden en begunstigers die tot zijn afdeeling behooren.

Schenkingen der donateurs worden in hun geheel afgedragen, tenzij daaromtrent een andere regeling is gemaakt.

8°. Het boekjaar der afdeeling loopt van 1 Januari—31 December.

9°. Bij ontbinding van afdeelingen vervallen de gelden en bezittingen aan de Vereeniging.

BIJLAGE III.

STATUTEN

DER VEREENIGING

Zuid-Afrikaansche Voorschotkas.

(Goedgekeurd bij Kon. Besluit dato 7 Febr. 1903, No. 18).

ARTIKEL 1.

De Vereeniging voert den naam van „Zuid-Afrikaansche Voorschotkas". Zij is gevestigd te Amsterdam. In andere plaatsen kan zij zelfstandige afdeelingen of bijkantoren vestigen.

ART. 2.

De Vereeniging stelt zich ten doel bijstand te verschaffen ter voorziening in de behoefte, ontstaan ten gevolge van en na den oorlog, in de jaren 1899—1902 in Zuid-Afrika gevoerd. Zij tracht haar doel te bereiken door het verleenen van voorschotten, het geven van inlichtingen en adviezen, en verder het verrichten van de werkzaamheden, welke kunnen voortvloeien uit het verkrijgen van middelen bedoeld bij art. 10, 3°.

ART. 3.

De Vereeniging wordt aangegaan voor den tijd van 29 jaren, te rekenen van den 1en Januari 1903.

Minstens één jaar voor den afloop van dit tijdvak zal de vergadering van leden over al of niet voortzetting na dien tijd besluiten en bij voortzetting de vereischte maatregelen voor verlenging moeten nemen.

ART. 4.

Leden der Vereeniging zijn de ondergeteekende oprichters. Nieuwe leden kunnen uitsluitend door de Vereeniging worden benoemd. Zoo spoedig mogelijk na het verkrijgen van de Koninklijke goedkeuring op de Statuten zal het getal tot minstens vijftien worden aangevuld. Wanneer het ledental beneden vijftien mocht zijn gedaald, wordt het binnen 3 maanden tot minstens dit aantal aangevuld.

ART. 5.

Het bestuur der Vereeniging is opgedragen aan ten minste 5 en ten hoogste 9 bestuurders. Zij worden benoemd en ontslagen

door de vergadering van leden. Jaarlijks treedt, te beginnen met 1 Januari 1904, een vijfde van de bestuursleden af, volgens rooster, in den aanvang door het lot op te maken. Is het getal bestuursleden niet door 5 deelbaar, dan wordt de quota pars afgerond naar boven of naar beneden, berekend naar het dichtstbij zijnde getal dat door 5 deelbaar zou zijn.

De rooster van aftreding zal doorloopend van kracht zijn, met dien verstande, dat een nieuw benoemd bestuurslid steeds, voor zooveel betreft den duur van zijn mandaat, zal treden in de plaats van dengene, ter wiens vervanging hij gekozen is, onverschillig of dit plaats vindt bij de voorziening in eene vacature tusschentijds of na afloop van den duur van het mandaat. Bij uitbreiding van het aantal bestuursleden zullen de ter uitbreiding nieuw benoemden op den rooster zooveel mogelijk worden geplaatst in den rang, zoodat zij gedurende het alsdan geldende grootste aantal zittingjaren hun mandaat kunnen vervullen, zonder aan tusschentijdsche aftreding te zijn onderworpen. Aftredenden zijn herkiesbaar.

Aftredenden blijven in functie tot in de door hun aftreden ontstane vacature is voorzien.

Het Bestuur is bevoegd, voor elke openkomende plaats eene niet bindende voordracht van 2 personen op te maken.

Bestuurders behoeven niet uitsluitend uit de leden benoemd te worden; wordt tot bestuurslid benoemd een persoon, die geen lid was der Vereeniging, dan wordt hij door benoeming en aanvaarding der benoeming ambtshalve lid voor den duur van zijn mandaat.

De bestuurders verdeelen onderling hunne functiën. Zij zullen twee of meer uit hun midden aanwijzen, die belast worden met de werkzaamheden voor het dagelijksch bestuur.

Het secretariaat wordt vervuld door iemand buiten het Bestuur, tenzij de ledenvergadering hieromtrent anders mocht beslissen.

Bij den aanvang zullen optreden als bestuursleden de heeren:

Mr. G. Vissering, *Voorzitter*. .	te	Amsterdam.
K. F. v. d. Berg	„	„
J. Drost.	„	Rotterdam,
E. Heldring.	„	Amsterdam,
W. Hovy	„	„
Mr. W. A. Mees.	„	Rotterdam,
Mr. N. G. Pierson.	„	's Gravenhage,
Mr. R. van Rees.	„	Amsterdam,

terwijl voor de eerste maal als Secretaris optreedt Dr. N. Mansvelt te Utrecht.

ART. 6.

Het Bestuur vertegenwoordigt de Vereeniging in en buiten rechte, met dien verstande, dat, waar eene handteekening vereischt zal worden om de vereeniging te binden, zij verbonden zal zijn door de teekening van 2 leden van het Bestuur gezamenlijk, daartoe door het Bestuur aangewezen. Ook in rechte zal de Vereeniging bij alle handelingen en in alle gevallen afdoende vertegenwoordigd zijn door 2 leden van het Bestuur. Brieven of mededeelingen, geen verbintenis voor de Vereeniging inhoudende, behoeven slechts door één lid namens de Vereeniging geteekend te worden, daartoe doorloopend of wel voor een bepaald geval door het Bestuur gemachtigd.

ART. 7.

Het Bestuur is bevoegd, de waarneming van de door hetzelve aan te wijzen belangen der Vereeniging zoowel in Nederland als elders in het buitenland op te dragen aan een of meer door het Bestuur te benoemen personen of instellingen, al of niet onder genot van salaris.

In die opdracht zal zoo nauwkeurig mogelijk worden omschreven, welke bevoegdheden worden verleend aan dien vertegenwoordiger of vertegenwoordigers, en over welk grondgebied de verleende bevoegdheden zich zullen uitstrekken. Indien het bestuur te eeniger plaats of voor bepaalde werkzaamheden één enkelen vertegenwoordiger zal aanstellen, zal de Vereeniging evenzeer worden gebonden door de handelingen en de teekening van dien enkelen persoon, vallen binnen de hem verleende bevoegdheden.

Om tegenover derden te werken, zullen de namen van de vertegenwoordigers met eene beknopte omschrijving van de hun verleende bevoegdheden moeten worden bekend gemaakt op eene wijze als het meest praktisch wordt geacht door het Bestuur: die bekendmaking zal evenwel steeds moeten geschieden door aankondiging in de *Nederlandsche Staatscourant* en een der groote te Amsterdam verschijnende dagbladen, door aanplakking aan het kantoor van den vertegenwoordiger, en door aankondiging in een nieuwsblad, verschijnende ter plaatse van den vertegenwoordiger, of, bij gebreke daarvan, in de dichtst nabijzijnde plaats.

Intrekking dier bevoegdheden wordt op de zelfde wijze bekend gemaakt.

De salarissen worden vastgesteld door het Bestuur.

Bestuursleden genieten geen salaris, doch hebben recht op vergoeding van reis- en verblijfkosten volgens een tarief, goed te keuren door de vergadering van leden.

ART. 8.

De Vereeniging erkent als *Begunstigers* hen, die zich verbinden tot eene jaarlijksche bijdrage (tot wederopzegging) van ten minste *f* 25, al of niet voor een bepaald doel.

De begunstigers hebben het recht de vergaderingen van leden bij te wonen en brengen aldaar eene adviseerende stem uit. Zij worden ter vergadering opgeroepen op gelijke wijze als de leden.

ART. 9.

De leden vergaderen minstens éénmaal per jaar ter voldoening aan art. 5 en 12 en verder zoo dikwijls de voorzitter van het Bestuur, twee leden van het Bestuur of minstens één vijfde van de leden dit wenschelijk achten, op tijd en plaats door den voorzitter aan te wijzen, of, indien de voorzitter hiertoe in gebreke mocht blijven, door de leden in eene oproeping door henzelven aan te wijzen; een en ander met vermelding der agenda. In het laatste geval mag de vergadering niet vroeger gehouden worden dan den tienden dag na de verschijning der oproeping. Behoudens spoedeischende gevallen, ter beoordeeling van den voorzitter van het Bestuur, worden de leden ter vergadering opgeroepen op een termijn van ten minste vijf dagen na het verschijnen der oproeping

De oproepingen geschieden bij brief individueel aan ieder lid aan het door hem opgegeven adres, of op zoodanige andere wijze als de vergadering van leden zal besluiten.

De vergaderingen worden steeds te Amsterdam gehouden.

De vergadering van leden stelt een reglement van orde voor de vergaderingen vast.

De leden stemmen bij meerderheid van stemmen der aanwezigen. De besluiten van de meerderheid der vergadering binden de minderheid en de afwezigen. Bij staking van stemmen wordt een voorstel geacht verworpen te zijn.

ART. 10.

De middelen der Vereeniging worden gevonden:

1°. Uit bijdragen harer leden;

2°. Uit vergoedingen, interessen en andere inkomsten;

3°. Uit gelden of goederen die haar ten geschenke, ter leen, of ten beheer, een en ander al of niet voor een bepaald doel, worden gegeven, hetzij door hare begunstigers, hetzij door anderen.

Indien gelden of goederen, bedoeld sub 3°, worden gegeven voor een bepaald omschreven doel, zullen deze gelden of goederen afzonderlijk voor dat doel worden beheerd, en niet verbonden worden voor verplichtingen der Vereeniging, welke niet voor dat bepaalde doel zullen zijn aangegaan.

Het Bestuur is bevoegd met machtiging van de ledenvergadering leeningen aan te gaan. De voorwaarden der leeningen worden vastgesteld door de leden-vergadering.

ART. 11.

Het Bestuur regelt de wijze waarop en de voorwaarden waaronder voorschotten door de Vereeniging worden gegeven.

ART. 12.

De Boeken der Vereeniging worden per den 31en December van elk jaar gesloten, te beginnen met 31 December 1903.

De rekening en verantwoording wordt binnen 6 maanden na afloop van het boekjaar door het Bestuur opgemaakt en met de boeken voorgelegd aan eene commissie van 3 personen, telken jare ten behoeve van de eerstvolgende afsluiting met nog 3 plaatsvervangers te benoemen door de vergadering van leden, welke commissie bij goedkeuring der rekening het Bestuur déchargeert.

De leden dezer commissie behoeven geen lid der Vereeniging te zijn.

ART. 13.

De Statuten der Vereeniging kunnen slechts gewijzigd worden bij besluit van eene uitdrukkelijk tot dit doel bijeengeroepen vergadering van leden, met twee derden der aanwezige stemmen, genomen onder voorbehoud der Koninklijke goedkeuring, indien deze nog vereischt wordt.

ART. 14.

De Vereeniging kan ook vóór den in art. 3. vastgestelden tijd worden ontbonden bij besluit, genomen in eene uitdrukkelijk voor dat doel bijeengeroepen vergadering, met twee derden van de stemmen, welke door de gezamenlijke leden kunnen worden uitgebracht.

Die vergadering benoemt dan tevens den liquidateur of liquida-

teuren en regelt de verdere liquidatie. Indien bij de liquidatie een batig saldo mocht overschieten, zal dit niet ter verdeeling aan de leden komen, doch moeten worden bestemd voor een doel, zooveel mogelijk het doel dezer Vereeniging nabijkomend.

Aan den Burgemeester van Amsterdam zal worden gevraagd, den begiftigde of de begiftigden aan te wijzen, en diens aanwijzing zal gevolgd moeten worden.

ART. 15.

Het Bestuur wordt bij dezen gemachtigd om in deze Statuten alsnog de wijzigingen aan te brengen, welke mochten worden vereischt om de Koninklijke goedkeuring te verkrijgen.

AMSTERDAM, 12 Jan. 1903.

BIJLAGE IV.

NOTULEN van de Algemeene Vergadering der *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging* op Donderdag 28 Mei 1903 ten twee ure in het gebouw „EENSGEZINDHEID" te Amsterdam.

Aanwezig van het Hoofdbestuur de Heeren G. A. A. MIDDELBERG (Voorzitter), A. S. VAN REESEMA, Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, E. J. VAN GORKOM, J. A. WORMSER, Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN, Mr. J. B. LOMAN, K. F. VAN DEN BERG en PAUL DEN TEX,

en afgevaardigden van de afdeelingen:

Amsterdam, Rheden/Rozendaal, Bussum, 's-Gravenhage, Rotterdam, Scheveningen, Schiedam, Utrecht, Haarlem, Enschede, Arnhem, Dordrecht, Zwolle, Apeldoorn, en Groningen, te zamen 15 afdeelingen uitbrengende 80 stemmen.

De VOORZITTER opent de vergadering met een woord van welkom en vraagt of een der aanwezigen lezing van de notulen van de Buitengewone Algemeene Vergadering van 21 Februari 1903 verlangt, die in het verslag staan afgedrukt.

Niemand verlangt die lezing.

Dr. VAN DAM ('s Gravenhage) wenscht de volgende wijzigingen in die notulen gemaakt te zien:

Bladz. 97, regel 7—9 aldus te lezen:

Dr. VAN DAM ('s Gravenhage) constateert, dat, naar aanleiding van het zooeven voorgelezen rondschrijven, de volgende circulaires aan de Afdeelingen zijn gezonden:

Bladz. 100, regel 1—7 weg te laten en daarvoor in de plaats te stellen een nauwkeurige copie van de Haagsche circulaire van den tienden Februari 1903, luidende:

„Met belangstelling nam het Bestuur onzer afdeeling kennis „van de mededeeling van het Hoofdbestuur onzer Vereeniging „dº. 26 Januari ll., alsmede van het rondschrijven der afdeeling „Amsterdam dº. 5 dezer.

„Teneinde onze gedragslijn op de aanstaande Algemeene Verga-
„dering te bepalen, hebben wij gemeend ons te moeten wenden
„tot het Hoofdbestuur, met de vraag de redenen te mogen verne-
„men, welke het, tegenover de in laatstgenoemd rondschrijven
„vervatte beschouwingen, zou kunnen aanvoeren.

„Het in antwoord op dit verzoek van het Bureau ontvangen
„schrijven, komt ons van genoegzaam belang voor om ook U
„daarmede in kennis te stellen. De beoordeeling van de handel-
„wijze van het Hoofdbestuur in eene zoo gewichtige aangelegenheid
„zal naar onze meening op juisteren grondslag rusten, wanneer
„daarbij tevens rekening is gehouden met hetgeen ter verdediging
„van die handelwijze wordt ingebracht. Het is toch niet te ont-
„kennen dat, tengevolge van de organisatie onzer Vereeniging, het
„zwaartepunt van de Algemeene Vergaderingen in vele gevallen
„gevonden wordt in de daaraan voorafgaande afdeelingsvergaderin-
„gen. Wordt daarin eene motie tot afkeuring van het beleid van
„het Hoofdbestuur aangenomen, dan zouden de afgevaardigden,
„wanneer zij op de Algemeene Vergadering, tengevolge van de
„inlichtingen van het Hoofdbestuur, tot de overtuiging mochten
„komen dat die afkeuring ten onrechte geschiedde, voor de moeielijke
„keuze komen, òf te spreken en te stemmen tegen hunne over-
„tuiging, òf in strijd te komen met den uitdrukkelijken wil hun-
„ner minder goed ingelichte committenten. Door het schrijven van
„het Hoofdbestuur te Uwer kennis te brengen, vertrouwen wij
„deze eventueele moeielijkheid te voorkomen en er derhalve toe
„bij te dragen dat de Algemeene Vergadering op 21 dezer niet
„met onvruchtbaarheid geslagen zij.

De afdeeling 's-Gravenhage van de
Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging:
DR. H. BLINK, *Voorzitter.*
BEELAERTS VAN BLOKLAND, *Secretaris.*

Bladz. 103, regel 11 en 12. De woorden „deze beide circulaires" te vervangen door:

De Amsterdamsche circulaire van vijf Februari en de Haagsche van 10 Februari.

Bladz. 103, regel 17 tot 26 te vervangen door:

Tot zijn leedwezen acht spreker zich verplicht, als afgevaardigde van de Afdeeling 's Gravenhage, òòk protest te moeten aanteekenen tegen de handelwijze van den

voorzitter en den secretaris van zijn eigen Afdeeling. De Haagsche circulaire van 10 Februari 1903 is een vroom bedrog. Het „Woordenboek der Ned. Taal" geeft van deze uitdrukking de volgende definitie: „een handeling die wel leugenachtig is maar om iemands bestwil wordt gepleegd"; en deze definitie is toepasselijk op de handelwijze van Dr. H. BLINK en Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, omdat deze Heeren uit naam der afdeeling 's Gravenhage hun rondschrijven van 10 Febr. naar alle andere afdeelingen der N. Z. A. V. hebben gezonden, terwijl noch de Afdeeling, noch het Bestuur, noch zelfs het Bureau uit het Bestuur over deze circulaire geraadpleegd zijn.

Bladz. 106, regel 7 en 8. De woorden „van de afdeeling Amsterdam" te vervangen door:

Van het Hoofdbestuur.

Bladz. 106, regel 10—17. De woorden „Erger" tot „daartegen", te vervangen door:

Hij noodigt Dr. VAN DAM uit de gronden te noemen, waarop diens beschuldiging van het Hoofdbestuur berust.

Bladz. 106, regel 32 tot 38. De woorden „Helaas" tot „Vereeniging" te vervangen door:

Aan Dr. DE VISSER moet spreker opmerken, dat hij hem misverstaan heeft. Spreker heeft met geen enkel woord een beschuldiging tegen het Hoofdbestuur uitgesproken. Het gewraakte woord betrof Amsterdam en niet het Hoofdbestuur.

Bladz. 108, regel 3 tot 5 te vervangen door:

Generaal EGTER VAN WISSEKERKE ('s Gravenhage) wenscht niet den weg te volgen, die door Dr. VAN DAM is gevolgd, maar nu de Heer VAN GORKOM hem in het debat mengt, moet hij opmerken, dat hij, hoewel ook bestuurslid van de Haagsche Afdeeling, eerst gisteren de bedoelde circulaire van 10 Febr. onder oogen heeft gekregen.

De SECRETARIS erkent dat „vroom bedrog" vermoedelijk is gezegd, hetgeen bevestigd wordt door de gegeven definitie. Intusschen heeft hij „groot bedrog" verstaan en genotuleerd.

De VOORZITTER meent dat de voorgestelde wijzigingen onder

Dr. VAN DAM's verantwoordelijkheid in de notulen kunnen opgenomen worden, indien niemand zich daartegen verzet.

Aldus wordt besloten.

De Heer VERHOEVEN (Dordrecht) zag gaarne dergelijke incidenten voorkomen.

De VOORZITTER meent dat de notulen niet anders dan de gevoerde debatten kunnen weergeven.

De Heer VERHOEVEN (Dordrecht) stelt voor dat na afloop van iedere vergadering de notulen geredigeerd zullen worden.

Baron VAN WASSENAER VAN ROSANDE ('s Gravenhage) is van oordeel dat een commissie van een drietal personen *wèl*, een geheele vergadering tot dusdanige redactie *niet* in staat is.

De VOORZITTER dankt voor den gegeven wenk en wenscht vóór het bespreken van het jaarverslag over te gaan tot de verkiezing van 6 leden van het hoofdbestuur, vacatures ontstaan door periodieke aftreding en het bedanken van den Heer CHARLES BOISSEVAIN.

De volgende dubbeltallen zijn door het Hoofdbestuur volgens art. 8 der statuten aanbevolen:

Mr. J. B. LOMAN, Haarlem, (aftr.)
D. W. STORK, Hengelo.

EVERT J. VAN GORKOM, 's Gravenhage, (aftr.)
H. J. E. WENCKEBACH, Heerlen.

Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN, Amsterdam (aftr.)
Mr. K. ZWAARDEMAKER, Bussum.

Dr. J. TH. DE VISSER, Amsterdam, (aftr.)
Ds. O. SCHRIECKE, Enschede.

K. F. VAN DEN BERG, Amsterdam, (aftr.)
H. J. EMOUS, Amsterdam.

Prof. Dr. C. H. TH. BUSSEMAKER, Groningen.
C. W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM, Arnhem.

Spreker verzoekt den Heeren H. J. MEERKAMP VAN EMBDEN en M. SISSINGH (Rotterdam) en Dr. B. A. P. VAN DAM ('s Gravenhage) het stembureau te willen vormen.

De Heer L. TEN CATE Wzn. (Enschede) spreekt een woord van aanbeveling voor den Heer Ds. O. SCHRIECKE.

De VOORZITTER deelt mede dat van de afdeeling Groningen, die Prof. Dr. C. H. TH. BUSSEMAKER aanbeval, bericht is ingekomen dat genoemde Heer bij nader inzien voor eene eventueele benoeming niet in aanmerking wenscht te komen.

De vergadering gaat tot stemming over.

De heer J. BERGSMA (Groningen) wil gaarne eenige punten uit het Jaarverslag bespreken:

Het Informatie-Bureau kan z.i. practischer worden ingericht, het zou hulpbureaux moeten instellen en daardoor vermoedelijk bereiken een vereenvoudiging van het werk. Zoo zouden zij, die op een permit wachten om naar Zuid-Afrika terug te keeren, misschen beter geholpen worden. Een lijst van personen in Afrika zou aangelegd moeten worden, wier namen op de permits-aanvragen als werkgever ingevuld konden worden.

De Voorschotkas, vreest spreker, is geheel buiten de Voorschotbank tot stand gekomen, hetgeen te bejammeren valt.

Het Generale Boeren-Hulpfonds is, hoewel door velen wakker daarvoor is gestreden, door gebrek aan een goed generaal aan het hoofd, niet een volkomen succes geweest. Spreker betreurt dat de afdeelingen onkundig zijn gebleven van het juiste moment waarop opgetreden diende te worden.

De Vee-Uitzending, ten slotte, dient met meer dan *f* 3000.— gesteund te worden.

De Heer H. J. MEERKAMP VAN EMBDEN (Rotterdam) brengt verslag uit van de bevinding van het stembureau:

Mr. J. B. LOMAN verkreeg 77, E. J. VAN GORKOM 75, Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN 70, K. F. VAN DEN BERG 74 en Dr. J. TH. DE VISSER 56 stemmen, welke Heeren dus gekozen zijn en hunne herbenoeming aannemen, behalve Dr. DE VISSER die niet ter vergadering aanwezig is.

Voor de zesde vacature verkregen Mr. K. ZWAARDEMAKER 24, Ds. O. SCHRIECKE 7, H. J. EMOUS 6, H. J. E. WENCKEBACH 5, D. W. STORK 3 en Mr. DE RIDDER 3 stemmen.

Een vrije stemming moet dus plaats hebben.

De Heer J. BERGSMA (Groningen) beveelt de verkiezing van den Heer U. G. SCHILTHUIS Jzn. aan.

Mr. C. DE WILDE Jr. (Utrecht) bepleit de wenschelijkheid een kenner van Vrijstaatsche belangen in het Hoofdbestuur te verkiezen.

De Afdeeling Amsterdam beveelt de candidatuur van C. W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM aan.

De Heer MEERKAMP VAN EMBDEN (Rotterdam) noodigt de afdeelingen uit op Mr. K. ZWAARDEMAKER te stemmen.

Dr. J. W. GUNNING (Studiefonds) zag gaarne den Heer H. J. EMOUS gekozen.

Na gehouden stemming blijkt dat verkregen de Heeren:

C. W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM 37
Mr. K. ZWAARDEMAKER 23
H. J. EMOUS. 17
U. G. SCHILTHUIS 3

zoodat de beide eerstgenoemde Heeren in herstemming komen.

De uitslag der herstemming is, dat C. W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM 41 en Mr. K. ZWAARDEMAKER 39 stemmen op zich vereenigde, zoodat eerstgenoemde, voorzitter der afd. Arnhem, gekozen is, en hem schriftelijk bericht dezer benoeming zal gezonden worden.

De VOORZITTER brengt punt 4 van de door den Heer J. BERGSMA (Groningen) over het Jaarverslag gemaakte opmerkingen: „het verhoogen der subsidie voor den uitvoer van vee" ter sprake. Het is spreker bekend, dat het Ned. Landbouw Comité zeer gaarne een hooger bedrag dan de door onze Vereeniging beschikbaar gestelde *f* 300.— zou ontvangen. Intusschen heeft de Heer J. J. ENSCHEDÉ te Pretoria, die op het gebied van invoer van Hollandsch vee in Zuid-Afrika groote ondervinding heeft opgedaan, in een schrijven van 19 April aan het Bestuur van het Ned. Bijstandsfonds (zie bladzijde) vele nuttige wenken gegeven, die aan het Landbouw Comité zijn overgebracht. Spreker zou geen bezwaar hebben, als de vergadering zich er mede vereenigt de subsidie van *f* 3000.— op *f* 5000.— te verhoogen.

De Heer MEERKAMP VAN EMBDEN (Rotterdam) weet dat deze

zaak door de Ned. Mij. voor Landbouw zéér warm is opgenomen. Intusschen meent hij, dat waar het eene proefzending geldt, onze Vereeniging niet met al te groote bedragen dient te steunen. Boven *f* 5000.— zou spreker ook nooit willen gaan.

Dr. SCHEPERS (Haarlem) is het bekend dat de meening van autoriteiten over deze veeuitzending verdeeld is. CHR. BOTHA is een warm voorstander; Generaal KRITZINGER wil liever geld bijeen verzameld zien om vee van de Basoetos te koopen.

De Heer VAN POPPELEN (Amsterdam) deelt omtrent dit laatste plan een en ander mede.

De VOORZITTER meent dat het generale Boeren-Hulpfonds het aangewezen lichaam is dit plan ten uitvoer te brengen.

Dr. B. A. P. VAN DAM ('s Gravenhage) ziet niet veel heil in de vee-uitzending die voor de *arme* boeren geen voordeel zal afwerpen, omdat alleen de *rijke* boeren in staat zullen zijn een geïmporteerde ras-koe te houden.

De Heer VERHOEVEN (Dordrecht) zou, nu onder de deskundigen verschil van meening bestaat, de subsidie niet willen verhoogen, eerder zelfs die terug trekken.

Ten slotte wordt goedgekeurd eventueel *f* 5000.— voor de eerste vee-uitzending beschikbaar te stellen.

De VOORZITTER stelt aan de orde de verdere bespreking van het Jaarverslag en geeft het woord aan Mr. J. B. LOMAN naar aanleiding van de door den Heer J. BERGSMA (Groningen) gemaakte aanmerkingen.

Mr. J. B. LOMAN (hoofdbestuur) zegt dat hij als lid der Emigratie-Commissie en eerst zeer onlangs uit Zuid-Afrika teruggekeerd zijnde, het best in staat is de over het Informatie-Bureau gemaakte opmerkingen te bespreken.

Bij het sluiten van den vrede was er vrij groote behoefte aan arbeidskrachten, maar toen de berichten daarover Holland bereikten, was reeds een maand verloopen en bij onmiddellijk vertrek van de gewenschte personen verstreek door de reis wederom een maand. Het was onder de omstandigheden natuurlijk niet mogelijk een plaats open te houden en werkgevers in Afrika wilden ook geen contract aangaan met iemand, die eerst eenige maanden later zou overkomen. Buitendien kwam de groote moeielijkheid met het verkrijgen van

een permit. Het is duidelijk dat onder deze omstandigheden het werk van het Informatie-Bureau uiterst bezwaarlijk was. Vele personen gingen op goed geluk naar Kaapstad, in de hoop daar spoedig een permit voor de reis naar Transvaal te krijgen, maar spreker waarschuwt tegen deze ondoordachte emigratie, waar in Zuid-Afrika het aanbod van werkkrachten weldra de vraag overtrof en dientengevolge begin Mei een 200-tal Nederlanders in Kaapstad werkeloos rondliepen. Het Emigratie-Bureau dient nu zeer voorzichtig met het aanmoedigen van emigratie te zijn.

Het verwijt, dat de Voorschotkas tot stand kwam buiten de bestaande Voorschotbank om, gaat niet geheel op. Spreker, als medebestuurder der Voorschotbank, heeft de tot stand koming der Voorschotkas met vreugde gezien, omdat de nieuwe instelling helpen kon waar de Voorschotbank niet bij machte was. — Trouwens, de Voorschotkas zal bij voorkeur slachtoffers van den oorlog helpen en dan blijft er voor de Voorschotbank nog een ruim veld ter bewerking over. Later, als de toestanden in Zuid-Afrika veranderd zijn, is samenwerking tusschen de twee instellingen zeer goed mogelijk.

De Heer WORMSER (Hoofdbestuur) wil met een enkel woord antwoorden op hetgeen door den afgevaardigde van Groningen is gezegd omtrent de collecte voor het generale Boeren Hulpfonds. De Heer BERGSMA maakte de opmerking dat het te betreuren viel, dat niet een goed generaal aan het hoofd stond. Spreker zou juist willen zeggen dat de zaak minder goed liep door dat er drie generaals aan het hoofd stonden, die hoe uitstekend ook aan het hoofd hunner troepen in Zuid-Afrika, het meer vreedzame werk van het organiseeren van eene collecte niet goed verstonden. Hij verwijst naar hetgeen het Jaarverslag omtrent deze aangelegenheid zegt en zonder het Hoofdbestuur geheel volmaakt te willen noemen, zal ieder, die in de gelegenheid is geweest achter de schermen te kijken, moeten toegeven dat niet anders gehandeld kon worden.

De Heer MEERKAMP VAN EMBDEN (Rotterdam) vraagt naar aanleiding van het gezegde op blz. 41 omtrent een gift aan het Schoolfonds of voor het onderwijs in den voormaligen Vrijstaat niets gedaan wordt.

Dr. B. A. P. VAN DAM ('s-Gravenhage) constateert met vreugde dat, naast zijn stem, in deze vergadering ook uit de afdeeling Utrecht en nu ook uit Rotterdam stemmen opgaan om het belang van den Vrijstaat te bepleiten. Spreker zou zoo gaarne in het hoofdbestuur een kenner van Vrijstaatsche toestanden opgenomen zien. Hem is een persoon bekend, die als bij uitstek daartoe aangewezen is.

Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN (Hoofdbestuur) wil als bestuurslid van het Schoolfonds er op wijzen dat dit fonds steunt, daar waar uit Afrika om hulp gevraagd wordt. Komt uit de Oranje-rivier-kolonie een aanvraag dan zal het Schoolfonds ongetwijfeld daaraan voldoen, gelijk het fonds ook reeds deed.

Dr. B. A. P. VAN DAM ('s-Gravenhage) wijst op het blad „de Vriend" uit Bloemfontein, waarin menigmaal wenschen omtrent het Nationaal onderwijs staan. Het Schoolfonds moet connecties in den Vrijstaat zoeken.

Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN (hoofdbestuur) merkt naar aanleiding van dezen laatsten wensch op, dat zoowel de Zuid-Afrikaansche Vereeniging als het Schoolfonds nooit van hier uit organiseeren. — Neen, de zaken moeten in Afrika tot stand gebracht worden en het is onze taak slechts steun te verleenen en dat zoo krachtig mogelijk.

Dr. N. MANSVELT (Voorschotkas) deelt mede dat het lastig is juist in het Oud-Vrijstaatsche gebied een beweging ten gunste van het nationale onderwijs te ontdekken. Spreker heeft ruim 3 maanden geleden naar Bloemfontein geschreven en eerst per laatste mail eenig antwoord ontvangen.

Mr. C. DE WILDE Jr. (Utrecht) wil, daar Dr. JONKMAN tot zijn leedwezen verhinderd was ter vergadering te komen, hier een wensch van zijnen afdeelings-voorzitter uitspreken. Het betreft namelijk het verschaffen van goedkoope Hollandsche lectuur in Zuid-Afrika.

De VOORZITTER wijst er op dat dit steeds een streven der Vereeniging was.

De Heer MEERKAMP VAN EMBDEN (Rotterdam) wil zooveel mogelijk aanvragen van Hollandsche boeken uitlokken.

Ds. HATTINK (Apeldoorn) zou, naar aanleiding van de

onbillijke verhouding tusschen de naar Pretoria en Bloemfontein gezonden gelden willen voorstellen het saldo in kas van het Oorlogsfonds voor Vrijstaatsche belangen te bestemmen.

Jhr. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN (hoofdbestuur) deelt mede dat sedert het afdrukken van het Jaarverslag nog £ 2000.— naar Bloemfontein is gezonden, om daaruit eventueel een gift te geven aan de Weesinrichting van den Heer POUTSMA, de wenschelijkheid daarvan te beoordeelen door de Bloemfonteinsche commissie.

Dr. B. A. P. VAN DAM ('s Gravenhage) is daarvoor dankbaar, maar niet geheel voldaan; de gelden in de Kaapkolonie gecollecteerd werden verdeeld op de basis van 2/5 voor Vrijstaat, 3/5 voor Transvaal en dat is een billijke wijze.

De VOORZITTER wijst er op dat gedurende den oorlog bijna steeds uit Pretoria noodkreten om geld kwamen, terwijl de Commissie uit Bloemfontein berichtte ruime kasmiddelen ter beschikking te hebben.

De Heer J. LECHNER CSZN. (Schiedam) hoewel alle hulde brengende aan den Secretaris voor het Jaarverslag, zou toch op een kleine onvolledigheid, zijne afdeeling betreffende, willen wijzen. Voor het Afrikaner tehuis, staat er, gaf het hoofdbestuur fl. 2000.—. Zeer juist, maar er staat niet bij dat de afdeeling Schiedam slechts over fl. 1000.— behoefde te disponeeren.

De VOORZITTER deelt mede dat het Hoofdbestuur gaarne gedechargeerd zou worden voor het beheer van het Oorlogsfonds en daarom een commissie benoemde om de Rekening en Verantwoording dezer gelden te controleeren. De Heeren Mr. N. G. PIERSON te 's Gravenhage, Dr. G. BELLAAR SPRUIJT (Studiefonds) en Mr. K.ZWAARDEMAKER (afdeeling Bussum) zijn uitgenoodigd in deze commissie zitting te nemen.

De VOORZITTER geeft alsnu het woord aan den Heer E. BRUCHNER (Amsterdam) die, namens de Commissie voor het nazien der Rekening en Verantwoording van den Penningmeester voor het afgeloopen jaar, verslag uitbrengt over de bevindingen dezer commissie. Op voorstel van den Heer BRUCHNER betuigt de vergadering door acclamatie hare instem

ming met de goedkeuring dezer rekening en verantwoording en verleent daardoor décharge aan den Penningmeester onder dankzegging voor het gevoerd beheer.

Vervolgens gaat de vergadering over tot het benoemen eener nieuwe commissie, die de rekening over het loopende jaar zal nazien.

Hiertoe worden benoemd:

Mr. E. J. Everwijn Lange Jr., Amsterdam,
Jhr. Mr. J. E. Huydecoper van Maarsseveen en Nigtevecht, Utrecht,
en Mr. G. W. C. Pliester, Arnhem,

en als plaatsvervangende leden:

Dr. D. C. Hesseling, Leiden,
Ed. de Lanoy, Haarlem,
en H. Salomonson Gzn., Almelo.

De Voorzitter geeft, vóór het sluiten der Vergadering, aan Dr. J. H. Gunning Wzn., gelegenheid een woord te spreken tot opwekking om het Studiefonds te steunen, en, niets verder aan de orde zijnde, wordt de vergadering gesloten.

BIJLAGE V.

NEDERLANDSCH BIJSTANDS

FINANTIËEL VERSLAG

INKOMSTEN.

Saldo Ult°. December 1902		£ 2901 1
Van de Ned. Zuid-Afrik. Vereeniging:		
Remises.	£ 500.—.—	
Aangenomen waarde van nagekomen bazaar-goederen	„ 35.—.—	
Aangenomen waarde van 2 kunstbeenen. . .	„ 33. 6. 8	
Opbrengst der verkochte goederen op de Bazaar	„ 352.13. 6	
		„ 921 —
Ingekomen Giften:		
Aangenomen waarde der goederen gezonden door Chr. Nat. Boeren Comité	£ 100.—.—	
Aangenomen waarde der goederen gezonden door Afd. 's Hage der N. Z. A. V..	„ 25.—.—	
		„ 125 —
Terugbetaling van en afbetaling op Voorschotten:		
Hollander Commissie.	£ 826.10. 9	
Roode Kruis Afd. Pretoria	„ 102.11. 9	
Verstr. Voorsch. met Securiteit . . . . . (11)	„ 133.—.—	
„ „ zonder „ . . . . . (15)	„ 108.—.—	
„ „ aan Z. A. S. M. personeel (1)	„ 8.17. 4	
		„ 1178 19
Transporteere		£ 5126 1

:0NDS VOOR ZUID-AFRIKA.

wer het jaar 1903.

UITGAVEN.

Voorschotten met vast goed als: onderpand of andere securiteit . . . . . (5)	£	78	–	–
Voorschotten aan Z. A. S. M. personeel. . . . . . (2)	„	67	–	–
Voorschotten zonder onderpand en giften . . . . . (105)	„	439	16	–
Waarde der goederen verstrekt: aan 414 gezinnen	„	997	2	5
Waarde van 5 verstrekte kunstbeenen	„	93	6	8
Opbrengst der verkochte goederen op de Bazaar en gestort in het „Transvaal Vrouwen Fonds"	„	352	13	6
Aankoop Bazaargoederen	„	50	–	–
Gift aan Hollander Commissie	„	75	–	–
Gift aan Miss Hobhouse	„	50	–	–
Giften voor weduwen en weezen:				
te Carolina . . . . . £ 3.–.–				
te Pretoria . . . . . „ 40.–.–				
Weezeninrichting te Witzieshoek O. R. C. . . . „ 50.–.–				
	„	93	–	–
Transporteere	£	2295	18	7

NEDERLANDSCH BIJSTANDSFONDS VOOR ZUID-AFRIKA.

INKOMSTEN.

Transport	£ 5126	1
Totaal	£ 5126	1

UITGAVEN.

Transport			£	2295	18 7
Waarde der goederen gezonden naar:					
Dullstroom	£	140.—.—			
Krugersdorp	„	80.—.—			
Frederikstad	„	70.—.—			
Ermelo	„	100.—.—			
P. P. Rust	„	5.—.—			
Carolina	„	80.—.—			
Rustenburg	„	90.—.—			
Weeshuis te Langlaagte	„	85.—.—			
„ „ Pretoria	„	80.—.—			
Transvaal Vrouwen Fonds	„	35.—.—			
Restant goederen aan verschillende personen .	„	88. 5.11			
			„	853	5 11
Onderwijs:					
Bijdragen aan het Fonds v. Chr. Nat. Ond. .	£	1240.—.—			
Gift aan den Oost. Eind. School te Pretoria .	„	25.—.—			
			„	1265	— —
Diverse uitgaven:					
Kantoorhuur, kafferloon etc.	£	239.11.—			
Invoerrechten, spoorvrachten etc.	„	131. 2. 4			
			„	370	13 4
Administratiekosten			„	295	— —
			£	5079	17 10
Saldo Ult°. December 1903			„	46	3 10
Totaal			£	5126	1 8

M. P. BARENDSEN,
Penningmeester

PRETORIA, 18 Februari 1904.

BIJLAGE VI.

ZUID-AFRIKAANSCHE

DEBET. **BALANS op 31**

Schuldbrieven in Portefeuille	*f*	64,200 –
Belegd Reservefonds Schuldbrieven	„	50,000 –
Prolongatie	„	223,000 –
Kassa	„	23.98
Amsterdamsch Wisselkantoor	„	3,638 10
Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika te Kaapstad : £ 14.3.9	„	170 25
„ „ „ „ „ Pretoria : £ 21.4.–	„	254 40
Voorschotnemers	„	75,352 97
Meubilair	„	1 –
Effecten	„	909 –
Diverse Debiteuren	„	235 90
Intrest, *nog te ontvangen*	„	385 02
Provisie, „ „ „	„	54 34
Rente belegd reservefonds Schuldbrieven, *nog te ontvangen*	„	1,000 –
Incasso en Koersverschillen	„	13 –
	f	419,237 96

WINST- en

Onkosten			*f*	6,036 60
Oprichtingskosten . . .	*voor afschrijving f*	166.57[5]		
Dienst van Geldleening .	„ „ „	1,095.38		
Meubilair	„ „ „	506.65		
			„	1,768 60[5]
Rente 4 % Schuldbrieven 1ste en 2de Serie: voor coupon No. 1 per 2 Januari 1904 over *f* 135,800 geplaatst			„	2,716 –
			f	10,521 20[5]

VOORSCHOTKAS.

December 1903.

CREDIT.

Kapitaal	*f*	150,000	—
Bijzondere Reserve, krachtens leeningsvoorwaarden, voor de geplaatste 4 % Schuldbrieven der 1ste en 2de Serie (thans geplaatst bedrag *f* 135,800.—)	„	50,000	—
4 % Schuldbrieven 1ste en 2de Serie	„	200,000	—
Rente 4 % Schuldbrieven 1ste en 2de Serie: Coupon No. 1 per 2 Januari 1904.	„	2,716	—
Reserve Voorschotnemers *voor belaste, doch nog niet ingekomen rente en provisie*	„	1,775	38
Eerste Nederlandsche Verzekering-Maatschappij	„	105	63
Onkosten, *nog te betalen*	„	119	90
Administratiefonds	„	14,521	05
	f	419,237	96

AMSTERDAM, 30 Maart 1904.

G. VISSERING, *Voorzitter.*
K. F. VAN DEN BERG, *Bestuurslid.*

VERLIES.

Intrest	*f*	8,800	05⁵
Provisie	„	808	21
Incasso en Koersverschillen	„		13
Contributie en Toelagen	„	676	90
	f	10,285	29⁵
Bijdragen uit het Administratiefonds	„	235	91
	f	10,521	20⁵

AMSTERDAM, 30 Maart 1904.

G. VISSERING, *Voorzitter.*
K. F. VAN DEN BERG, *Bestuurslid.*

BIJLAGE VII.

ZUID-AFRIKAANSCHE VOORSCHOTBANK.

BALANS (31 December 1902).

DEBET.				*CREDIT.*			
Kantoor Meubelen	*f*	1	—	Grondkapitaal	*f*	26,700	—
Agentschap Johannesburg £ 4.—	„	48	—	Onafgehaalde dividenden	„	27	—
Agentschap Pretoria „ 48.2.6	„	577	50	Fonds tot borgstelling voor dienstboden	„	3,434	50
Effecten	„	200	—	Reserve voor Dubieuse Debiteuren	„	2,900	—
Kassa	„	453	—	Winst en Verlies	„	21	88
Nederlandsche Bank- en Crediet-Vereeniging voor Zuid-Afrika	„	25,492	45				
Voorschotnemers	„	6,311	43				
	f	33,083	38		*f*	33,083	38

De Raad van Commissarissen:
J. E. HENNY, *Voorzitter.*

Het Bestuur:
H. P. G. QUACK, *Voorzitter.*
J. H. A. A. KALFF, *Secretaris.*

WINST- en VERLIESREKENING (31 December 1902).

DEBET.				*CREDIT.*			
Onkosten	*f*	702	92	Saldo A⁰. P⁰.	*f*	20	42
Winst: reserve voor Dubieuse Debiteuren	„	550	—	Interest	„	1,237	03
Saldo op nieuwe rekening	„	21	88	Agentschap Pretoria	„	17	35
	f	1,274	80		*f*	1,274	80

De Raad van Commissarissen:
J. E. HENNY, *Voorzitter.*

Het Bestuur:
H. P. G. QUACK, *Voorzitter.*
J. H. A. A. KALFF, *Secretaris.*

BIJLAGE VIII.

SAMENSTELLING VAN BESTUREN.

Hoofdbestuur

Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.

G. A. A. MIDDELBERG, *Voorzitter*	te	*Baambrugge.*
Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND	"	*'s Gravenhage.*
EVERT J. VAN GORKOM	"	*'s Gravenhage.*
Dr. H. J. KIEWIET DE JONGE	"	*Dordrecht.*
Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN	"	*Amsterdam.*
Mr. J. B. LOMAN	"	*Amsterdam.*
Prof. Mr. J. DE LOUTER	"	*Utrecht.*
P. R. MEES	"	*Rotterdam.*
Dr. W. H. NOLENS	"	*Rolduc.*
A. S. VAN REESEMA	"	*Scheveningen.*
Ds. J. TH. DE VISSER	"	*Amsterdam.*
J. A. WORMSER	"	*Amsterdam.*
K. F. VAN DEN BERG, *Penningmeester*	"	*Amsterdam.*
PAUL DEN TEX, *Secretaris*	"	*Amsterdam.*

FLOOR JR. J., *Adj. Penningm*	te	*Amsterdam.*
BEMMEL C. VAN, *Adj. Secretaris*	"	*Amsterdam.*

Jaar van aftreding.

in 1904.	in 1905.	in 1906.
Dr. H. J. KIEWIET DE JONGE.	G. A. A. MIDDELBERG.	Mr. J. B. LOMAN.
Prof. Mr. J. DE LOUTER.	PAUL DEN TEX.	EVERT J. VAN GORKOM.
A. S. VAN REESEMA.	Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND.	Jhr. J. A. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN.
J. A. WORMSER.	Dr. W. H. NOLENS.	Ds. J. TH. DE VISSER.
P. R. MEES.		K. F. VAN DEN BERG.

Emigratie-Commissie.

Mr. E. J. EVERWIJN LANGE JR.	te	*Amsterdam.*
Mr. J. B. LOMAN	"	"
PAUL DEN TEX	"	"
D. R. VAN URK, *Secretaris*	"	"

Taalfonds.

Mr. W. Baron Röell, *Voorzitter* ..... te *Amsterdam.*
A. D. de Marez Oyens, *Penningmeester* ..... " "
H. J. Emous, *waarn. Secretaris* ..... " "
Mr. W. A. van Woudenberg Hamstra ..... " *Alkmaar.*
Ds. W. H. Gispen ..... " *Amsterdam.*
Mr. Frank K. van Lennep ..... " "
Dr. J. H. Gunning Wzn. ..... " "
Mr. J. P. Moltzer ..... " *'s Gravenhage.*
A. S. van Reesema ..... " *Scheveningen.*

Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche Studenten.

Dr. J. H. Gunning Wzn. *Voorzitter* ..... te *Amsterdam.*
Dr. G. Bellaar Spruyt, *Penningmeester* ..... " "
Prof. Dr. Joh. W. Pont, *Secretaris* ..... " "

Voorschotbank voor Zuid-Afrika.

Raad van Commissarissen:

Mr. J. E. Henny, *Voorzitter* ..... te *'s Gravenhage.*
J. L. Cluysenaer ..... " *Utrecht.*
G. Mesdag Jacobzoon ..... " *Groningen.*
A. S. van Reesema ..... " *Rotterdam.*
Mr. H. J. C. van Tienen ..... " *Zaandam.*

Bestuur:

J. H. A. A. Kalff, *Voorzitter* ..... te *Amsterdam.*
Mr. J. B. Loman, *Secretaris* ..... " *Haarlem.*
Mr. T. H. Worst ..... " *Amsterdam.*

Boekhouder:

F. Fuchs ..... te *Amsterdam.*

Vertegenwoordiger in Zuid-Afrika:

A. D. R. Bisschop ..... te *Pretoria.*

Zuid-Afrikaansche Voorschotkas.

Mr. G. Vissering, *Voorzitter* ..... te *Amsterdam.*
K. F. van den Berg ..... " "
J. Drost ..... " *Rotterdam.*
E. Heldring ..... " *Amsterdam.*
W. Hovy ..... " "
Mr. W. A. Mees ..... " *Rotterdam.*
Mr. N. G. Pierson ..... " *'s Gravenhage.*
Mr. R. van Rees ..... " *Amsterdam.*
Dr. N. Mansvelt, *Secretaris* ..... " *Utrecht.*

BIJLAGE IX.

NAAMLIJST
VAN
EERELEDEN, DONATEURS EN LEDEN.

EERE-LEDEN.

B. H. DE WAAL.
F. J. DOMELA NIEUWENHUIJS.

Afdeeling Amsterdam.

Mr. E. J. EVERWIJN LANGE JR., *Voorzitter.*
AUG. KALFF AZN., *Secretaris.*
E. BRUCHNER, *Penningmeester.*
H. J. EMOUS.
D. H. SCHMÜLL.
I. H. HINZE.
J. A. WORMSER.

AMSTERDAM.

Aalst, C. J. K. van
Abbe, Sal. van
Alma Azn., firma P.
André de la Porte, P. C.
Antusch, Mej. C. M. E. (Begunstigster)
Asbeek Brusse, J. B. H.
Asbeek Brusse, Mevr. P. (Begunstigster)
Asbeek Brusse Jr., P. (Begunstiger)
Assen Jzn., J. van
Baas, J.
Backer, Jhr. Mr. C. H.
Backer, Jhr. Mr. J. F.
Barnouw, Dr. P. J.
Baud, Jhr. W. A.
Beaufort, J. F. de
Beaufort, L. F. de
Beckeringh, A. W.
Becker, J.
Beer, Taco H. de
Bemmel, C. V. van
Bensman, H.
Berdenis van Berlekom, E.
Berg, K. F. van den
Berg, Mr. N. P. van den
Berlage, Ds. H. P.
Berlage Nzn., H. P.

Berlage, Mr. J. G.
Bessie, Louis
Beunders, A.
Bicker, Jhr. H. E.
Bienfait, L.
Bierens de Haan, Mr. J.
Blooker, D.
Blooker, Dr. C. F. J.
Boas, Mr. J. C.
Boässon, J. B.
Boelen, J. Th.
Bois, J. H. de
Boissevain, A. G.
Boissevain, Charles E. H.
Boissevain, G. L.
Boissevain, G. M.
Boissevain, J.
Boissevain, Mej. E.
Boissevain, M. J.
Boissevain, Mr. M. G. J.
Boissevain, Mr. R. J. G.
Boissevain Ezn., A. A. H.
Boissevain & Zoon, H. J. A.
Bökenkamp–Schmidt, Mevr. Wed. F. H. K.
Bonnike, J. E. J.
Boom, Dr. G.
Boom, J. C. G.
Boon Hartsinck, A. A. H.
Boot, Mr. W.
Booven, M. A. van
Bosch Kemper, Jonkvr. Jeltje de
Bosse, J. M. van
Boterhoven de Haan, F. C. P.
Boursse, W. G. S.
Boursse Jr., A. C.
Brakel, Dr. G. van
Breitner, G. H.
Briegleb, Gust.
Brink, J. M. G. v. d.
Broekman, A. M.
Broerse, M.
Broms, C. A.
Brouwer, Mr. G.
Bruchner, E.
Bruchner Jr., E.
Büchler, A. H.
Burger Jr., Dr. C. P.
Burger, Dr. H.
Burger—Pleyte, Mevr.
Burgers, W. T. H.
Busing, Mr. J. H. C.
Bussy, J. H. de
Bussy, Prof. Dr. I. J. de
Bussy, L. P. de
Cammann, G. C. E.
Castro, E. S. Orobio de
Cate, N. R. ten
Coenen, Dr. J. F.
Cohen—Rosenthal, Mevr. Wed. Dr. J.
Coninck Westenberg, J.
Conrat, Prof. Dr. Max.
Costa, A. J. da
Craandijk, F. W.
Cramer, Patrice
Cramer, Prof. Dr. S.
Croes, H. W.
Croockewit, Dr. J. M.
Dalmeyer, G.
Dangremond Jr., C. C.
Delprat, Dr. C. C.
Dentz v. Schaick—Marlof, Mevr.
Dieren, Dr. E. van
Dirksen, J. C.
Dojes, Dr. P. H.
Dokkum, Jan van
Doorenbos, M. J.
Dornseiffen, G.
Dorp, W. A. van
Doyer, A.
Drijver, B.
Dura, Mr. J. Déking
Duyl, A. G. C. van
Duyl Jr., A. G. C. van
Duyts, p/a. Godzen & v. Eck, Mej. A. M.
Duyts, p/a. Godzen & v. Eck, Mej. W. C.
Eeghen, J. H. van
Eeghen, P. van
Eeghen, S. P. van
Eeghen—den Tex, Mevr. Wed. A. W. van
Eeghen Jr., A. W. van
Eeghen, C. P. van
Eggers, Mr. F. A.
Eik, Jan van
Eilers Jzn., P. C.
Elsakker, J. P. J. v. d.
Emous, H. J.

Enthoven, F. B.
Es, H. A. van
Essen, H. van
Eijk, Jan A. van
Eijkman, G. C.
Feenstra Jr., Ds. P.
Fentener v. Vlissingen, Mej. L. M. A.
Fentener v. Vlissingen, Mr. A.
Fentener v. Vlissingen, S. P.
Fentener v. Vlissingen—Kalff, Mevr. A. A. J.
Ferney, Mej. M. M. T. van
Feschotte, Mr. L. H.
Feijnt, Dames
Figee & de Kruijff.
Floor Jr., J.
Fockens, Dr. H.
Frederikse, A.
Fruyt, P. H.
Fuchs, F.
Funke, Mejuffr. M. C.
Gebhard, Mej. L. C.
Gerritsen, C. V.
Geuns, Dr. J. van
Giesberts, G. D.
Gohl, Dr. J. G.
Gombault, Dr. W. T.
Gompertz, H.
Goor, G. A. C. van
Goor—van Andel Weijers, Mevr. Wed. C. van
Goot, P. van der
Gouda, A.
Graeff, Jhr. J. de
Grevers, John E.
Gritters—Molenpage, Mevr. Wed. J.
Groesbeek, K.
Gunning J.Wzn., Dr. J. H.
Gunning, Mr. J. L.
Guye, Prof. Dr. A. A. G.
Haan, H. H. de
Hall, Mr. A. F. van
Hall, Mr. Eylard van
Hamel, Prof. Mr. G. A. van
Hamhuis, E.
Hannema, J.
Hansen, H. M.
Hansen, O.
Haren Noman, W. J. van
Harmsen, p/a. firma Kaupé & Wilde, J. C.
Hasselt, J. van
Hasselt, A. K. P. F. R. van
Heemskerck Veeckens, A. C. van
Hoeris, F. J.
Heineken, Mr. W.
Heinsius, Dr. H. W.
Heldring, B.
Heldring, E.
Heldring, J.
Heldring, Dr. L.
Hemsing, A.
Hengel, B. van
Henny, Mr. Taco
Hingst, J.
Hinse, A. J. R.
Hinse, I. H.
Hinse Jr., J. H.
Hoeker, W.
Hoeksema, R. Y.
Hoeufft, Jhr. J. A.
Holleman, Dr. W.
Holst, J.
Holtzmann, A.
Hooft, C. G. 't
Hooft, G. H.
Hoog, W. F. de
Hoogenhuyze, Th. G. v.
Hoogh—Merkelbach, Mevr. Wed. Isaac de
Hoop, E. van der
Hoop Scheffer, Mr. J. G. N. de
Hoorn Gzn., J. van
Hoppe, Mr. Th. J.
Horst Hzn., G. van der
Horst, H. J. van der
Houwing, W. (Begunstiger)
Hubrecht, Dr. H. F. R.
Hugenholtz Jr., P. H.
Hummel, J. H.
Insinger, Mr. E. W.
Iterson, J. A. Roessingh van
Jacob,. J. J. 's
Jansen de Bruin, Mevr. Wed. J.
Jesse, W.
Jitta, Dr. N. Josephus
Jitta, Prof. Mr. D. Josephus
Jonas, P. J.

Jong, E. de
Jong, E. W. de
Jong Schouwenburg, Mr. L. M. de
Jonker, M. E.
Jonker, Mr. W.
Jonker Lzn., L.
Juda, Dr. M.
Julsingha, J. van
Jungcurt, C. Th.
Jutte, G. J.
Kamerlingh Onnes, O.
Kalff, J. H. A. A.
Kalff Azn., Aug.
Kappelle, D.
Kappeyne van de Coppello, Mr. J.
Kapteijn, Dr. N. P.
Kapteyn, F. W. H.
Karsen, Ed.
Karsen, H. Th.
Karsen—v. d. Brugge, Mevr. M.
Karsten, Prof. Dr. H. Th.
Keeman, P. A. C.
Kehrer, H. W.
Keijzer, H.
Kist, Mr. H. J.
Knapper Czn., Dr. N.
Kniphorst, G. J.
Knottenbelt, T.
Knottenbelt, Mej. W. J.
Knijff, Mr. C. F. A.
Koch, J. H. Z.
Kock, Mr. H. F. Baron de
Koelinga, S.
Kol, Everard
Koning, Mej. A. C. H.
Koning, Mej. A. W. S.
Koning, Mr. P. W. de
Korteweg, Prof. Dr. D. J.
Koster, D. A.
Koster, Th. A. de (Begunstiger)
Kouveld, Ch. R.
Kranenburg, Mr. F.
Krayenhoff v. d. Leur, J. C. P.
Kretschmar van Veen, Jhr. J. A. van
Kruimel, Hendrik
Kruseman, Mr. J.
Krüsemann, Gerard J.
Kuhn Jr., Mr. L. H.
Kuiper, Ds. A. K.
Kuiper, Dr. E. T.
Kuyper van Harpen, P. J. H.
Labouchere, E. S.
Laer, G. W. A. van
Landré Jr., J. D.
Lange, Dr. S. J. de
Lange Jr., Mr. E. J. Everwijn
Langen, E. de
Langerhuizen, J. A.
Lankeren Matthes, D. van
Laurillard, Dr. E.
Leendertz Jr., Dr. P.
Leersum, Dr. E. C. van
Leeuwen, D. van
Leeuwen Boomkamp—Jonas, Mevr. van
Leliveld, J. J.
Lennep, Ad. G. van
Lennep, Mej. H. van
Lennep, Mr. Frank K. van
Lennep, K. van
Lennep, R. van
Lennep—Sillem, Mevr. Wed. Herman J. v.
Lepper, C. J.
Levy, Mr. J. A.
Lieftinck J.Hzn., F.
Lier, Dr. B. H. J. van
Lind, Mr. A.
Linden, J. van der
Lissone Jr., J.
Lobry de Bruyn, Prof. Dr. C. A.
Loeber, C. Gerhard
Loenen Martinet, J. J. W. van
Loman, Mr. J. B.
Loman, W. F.
Luden, E.
Luden, J. J.
Luden, Mr. J.
Ludwig, J.
Lund, C. F.
Luytjes, P. F. A.
Maarschalk, L. N.
Maas Geesteranus, H. P.
Man, Dr. C. de
Marez Oijens, A. D. de
Marez Oijens, G. H. de
Marez Oijens, H. J. de
Marez Oijens, Mej. C. J. de

Marwijk Kooy Jr., J. van
Maten, Dr. P. T. J. ter
Mazure Czn., J.
Meester, W.
Meier, J.
Melgerd, W.
Mercier, Mej. Helena
Mesritz, Aug.
Mesritz, Leo.
Metelerkamp Cappenberg, W. G.
Meulen, Dr. L. C. v. d.
Meulen, Mej. Joha. ter
Meulen L.Czn.—van Mansvelt, Mevr. Wed. J. M. v. d.
Meulen Jr., M. E. van der
Meurer, Dr. R. J. Th.
Meijer, A. J.
Meijer, Dr. F. A.
Meijer Jr., D. C.
Meijer Jr., H. A.
Meyerdirck Jr., F.
Meijers, Dr. F. S.
Middelburg Bolt, A. J. A.
Moens, Mr. A.
Modderman, Mr. H. A. E.
Molengraaff, Prof. Dr. G. A. F.
Moll Schnitzler, Mr. A. J.
Molster, H.
Molster, Mej. C. E.
Molster, Mr. F. A.
Molster, Mevr. Wed. Mr. J. A.
Moltzer J.Ezn., C. N. J.
Momma, W. F. C.
Moolen—v. d. Niepoort, Mevr. Wed. v. d.
Mulder, Mr. Paul L.
Muller, Abram
Muller, C. H. J.
Muller, Hugo
Müller, Paulus
Muller, P. N.
Muysken, Mej. M.
Muysken, F. P.
Naber, Prof. Dr. S. A.
Ned. Bank- en Credietver. v. Z.-Afrika.
Nering Bögel, G. A.
Neyenhoff, G. W. van
Nienhuijs, J.
Notten, J. C. van
Notten, P. van
Nijhoff, Paul
Nijland, Mej. Dr. J. Aleida
Oeveren, J. A. van
Ogtrop, Bern. L. A. M. van
Ogtrop, Mr. H. J. van
Oldenboom, G. (Begunstiger)
Olie, Frits
Olst, Mej. C. E. van
Oostveen, A. J. van
Op ten Noort, L. P. D.
Op ten Noort, Mr. W. R.
Op ten Noort, W. R.
Overhoff Jr., C. P.
Overzee, James van
Overzee, J. J. van
Pabst—Blijdenstein, Mevr. E.
Panhuijzen Jr., H.
Peelen, Mr. P.
Pekelharing, Mr. C. J.
Pekelharing, W. J.
Pel, Prof. Dr. P. K.
Petri, P. W. R.
Philips Jr., Mr. Aug.
Piek, Stephan.
Place, Prof. Dr. Th.
Pleyte, Mr. A. M.
Poppelen Jr., F. van
Portielje, Mr. D. A.
Portielje, Mr. J. P.
Post, J. C.
Posthumus Meyjes, Dr. W. C.
Poutsma, Albs.
Prahl, Dr. J. H. F.
Proost, Dr. W. F.
Proost Pz.—Gebhard, Mevr. Wed. P.
Puhringer, J. H.
Pijnappel, Mr. M. J.
Pijnappel, P. A.
Quack, Mr. H. P. G.
Rahder, D. N. J. C.
Rahusen, Mr. E. N.
Rahusen, H. J.
Rahusen, Joan
Raven, Henri
Rebel, G.
Reelfs, Mej. E. A. N.
Reesema, W. G. Siewertsz van

Regteren Altena, Mr. L. van
Rehbock, Alexander
Reich Jr., C. D.
Reintjes, A. B.
Reitz, J. A. C. Bosch
René van Ouwenaller, E.
Riemsdijk, Dr. D. A. van
Ringeling, Dr. H. G.
Ritter, Dr. P. H.
Roeff, F.
Röell, Mr. W. Baron
Roelvink, A.
Roelvink, H. W.
Roose, P. J.
Rooswinkel, Dr. N. J.
Rosenthal, G.
Rotgans, Prof. Dr. J.
Rotgans—Stheeman, Mevr.
Rouffaer, Mej. C. C.
Rovers, L. C.
Royaards, J. G. M.
Rutgers v. d. Loeff, Dr. W.
Rutgers van Rozenburg, Jonkvr. E.
Rijk, A. J.
Rijnberk, Dr. N. van
Salomonson, Mr. C. D. (Begunstiger)
Salm Jr., H.
Samson, Dr. H. G.
Schadd, W.
Schalk, Mr. W. C. Th. van der
Scheltema, J. H.
Schipper, J. C.
Schippers, Dr. S.
Schmidt Jr., J. H.
Schmüll, D. H.
Schmüll, J. F. H.
Schogt, I. C.
Scholte, C. J. W.
Scholten, Mr. R. L.
Scholten, P. W.
Scholten Jr., C. W. R.
Schouten, P. A.
Schouwenburg, Mej. J. L. M.
Schreve, Dr. C. F.
Schröder, Alfr.
Schröder, Wilhelm
Schultz, B. H.
Schwartz, A. C.
Schwartze, Mej. Therèse
Sequeira Jr., R.
Serrurier, L.
Seyffardt, J. L. W.
Sillem, Mr. J. A.
Simons, Dr. S.
Simons, L.
Six, Prof. Dr. Jhr. J.
Sleeswijk, Mr. C.
Sleeswijk, Mr. S.
Sligcher, J. H.
Sluyter Jr., M.
Smit, S. R.
Smit, W. H.
Smitt, J. W.
Snellen, Dr. W.
Snethlage, R. A. J.
Sonsbeeck, P. J. van
Spanje, Dr. N. P. van
Spruyt, Dr. G. Bellaar
Spruyt Landskroon, J.
Spruyt Landskroon—de Lange, Mevr.
Stark, E.
Stempel, Dr. M. L. van der
Stockum, Mr. D. J. van
Stokhuijzen, Mej. M.
Stokvis, Dr. C. S.
Stork, Mej. J.
Straub, Prof. Dr. M.
Streur, B. Corn.
Stuten, D. D.
Suyver Jr., H. E.
Swanenburg de Veije, C. G.
Swanenburg de Veije, G. D.
Sweys, J. C.
Tak, J. A.
Tegelberg, P. E.
Tendering, Mej. H.
Terwen, Dr. J. J.
Tex, C. A. den
Tex, Emile den
Tex, Jhr. Mr. C. J. den
Tex, Mr. G. M. den
Tex, Paul den
Theunissen, J. S.
Thors, Jos.
Tilanus, Dr. C. B.
Tilanus, Prof. Dr. J. W. R.

Timmer, Dr. H.
Tindal, G. A. Baron
Titsingh, G. M.
Toose, W.
Toussaint, S. N.
Toussaint, W.
Toussaint—Spakler, Mevr. Wed. E. S.
Treub, Prof. Dr. Hector
Tromp, M.
Tusschenbroek, Mej. Dr. A. P. Cath. v.
Ukkerman, J. D.
Uloth, C. E. B.
Urk, D. R. van
Uyttenboogaart, Mr. D. L.
Valeton, Prof. Dr. I. M. J.
Valentijn, J. F. G.
Veen, W. A. van
Vegt, W. W. van der
Velde, A. van de
Velde, Mr. E. van de
Veldhuis, B. J.
Velsen, C. H. van
Veltman, Mr. J. E.
Veltman Jr., H. C.
Verhagen, H.
Verkouteren, Mr. H.
Verloren van Themaat, M. E.
Vermaas, W. A.
Versluys, J.
Versteeg, W. F.
Vies, Mr. H. G. van der
Visser, Dr. J. Th. de
Vissering, Mr. G.
Vissering—Sandberg, Mevr. A.
Vlaanderen, Dr. P. C.
Vlieger, G. H.
Vlietstra, A.
Völter, Prof. Dr. D. J.
Vorstius, T.
Voûte, L.
Vriese—Schiff, Mevr. Wed. F.
Vries Lzn., J. de
Waal, H. J. F. de
Waals, Prof. Dr. I. D. van der
Waalwijk, D. A. van
Wall Bake, H. A. D. van den
Wall Bake, H. W. A. van den
Wall Bake, J. H. van den
Wall Bake, R. W. J. C. van den
Waller, Dr. G.
Waller, Mr. H.
Waller—Tetrode, Mevr. M. E.
Walree, Mr. W. K. L. van
Warendorff Jr., S.
Warnsinck, W. H.
Wassink, Dr. L. N. S.
Waterschoot van der Gracht, Mr. W. S. J.
Weissenbruch, Mej. Bertha C. J.
Wendelaar, Dames
Werk, A. van de
Werk, Mr. R. van de
Wertheim, Joh. G.
Wertheim Aymes, L.
Wertheim Salomonson—Hymans, Mevr.
Westendorp, Mr. H. K.
Westerwoudt, Mr. F. Th.
Willemstijn, M.
Winkel, Prof. Dr. J. te
Winkler, Prof. Dr. C.
Winkler—Pelgrim, Mevr.
Wit, C. A. A. Dudok de
Witsen, Willem
Wormser, J. A.
Wormser Jr., J. A.
Wijsman, Jac.
Zaalberg, P. J.

Afdeeling Apeldoorn en Omstreken.

Ds. C. HATTINK, *Voorzitter.*
A. GOUDA QUINT, *Secretaris.*
H. KOK ANKERSMIT, *Penningmeester.*
Mejuffr. Z. PRAK.
W. VAN SPREEKENS.

APELDOORN.

Arnd, A. C.
Ballot, Mej. A. G.
Bas Backer—Gallé, Douairière Jhr. D.
Bentinck, Jonkvrouwen
Beijman, W.
Boltjes, Mejuffr. A. G.
Bronsvoord, T.
Camerling Helmolt, Mejuffr. M. A. E.
Cordes, J. H.
Daendels, Dames
Dijk, J. P. W. van
Egmond, J.
Elbrink, H.
Fromberg, C. E. E.
Gardenier, C. M.
Geuken, Dr. H. C.
Gouda Quint, A.
Grevenstuk, M. R.
Halteren v. Vrijenes en Sluipwijk, J. J. v.
Hardonk, L. J.
Hattink, Ds. C.
Helbach, J. Simonnin
Hermanides, Dr. R. S.
Heydanus, Mejuffr. J. J.
Holmberg de Beckfelt, Jonkvr. C. E.
Hooft, Mejonkvr. S. C.
Ittersum—Grenfell, Douair. Baronesse van
Jelgersma, Mejuffr. J. T.
Jorissen, T. M. F. C.
Kerkhoven, J. A.
Kerkhoven, R.
Kerlen, Mejuffr. A. C.
Kievits, Mejuffr. E. J.
Kok Ankersmit, H.
Kok Ankersmit, Mejuffr. J. G.
Kolff van Oosterwijk—Thepass, Mevr.
Kolff van Oosterwijk, R. H. G.
Kooistra, Mejuffr. I.
Koster, Mejuffr. C.
Koster—Godée, Mevr. Wed. J. P.
Kramers, Mejuffr. S. C.
Kropff, Mejuffr. M. J.
Kuipers, T. J.
Kuyck—Vandevelde, Mevr. J. A.
Liefde, Mejuffr. S. de
Mollerus, Jhr. Mr. G. W.
Moorrees, Mr. J. P. G.
Murman—Muller, Mevr. Wed.
Noë Lzn., I.
Noteboom, J.
Nuiver, Mejuffr. J. A.
Pannekoek, W. T.
Parijs, Mejuffr. A. A.
Prak, Mejuffr. Z.
Pull ter Gunne, A.
Radstaak, A.
Radstaak, D.
Regteren Altena, Mr. J. Q. van
Rodenhuis Jr., IJ.
Roelants, P. J. J.
Roeloffs—Timmerman, Mevr. Wed.
Scheltens, R.
Schoch, J. G. U.
Slegt, N. C.
Steghgers, H.Jzn., J. H.
Sijthoff, Mejuffr. J. M. C. ten
Veeneman J.Czn., P.
Veen, S. H. van der
Vigelius, Mejuffr. A. M.
Visscher Gorter, W.
Walter, W.
Wijn, J. A.
Zaaijer, Dr. A.
Zeper—Stinstra, Mevr. Wed. E.

BEEKBERGEN.

Feith, Jhr. K. W.
Krevelen, Ds. D. van
Pekelharing, Mejuffr. E.
Sager, G. J.
Sager, P. G.
Spreekens, W. van

BRUMMEN.

Beynen, C.
Cromhout, J. G.
Groot, Ds. C. P. de
Lamping, Mr. W. A.
Mispelblom Beijer, Mejuffr. A. C. C.

EERBEEK.

Hoogstraten, Ds. G. van
Sanders, M. C.
Staring, Mejuffr. J. C.
Weber, Prof. Max

EPE.

Rauwenhoff, C.
Schilthuis, U.Gzn., J.
Sweerts de Landas, J. L. J. B. Baron
Verkouteren, W. J. M.
Vinne, F. L. van der

HEERDE.

Jansen, Ds.
Kleintjes, J. L.
Regteren Altena, M. A. van
Stein Callenfells, Ds. van
Tricht, van

DINTHER.

Jong Schouwenburg, Ds. L. D. de

PUTTEN.

Middelburg, M. G. C.

Afdeeling Arnhem.

C. W. Graaf van Limburg Stirum, *Voorzitter.*
Mr. C. J. Baron van Tuyll van Serooskerken, *Secretaris.*
Mr. G. W. C. Pliester, *Penningmeester.*
Jhr. Mr. G. A. Nahuijs.
Jac. van Hoorn Hzn.
Jhr. Mr. W. E. T. M. van der Does de Willebois.

ARNHEM.

Althuizen, N. M.
Asch van Wijck, Jhr. Mr. H. W. van
Aulnis, Mevr. d'
Badon Ghijben, W.
Bake, A. M. A. van den Wall
Balck, A. I. D. C.
Balveren, Mr. W. E. J. Baron van
Beer, H.
Bergh van Heinenoord-Tonneboeijer, Mevr. Wed. J. A. van den
Berkenbosch Berends, Dr. J.
Bernet, J. C.
Breijer, H. J.
Blom, W. J. S. J.
Boelen, J. R.
Boetzelaar, L. W. Baron van
Böhtlingk, C. F. P.
Boonen, Ch. M.
Braam, Ch. van
Braat, Dr. H.
Brakell tot den Brakell, Baronesse van
Brants, Mr. A.
Bij 't Vuur, C.
Cordes, H. J.
Crommelin, Mevr. Wed. S.
Cnopius, A. M.
Criellaart, Mevr. Wed. C.
Deibel, G. A.

Does de Willebois, Jhr. Mr. W. E. T. M. van der
Douma & Co.
Droogleever, J. L. Fortuyn
Dijk, J. H. W. van
Eck—Rau van Gameren, Mevr. Wed. A. G. van
Embden, P. van
Engelberts, G. J.
Erdbrink, D. P.
Everts B.Hzn., Mr. J.
Fabius, J. E.
Fockema, Mr. H. W. J.
Foekens, Fred.
Fransen v. d. Putte, A. S.
Friederich, Dr. A. G.
Frowein, E. A.
Frowein, F. J.
Frowein, J. W.
Fijan, Dr. J. G.
Gerritsen, Mej. Helena
Gilse, Joh. A. van
Goester, J.
Grauw, Mr. H. F. de
Gunning Jr., Prof. Dr. J. H.
Haentjes, R. H.
Haersolte, Mr. C. W. A. Baron van
Hasselt, Mej. van
Hattem, Mevr. Wed. B. van
Hemsing, Mr. W.
Hertzveld, Mr. L.
Hesselink, W. F.
Heuvelink, J.
Heuvelink, Mevr. Wed. H. J.
Holst, J. van
Homoet, Dr. J. J.
Homoet, Dr. L. C.
Hooft, Mr. P. C. 't
Hoorn Hzn., Jac. van
Hooijer, C. O.
Hooijer, G. J.
Huberts, W. J. A. de Witt
Hupkes, J.
Jong, Louis de
Jong Luneau, R. M. de
Jongh, A. W. de
Kasteele, R. P. van de
Kat, W. K. M. de
Kerkwijk, Mej. A. van
Kistemaker, Mevr. Wed. D. H. C.
Kolfschoten, R. J. C. T.
Kooij Jr., H.
Laan, A. van der
Laman Trip—Boonen, Mevr. Douair.
Leendertz, J.
Lehmkuhl, J. C.
Lennep, J. W. van
Limburg Stirum, C. W. Graaf van
Limburg Stirum, Mr. S. B. W. Graaf van
Loopuijt—Meerburg, Mevr. Wed.
Löben Sels, A. D. P. V.
Loth, M.
Lynden, Mr. D. R. B. Baron van
Mallinckrodt, Caroline
Man—Calkoen, Mevr. de
Maronier, J. H.
Massink, J. W. H.
Meihuizen, Dr. P. W.
Meihuizen, S.
Merkesteijn, P. van
Meurs, Mr. N. S. T. A. van
Meijier, Mr. J. J. de
Meijier, Mr. K. M. G. de
Meijier, W. de
Moerkerk van Steel, Mr. C. B. A.
Moll, Dr. A. C. H.
Mollerus, Jhr. A. P. H. J.
Mollerus v. Westkerke, Mr. J. H. M. Baron
Mollinger, Fred.
Mom Visch, Mr. D. J.
Mulder, W.
Musquetier, A.
Nagel Jr., Jan
Nahuys, Jhr. Mr. G. A.
Nederburgh, Mej. C.
Niemeijer—Henny, Mevr. M. A.
Nispen, Jhr. G. A. van
Oldenborgh, A. S. van
Oolgaardt, C. S.
Oosten Slingeland, Mr. D. van
Ortt van Schonauwen, C.
Pallandt van Oud-Beijerlandt, J. W. Baron van
Pesters, Jhr. W. C. Godin de
Pesters, Jhr. Mr. F. H. de

Picard, G. E. M.
Pliester, Mr. G. W. C.
Pliester—Frowein, Mevr. Wed. K. A. F. J.
Poel Hiddingh, Mr. H. J. van der
Pot, Jan van der
Quint, P. Gouda
Quintus, Mr. A. D. H.
Reimann, A.
Reimann, W.
Reuse, L.
Reyers HHzn., Z. R. A.
Rhemen, S. D. Baronnesse van
Ribbius, Dr. P.
Riemer, G.
Rinkes Jr., J.
Roekel, C. P. van
Rolvink, Dr. W. J. J.
Rossem, P. W. van
Rossum, Dr. A. J. van
Royaards, Mr. J. S.
Sande, G. A. J. v. d.
Sander, Dames C. en M.
Scheepers, W.
Scheidius—Lüps, Mevr. Wed.
Scheidius, Mr. E. G. C.
Schepper, Dames IJssel de
Schimmelpenninck, Jhr. F. J. C.
Scholten, Mr. P. W.
Schooren, A. G. V. van der
Schorer—Croes, Mevr. Wed.
Schröder, Dr. J. E.
Siethoff, K. F. ten
Siemens, H. G.
Sipman, M. A.
Sitter, Mr. L. U. de
Slot, C. W.
Slotemaker, Dr. G.
Snellen, Dames L. en A.
Stadt, Dr. H. van der
Stark, O. E.
Swaan—Ruijs, Mevr. P.
Sweerts de Landas Wijborgh, E. C. Baron
Swellengrebel, N. J. A. C.
Teylingen, Jhr. Mr. A. A. van
Terwindt, A. G.
Thijssen, Dr. H. F.
Tienhoven, P. van
Tjaarda, Dr. J. J.
Traanboer, Mej. L.
Tricht, Mr. Th. van
Troost, J. G.
Tuyll van Serooskerken, Mr. C. J. Baron v.
Veen, J. C. Caderius van
Vellinga, M.
Verschoor—Pape, Mevr. Douair.
Verschuer, Mr. B. P. Baron van
Verschuer, F. H. Baron van
Verschuer, W. F. K. Baron van
Verwijs—Telting, Mevr. Wed. Dr. E.
Virieu Fürstner, H. J. G. de
Visser, Mej. J. C.
Visser, J. B.
Vloten, Dr. H. van Bommel van
Voerman, Mevr. Wed. G. L.
Volders, M. C.
Vorst, H.
Vries Wijckama—v. d. Kaa, Mevr. Wed. R. P. de
Waal, B. P. de
Waal, Mej. de
Wageningen, Mr. H. J. S. M. van
Walen, Dames Jannette
Wall, J. van de
Warmelo, W. L. van
Warnsinck, W.
Wiggers, F.
Woerden, J. van
Wolff, J. M.
Woltersom, Dames
Woltersom, H. L.
Wouters, Dr. J. F.
Wttwaall, Mr. G.
Wijck—Brants, Mevr. Douair. van der
Ybes, J. Y.
Ypenburg, G.

Afdeeling Assen.

W. A. Baron VAN DER FELTZ, *Voorzitter.*
C. VAN GORCUM, *waarn. Secretaris.*
A. OOMKENS, *Penningmeester.*
A. VAN DER LAAN.
H. OOSTERVEEN NZ.

ASSEN.

Bakker, J.
Boer, Dr. A. H. de
Dozy, A.
Fremery, D. A. M. de
Feltz, W. A. Baron van der
Feltz, Mr. G. W. Baron van der
Gorcum, C. van
Gratama, M. H.
Hemmes Jzn., H.
Hiddingh, Dr. P.
Holthe tot Echten, Jhr. Mr. H. G. van
Jacob, Mr. C. M. 's
Joosting, Mr. J. G. C.
Laan, A. van der
Lambrechts, Dr. R. J.
Lier, Mr. H. van
Mennega Azn., A. C.
Menninga, H.
Meurs, H. van
Neeteson, J. F. L.
Oever, H. ten
Oomkens, A.
Oosterveen Nz., H.
Pelinck, Mr. E.
Snoeken—Sikkens, Mej.
Suringar, Dr. P. H.
Vos, R.
Willinge, Mr. J. J.

Afdeeling Breda en Omstreken.

J. H. WITSENBORG, *Eere-Voorzitter.*
Dr. P. HOEKSTRA, *Voorzitter.*
H. C. D. VAN DE VEN, *Secretaris, te Ginneken.*
D. A. EEKHOUT, *Penningmeester* „
Mr. P. M. J. E. BLOEMARTS.
Mr. F. E. PELS RIJCKEN.

BREDA.

Badon Ghyben, Dames
Ballintyn, A.
Ballintyn, G.
Bartstra, S.
Bloemarts, Mr. P. M. J. E.
Bock, E. J. de
Bode, L. F. G.
Boll, Mr. P. W.
Borch, Mr. W. H. E. Baron van der
Bossers, Dr. P. A.
Broese & Co., firma
Cartier van Dissel, Dr. M. C.
Dam van Isselt, W. E. van
Dekker, J.
Dissel, N. van
Drossaers, A. G.
Eekhout, D. A.
Everdingen, G. G. van
Feber, H. J. A.
Formyne, Mr. B.
Frantzmann, Mej. J. H.
Gast, M. J.
Geer, W. J. van
Geluk, D. van

Glasius, L. J. M.
Grotendorst, N. C.
Guljé, Ed. H. A.
Hartitzsch, Douairière E. G. de
Hoekstra, Dr. P.
Ingen Housz, Mr. W.
Jellinghaus, Mr. Ed.
Junius van Hemert, Jhr. W. D.
Kamerling, L.
Keulemans, W. P. A. A.
Klep, C.
Loder, C. F.
Lookeren Campagne, Mr. C. van
Lynden, A. J. H. baron van
Maasdijk, Mr. H. R. van
Meeuwesen, A. A. A.
Mercier, A.
Mierlo, Mr. J. H. van
Nijhuis, Dr. G. J.
Peereboom, Firma P. C. G.
Peereboom, P.
Pels Rycken, Mr. F. E.
Reigersman, Jhr. Mr. A.
Reigersman, Jhr. Mr. J. W. G.
Rövekamp, J.
Sandberg van Boelens, Jhr. H. H.
Scheffer, E.
Schmid, W. H. M. von
Sievers, F. P.
Simon, J. M.
Snethlage, H. C.
Soer, Dr. S. C. M.
Stütz, firma P.
Toy van Hees, Dr. W. J. M. H. du
Tydeman Jr., Mr. M.
Uges, W. H. L.
Ven, C. W. van de
Ven, H. C. D. van de
Verhey, W.
Verschraage, A. J. A.
Versélewel de Witt Hamer, J. G.
Vogel, J. L.
Vogelpoel, F. W. van
Was, Dr. E. A. O.
Witsenborg, J. H.
Wijk, A. M. van
Wijmen, Mr. P. C. E. van

Afdeeling Bussum.

Mr. K. Zwaardemaker, *Voorzitter.*
Mr. J. L. Nierstrasz, *Secretaris-Penningmeester.*
C. van Norren.
P. D. Alta
J. Stap.

BUSSUM.

Alta, P. D.
Bensdorp, L. T.
Blom, O. P. N.
Boelen, J.
Desandré, G. H. J.
Dishoeck, C. A. J. van
Doorenbos, Dr. J. M. Clinge
Fremery, H. N. de
Geerts, W. S.
Goedhart, G. W.
Gorter, Dr. H.
Heineken, D.
Heyden, M. van der
Hofstede, P.
Huygens, W. A.
Ingen, J. G. van
Jonker Jzn., L.
Köler, P. D. J.
Leur, Joh.
Linden Tol, C. F. van
Loman, J. C.
Looman, H. J. B.
Michelsen, J. H. A. (Begunstiger)
Moolenburgh, Mr. A.
Nagtglas Versteeg, C. D.
Nierstrasz, Mr. J. L.

Norren, C. van
Oostveen, C. W. R. van
Roekel, L. van
Scheffelaar Klots, S.
Schevichaven, Dr. S. R. J. van
Schevichaven—Brutel de la Rivière, Mevr. van
Schimmel, H. J.
Schowe, H. R.
Sluiter, P. J. P.
Stap, J.
Stigter, D.
Suchtelen v. d. Haare, Jhr. R. van
Verryn Stuart, Th. J.
Veth, Jan
Vis geb. Couwenhoven, Mevr. M.
Vries, Mej. A. de
Weitjens, H.
Zwaardemaker, Mr. K.

Afdeeling Delft en Omstreken.

Prof. Dr. J. CARDINAAL, *Voorzitter.*
Ds. Dr. F. H. J. GRUNDLEHNER, *Secretaris.*
F. W. BRAAT JR., *Penningmeester.*
Dr. J. THOMEE.
J. W. GILTAY.

DELFT.

Aronstein, Prof. Dr. L. L.
Berends, Prof. W. K.
Beijerinck, Prof. Dr. M. W.
Beijerinck, Mej.
Bisschop, S. A. van Oostée
Blank geb. Thieme, Mevr. C. A.
Bok, H. P.
Braake J.Bzn., H. B. ter
Braat Jr., F. W.
Braat—Kikkert, Mevr. Wed. F. W.
Braat, W. C.
Brester, Dr. A.
Bruigom, G. J.
Buijs, D. H. M.
Buisman, Ds. G.
Cardinaal, Prof. Dr. J.
Chijs, J. J. B. van der
Cloux, J. C. du
Comte, A. le
Dekker Jr., Joh.
Delden, A. van
Emeis, H.
Everdingen, D. H. van
Eijk Bijleveld, J. A. van
Felix, Ds. B. C.
Fischer, S. J.
Fliché, J. C.
Fontein, F. van Dalfsen
Giltay, J. W.
Greuningen, C. A. van
Grundlehner, Ds. Dr. F. H. J.
Hasselt, Prof. A. L. van
Hecker, Dr. W. A. A.
Heide, H. E. van der
Heide, S. van der
Heumen, F. van
Heyst, F .M. de Vries van
Hondius, A. L.
Hoogewerff, Prof. Dr. S.
Kat. R. J. W. H. de
Kipp, A. J.
Klinkhamer, Prof. J. F.
Kloes, J. A. van der
Kolstee, H. J.
Kraus, Prof. J.
Kruijff, H. M. de
Kuyser, J. M. de
Lans, D. C.
Lint, Dr. K. de
Marcus, C. J.
Marken, J. C. van
Meerman, L.
Mijnlieff—den Boer, Mevr. F.
Nijdam, A.

Pekelharing, Prof. Mr. B. H.
Post van der Burg, J.
Reverman, firma H.
Rhijn, K. van
Ribbius, C. P. E.
Sandhaus, H. B.
Scheltema, Dr. B. E.
Schouten, Prof. Dr. G.
Snijders, Dr. C. J.
Snijders C.Jzn., Prof. J. A.
Spanjaard, Prof. Dr. J.
Spek, J. van der
Sprenger v. Eijk, Mevr. Wed. G. H. G.
Steenbergen, Dr. R. M. van
Storm, N. A. P.
Thomee, Dr. J.
Trip, Jhr. S.
Tutein Nolthenius, Dr. J. R.
Ven, J. N. van de
Verbeek, R. Th.
Vermaes, Mevr. de Wed.
Veth, C.
Vliegenthart, L.
Waller, F. G.
Waszink, J. H.
Wicherlink, Mr. D.
Zeeman, Prof. Dr. P.

Studenten-Afdeeling Delft.

..... *Voorzitter.*
..... *Secretaris.*
..... *Penningmeester.*

Ankersmit, L. A. M.
Bamberg, B.
Beck, C. C. W. Ch.
Begemann, E. P. Haverkamp
Beunke, F. M.
Blankert, J. F. P.
Bolle, C. M.
Broeke, M. C. v. d.
Broekman, W. C. G. H. van Mourik
Bunge, J. H. O.
Canter Cremers, J. J.
Crane, J. de
Dubourcq, P. L.
Feith, F.
Francken, J. J. M.
Harmsen, J.
Hogerwaard, G.
Jongh, Wzn. D. de
Jurriaanse, A. E.
Kalis, W. J.
Keppler, A.
Kesper, C. P.
Knoote, J. J. A.
Köhler, W. C.
Kouveld, F. G.
Lahaye, E.
Langhout, G. J.
Leau, C. E. de
Leeuwen, J. J. van
Lohr, P.
Meelhuijsen, H.
Mercx, J. K.
Monod de Froideville, J. A.
Monte, S. del
Muller Jzn., F.
Noort, G. C. op ten
Onderwater, J. B.
Oven Jr., A. van
Prager, B. F.
Raalte, D. L. H. van
Raalte, E. G. Th. van
Reus, J. A.

Afdeeling Deventer en Omliggende Gemeenten.

C. A. GOLDENBERG, *Secretaris.*
J. BUSSEMAKER JZN., *Penningmeester.*
J. H. ANKERSMIT.
F. W. FLEDDERUS.
J. H. KOLKERT WJZN.
W. J. LUGARD.
H. J. C. VERWEIJ.

DEVENTER.

Ankersmit, B.
Ankersmit, Dr. H. J.
Ankersmit, G. J. L.
Ankersmit, J. H.
Ankersmit DLzn., H. J. D.
Ankersmit Rogge, Mevr. J. H.
Bartelink, F.
Beck, Mej. H.
Beltman, H. H.
Bessem, N.
Binkhorst Maaldrink, A.
Birnie, G.
Boks, Joh.
Boks, J. W.
Bos, A. J.
Bruyn Kops, C. J. de
Bussemaker Izn., I.
Cath, J. D.
Cost Budde, A. J.
Cost Budde, Wed. B.
Delden, Mej. C. H. van
Delden, Mej. J. van
Delden, Mej. M. van
Delden, Dr. J. van
Dissel, J. J. van
Doorninck, Dr. A. van
Doorninck, Mej. M. A. van
Doyer, A. A.
Dwars, Mevr. Wed. F. A.
Engelbrecht, Mej. E. E.
Evekink, W.
Faber, Dr. E.
Fischer, H. B.
Fledderus, F. W.
Friderici, P. F. de
Gerrevink, G. van
Goedhuis, Dr. J.
Goldenberg, C. A.
Goldenberg, S.
Goldenberg van Delden, Wed. C. A.
Gooszen, Dr. H. G.
Groningen, Mr. J. W. van
Gualthérie van Weezel, Mr. J. P. S.
Haga, B.
Harmsen, B.
Heemstra, W. H. F. Baron van
Helm, J. van der
Hondius, Mr. G. J. D.
Houck, Mej. A. C.
Houck, Iz. A.
Houck, Dr. M. E.
Huender, A.
Immink, N.
Jordens, H. J.
Jordens, Mej. O. B.
Kagei, E.
Klopman Baerselman, H.
Köler, W. J.
Kolkert W.Jzn., J. H.
Kronenberg, Mr. H. G.
Lande, J. C. L. van der
Lugard, G. J.
Lugard, H. H.
Lugard Jr., H. H.
Maaldrink, L.
Marle, Mr. C. E. van
Marle, Mr. H. R. van
Marle, Mej. R. H. van
Meijer, Dr. L. S.
Nering Bögel, W. F.
Nering Bögel, J. L.

Nieuwenhuijs, Mr. R. C.
Nieuwenhuys Bentinck, Mevr. Mr. R. C.
Overweg—Loseman, Wed.
Pennink, Lt. N. A. C.
Plet, Lt. J. H.
Pluim, J.
Reinders, H.
Reinders, W.
Resius, A. M. W.
Ribbius, G. D.
Röhner, G. W.
Schattenkerk, C. J.
Schilfgaarde, Wed. Dr. M. van
Schoemaker, H. J.
Servatius, H. A.
Slichtenbree, Mej. J. A.
Sluijter A.Ezn., H.
Smeding, H.
Stoffel, B.
Stoffel, J.
Stoffel, W.
Stoffel Pzn., P.
Themmen, Wed. Dr.
Tieman, F. C. H.
Vermeer, Mr. C.
Verschuir, Mej. H. C.
Verweij, H. J. C.
Visser Jr., W. de
Vos van Steenwijk, Douairière Barones de
Vries, Mr. J. H. de
Werle, J. S.
Werndlij, Wed. S. M. G.
Willigen, Dr. V. S. M. van der
Wijnoldy,
IJssel de Schepper, G. A.

DIEPENVEEN.

Stratenus, G. I. Th. Baron

HEERDE.

Mees, Mevr. Wed. Ds. L.

OLST.

Pluim, H. G.

TWELLO.

Bosscha, Mej. A.
Everts, Mr. H. H.
Feltz, Mr. J. Baron van der
Kakebeeke, Mr. J. C.
Lugard, W. J.
Pennink, Mr. F. R.
Sijrier, H. L. J.

Afdeeling Doetinchem en Omstreken.

J. C. KNUTTEL, *Voorzitter.*
G. M. DE KEIJZER, *Secretaris.*
P. H. MOORA, *Penningmeester.*
G. A. DEURVORST.
Mr. J. J. VAN GORKOM.
Mr. F. H. LOSECAAT VERMEER.
A. MOLL.

DINXPERLO.

Jagerink, F. A.

DOETINCHEM.

Ankersmit, J. E. J.
Bakergem, N. M. Th. van
Bardet, J.
Bennink, C.
Boon, P. J.
Boumeester, Dr. W. L.
Brugge Cate, Bd. ten
Bruijn, I. F. F.
Coops, A.
Corstius, A.
Draafsel, G.

Dijk Mzn., J. van
Ensink A.Jzn., J.
Gokkes Jr., S.
Gokkes Sr., S.
Gorkom, Mr. J. J. van
Heuthorst, J. Th.
Horsting, G.Hzn., G. J.
Horsting—Blankert, Mevr.
Keyzer, G. M. de
Kieviet, Dr. M.
Koppen, C. J.
Landry, P.
Marsman, G. H.
Misset, C.
Moer, Dr. Joh. van der
Moll, A.
Moolhuizen, Dr. J. J.
Moora, P. H.
Noodt, Dr. W. W. Huber
Nijhuis, M. E.
Ovink, H. J. L.
Perlstein, N. N. van
Raadgeep, Dames
Ravenhorst, W.
Regteren Altena, M. A. v.
Reichenberger, Wed.
Rijnenberg, C. R.
Sachtleven, J.
Schönfeld, G.
Schwartz, Dr. K. G. P.
Semmelink, G. W.
Semmelink, Th.
Smits, H. W.
Snoeck, J. G.
Themans, H.
Velde Mzn., P. van de
Waal, K. C. van de
Wilhelmi, Dr. G.
Willink Ketjen, C.
Zadelhoff, H. J. van
Zadelhoff, J. van

HOOG-KEPPEL.

Pallandt, E. J. Baron van

LAAG KEPPEL.

Bosch, Dr. H. J.

TERBORG.

Andrea, Mr. S.
Bosch, Mr. W. D.
Brunt, N. P.
Deurvorst, G. A.
Everdingen, G. van
Everdingen, H. G. van
Francken, Mr. W.
Goester, J.
Heringa, J. J. K. E.
Huender, A.
Huender, R. H.
Knuttel, Ds. J. C.
Lambrechtsen, Th. A.
Losecaat Vermeer, Mr. F. H.
Losecaat Vermeer, Mevr.
Piepers, J. W.
Reurslag, J. H.
Rij, A. van
Vonk de Both
Vrugtman, J. H.
Wanrooy, S.

VARSEVELD.

Hesselink, A. J. G.

Afdeeling Dordrecht en Omstreken.

Dr. H. J. DE GRAAF, *Voorzitter.*
W. J. L. VERHOEVEN, *Secretaris.*
P. J. A. DE BRUÏNE, *Penningmeester.*
F. STOOP.
M. VAN ZANTEN.
.....
.....
Dr. H. J. KIEWIET DE JONGE, } *Eereleden.*
HIDDE NIJLAND, }

BARENDRECHT.

Barendregt, A. A.
Raadt, J. A. J. de
Raadt, Mej. M. J. J. de

DORDRECHT.

Bandt, H. den
Bemolt, Dames
Blussé van Oud—Alblas, Mevr.
Bosson, A. J. A. de
Braat, D.
Brandt, H. G.
Brandt, P. W.
Delhez, Dr. F.
Dicke, Mr. W.
Dirks, Mej. M.
Dooren, W. N. van
Driel, P. van
Drooge, A. van
Drooglever Fortuyn, G. C.
Elk, J. M. van
Erve, P. van de
Essenius Greeff, Mevr. Wed. S.
Fangman, Mr. H. W.
Fortuin, H.
Geluk, Mej. M. van
Germ, Joh.
Gips Cz. Jr., C.
Graaf, A. J. de
Graaf, Dr. H. J. de
Gijn, Herman van
Gijn, S. M. Hugo van
Haagens, E. E.
Hageman Sr., A. J.
Hattem, H. van
Hendriks, J. M.
Hooft, H. 't
Hoogstraten, J. M. van
Houten Jzn., Mr. D. van
Hoyer, Herman
Joncheere, J. C. J. de
Joncheere, J. M. P. de
Joncheere, N. A. de
Jongkindt, N. P.
Jorissen, P. C.
Kaempff, J. S.
Kanter, P. J. de
Kat, Mej. S. W. de
Keller van Hoorn, Ds. P. M.
Kiewiet de Jonge, Dr. H. J.
Koldewey, B. J.
Kolkman, J. W. M. J.
Koning, Mr. J. R. de
Kooy, M. van
Lebret, J. M. C.
Lebret, Mej. A. W.
Lotsy, K.
Meilink, Dr. J. G.
Morks Czn., Cornelis
Neeb, A. A.
Nieveler, T.
Nijland, Hidde
Olst, C. J. van
Oven, Dr. A. S. van
Peuchen, A. W.
Prins Visser, Mevr. Wed. Mr. A. G.
Revers, P. A.
Roodenburg, N.

Roosendaal, W. van
Roo van Capelle, H. B. de
Ruyven, J. N. van
Rijsdijk, Mevr. Wed.
Rijswijk, B. van
Schotman Ez., D.
Sickenga, Mr. F. N.
Sigmond, M. C.
Spruyt, D. J.
Staring, M. L. C.
Stoop, F.
Stoop, Mr. J. C.
Straaten, Jacques J. van
Thierens, Mej.
Tussenbroek, O. W. P. van
Umbgrove, F. H.
Verbroek van Nieuw-Beyerland, C. J. J.
Verhoeven, W. J. L.
Visser, Mej. M. M.
Vliegenthart, L. D.
Vogelenzang Cz., D.
Volker, T.
Volker Az., A. C.
Voskuil, H. J.
Vriezendorp Jz., C.
Wageningen Dz., J. van
Wijers, J. P. A.
Wijs Kzn., J. E. C. de
Zadoks, Henri
Zanten, M. van
Zanten, W. M. H. van
Zimmerman, Mr. A. R.

DUBBELDAM.

Jas, D. H.
Repelaer, Jhr. P. J. J.

's GRAVENDEEL.

Bossers, Dr. A. J.

PUTTERSHOEK.

Driel, G. A. van

STRIJEN.

Schaafsma, W. J.

ZWIJNDRECHT.

Bloembergen Azn., E.
Boeschoten, F. E.
Bruïne, P. J. A. de
Vliegenthart, D.
Wijn, K. S. de

Afdeeling Enschede en Omstreken.

Ds. O. Schriecke, *Voorzitter.*
A. J. M. Verbeek, *Penningmeester.*
L. ten Cate Wz., *Secretaris.*

ENSCHEDE.

Abbing, O. V. R.
Baarslag, G. H.
Baurichter, C.
Benthem, Dr. A.
Berfelo, H. J.
Bergsma, Edo
Beukers, J.
Blijdenstein, H. B.
Blijdenstein, Jan B.
Blijdenstein, Mevr. Wed. A. J.
Blijdenstein, W. J.
Brink, G. ten
Broen, G. J.
Burger, D. J.
Bussemaker, M.
Cate Wzn., L. ten
Corts, G. J.
Cromhoff, Mevr. Wed. B. G.
Dam, Ds. W. van
Delden, Dr. J. B. van
Ebbinge, P.
Ebeling, Abr.
Ebeling, J.
Elderink, E.
Elderink, H.

Elhorst, G.
Essink, H. H.
Goorhuis, A.
Harenberg, J.
Harperink, H. B.
Haverkate, Hendr.
Heek, G. J. van
Heek, G. J. P. van
Heek, Herm. van
Heek, H. A. van
Heek, H. J. E. van
Heek, J. B. van
Heek, J. H. van
Heek, L. van
Heek, N. G. van
Heek, W. H. van
Heek, Mevr. Wed. H. J. van
Heek Hzn., H. van
Hendriks, B. H.
Höpink, A. G.
Jannink, A. H.
Jannink, G.
Jannink Gzn., E.
Jansen, Mevr. Wed. Christ. Mulder
Joosten, Dr. S.
Kamp Jr., H.
Kosters, Alb.
Kuile, A. G. C. ter
Kuile, B. J. ter
Kuile, B. W. ter
Kuile, Dr. C. P. ter
Kuile, Harry ter
Kuile, W. A. S. ter
Kuile, Mevr. Wed. P. ter
Kuile Ezn., C. ter
Kuile Hzn., Mr. E. ter
Kuile Jzn., H. ter
Kuile Pzn., H. ter
Kuile Pzn., Wed. E. ter
Ledeboer, A. H.
Ledeboer, J. B.
Ledeboer Harting, Mevr. Wed. A.
Loeff, Mevr. de Wed. M. J. van der
Lugt, D.
Mann, Dr. W. G.
Melster, J. J. E.
Mendelaar, H. J.
Menko, S.
Menko Szn., I.
Morsman, H. J.
Opstall, H. van
Reijgers, H.
Reijnders, J. W.
Roessingh, B.
Roessingh, C.
Roessingh, Th.
Roozendaal, H.
Roozendaal J. S.
Sanders, B.
Scholten, A.
Scholten, Julius
Scholten, J. A.
Scholten, J. B.
Scholten, J. F.
Scholten, Mevr. T. P.
Scholten, T. P.
Schrieke, Otto
Seinhorst, G. E.
Selkers, H. J.
Smits, Dr. A. A.
Snitger, E. J.
Stroink Jr., Herman
Tattersall, J.
Verbeek, A. J. M.
Vincent, E.
Warnaars, A.
Weele, Albz. H. ter
Weijl, S.
Woutman, Ds. C.
Zwijnenberg, G.

EPE i./W.

Scholten Jzn., B.

GRONAU.

Delden, Dr. J. van
Delden, Hendrik van
Delden, Herman van
Delden, M. van
Delden, Willem van
Delden Jr., M. van
Meier, Heinr.
Nauta, Mej. R.
Reudink, P. J.
Stroink, Jan
Wansleven, G. A.
Wennink, J. H.

Afdeeling Gorinchem en Omstreken.

L. A. W. NOORDUYN, *President.*
Jhr. Mr. N. C. DE GIJSELAAR, *Penningmeester.*
G. BLANKERS.
N. H. HEINER, *Secretaris.*
C. HOEKWATER.

ALMKERK.

Kaaden, J. J. van der

AMEIDE.

Eeten, H. van

ANDEL.

Waardhuizen, H. van

GIESSEN—OUDEKERK.

Pot, L.

GORINCHEM.

Andel, Mr. L. van
Andel Kantz., H. J. van
Beek, J. H. C. van der
Berlage, Dr. J.
Beijeren, M. van
Beynum, T. J. van
Blankers, A.
Blankers, G.
Boll, Mr. V. G. A.
Bos, P. A.
Bösken, Mr. J. A. Alting
Braber, W.
Briedé, H.
Cleef, C. C. J. van
Cleef, H. G. C. van
Creutz, Mr. S. Baron
Dingemans, P. J.
Disco, C. H. P.
Drooge, C. van
Duym, F.
Elfrinkhof, Dr. L. van
Gellicum, Mr. R. M. van
Gerritse, G.
Gooijer, J. de
Gijselaar, Jhr. Mr. N. C. de
Haan, J. C. den
Haar, W. D. ter
Havermans, G.
Heiner, N. H.
Hessig, A. A.
Heuff, J. A.
Heuff, J. C.
Hoekwater, C.
Holtz, H. L.
Levy, M.
Lint, J. G. de
Lit, J. C.
Mazel, L. D.
Meulewerf, G.
Mortier, J. C.
Mouthaan, J.
Muller, H. J. F.
Muller, J. H.
Munk, P.
Naerssen, Jhr. W. F. R. van
Noorduijn, L. A. W.
Oosterwijk, J. van
Phijffernissen, A.
Poel, Mr. J. W. van der
Ravenswaay, A. J.
Ravenswaay, G.
Ravenswaay, M.
Renesse, A. F. van
Robbé, W. de Vries
Sandberg, J. H.
Santman, P.
Scharp de Visser, P. F. C.
Schetselaar & Co., J.
Smeets, J. P.
Smits A.Dzn., C.
Smits, Wed. P.
Stegeman, E. J.

Stufkens, N.
Tienhoven, B. D. van
Verheyen, W. A. M.
Viruly van Vuren en Dalem, J.
Visser van IJzendoorn, A. J. L.
Vos, G. de
Woerden, A. C. W. van
Wijk, Ph. van
Yssel de Schepper, D. W. C.
Zande, A. P. van der

HARDINXVELD.

Schoehuizen, J.

VUREN.

Bruyn, G. J. de

WOUDRICHEM.

Buurman, B. C.
Gobius du Sart, Ds. J. W. F.

Afdeeling 's Gravenhage.

Baronesse Douairière VAN HARINXMA THOE SLOOTEN, geb. Baronesse COLLOT D'ESCURY, *EerePresidente.*
Dr. H. BLINK, *Voorzitter.*
Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, *Secretaris.*
Mr. W. A. Baron VAN ITTERSUM, *Penningmeester.*
P. W. T. BELL.
A. J. F. EGTER VAN WISSEKERKE.
Mr. A. FERF.
Dr. F. VAN GHEEL GILDEMEESTER.
E. J. VAN GORKOM.
Dr. C. HOFSTEDE DE GROOT.
G. P. ITTMANN Jr.
Mr. A. F. A. LEESBERG.
Mr. M. DE PINTO.
J. M. PIJNACKER HORDIJK.
J. D. Baron VAN WASSENAER VAN ROSANDE.
Mej. A. H. VAN WIJLEN.

's-GRAVENHAGE.

Adriani, Mej. A. van der Tuuk
Amerongen, H. W. J. E. Baron Taets van
Andreae, J. H. Beucker
Andries, Mr. J. H.
Ankersmit, D. L.
Arntzenius, Mr. A. R.
Baak, Mej. H. van
Baak—van Delden, Wed. van
Baas—van Drunen, Wed.
Bachofner, Mej. S.
Baerle, C. G. van
Bake, Mr. C.
Bake, W. A. J. de Menthon
Bakhuyzen, J. van de Sande
Balluseck, T. A. von
Baudet, Dr. H. Ph.
Bauduin, D. F. A.
Bax, Mr. G. A. P.
Bayer, Mej. E.
Beaujon—Schill, Wed.
Becht, Mej. A. M. C.
Beelaerts van Blokland, Douairière Jhr. Mr. G. J. Th.
Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. C. H.

Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. F.
Beelaerts van Blokland, Jhr. J.
Beelaerts van Blokland, Jkvr. P. J. W.
Bel, E. J. van
Bel—Gleichman, Mevr. van
Belinfante, M. E.
Belinfante, Wed.
Bell, P. W. T.
Bemmelen, Dr. J. F. van
Bentinck, A. C. Baron
Berckel, Mr. J. B .van
Beresteyn, Jhr. Mr. C. J. van
Bergh, Mej. E. van den
Berlijn, M.
Berlijn, Mej. A.
Beukema, Dr. T. W.
Bevervoorde, W. F. Engelbert van
Beyen, A. F.
Beyen, P. W. A.
Beynen, Mej. G.
Bilheimer, B. P.
Blanckenhagen, Th. J. M.
Blink, Dr. H.
Blocquery, W. F. A. van de
Blocquery—Broes van Heekeren, Mevr. van de
Blussé, Mr. P. L. F.
Boddaert, Jhr. P. J.
Bodde, Mej. A. M.
Boele van Hensbroek, P. A. M.
Boelen, J. J.
Boeye, Jhr. Mr. J. F. Schuurbeque
Böhringer, Ds. J. A.
Bok, Mr. W. P. J.
Boldingh, Mej. M. M.
Boonacker, J. F. H.
Borger, J. Rinkes
Borret—Kraemer, Mevr.
Bosch, Dr. C. P. C.
Bosch, P. J.
Bosman, C.
Boudewijnse, J.
Boudewijnse, Mr. J. H.
Bouman, A.
Bouman, J. C. F.
Bourdrez, J. J. L.
Bouricius, L. G. N.
Bousquet, Mr. L. A. de Fillietaz
Bouwmeester Pz., P. J.
Brakman, Dr. C.
Brande, W. A. H. van den
Brauw, Douairière Jhr. Mr. W. M. de
Brauw, Jhr. Mr. E. N. de
Bredius, Dr. A.
Breugel, Jhr. J. de Rovere van
Breukelman, Mr. J. B.
Brinkman, M.
Broek d'Obrenan, J. W. van den
Broese van Groenou, J. A.
Broese van Groenou, W.
Brouwer, L. G.
Brouwer, Mej. Z. de
Browne, R. Ives
Bruggen Cate, Mr. J. D. ten
Brugmans, Dr. H.
Bruyn, H. S. de
Bruyn, J. A. de
Burgers, J. A.
Bussemaker, Mej. H. H.
Buyskes, H. M.
Buyskes, P. J.
Bije, Jkvr. C. A. van der Does de
Cadet, H. L.
Cambier, Mej. A. J.
Campert, Dr. J.
Canneel, J. Th. E.
Cannegieter—Sillevis, Wed. Reen
Capel, H. W.
Capel, W. C.
Cappellen, A. van
Cate, Mr. S. J. Blaupot ten
Cave, Mej. J. La
Caviet, G.
Clanfleury van IJsselsteyn—Egter, Mevr.
Chaufepié, Dr. H. J. de Dompierre de
Cluysenaer, J. L.
Colenbrander, Dr. H. Th.
Colenbrander, G. H. van Hecking
Cop, Mej. A. M.
Cramer, W. E.
Cremer, J. T.
Croes, J. L.
Daendels, L. J.
Dam, Dr. B. A. P. van
Dam van Isselt, J. T. T. C. van
Dekker, E. Douwes

Delden, A. A. van
Delden, A. J. van
Derksen, J. B.
Diemont, Mej. J. M. L.
Diepenheim—de Sturler, Wed.
Doeff, H.
Dolk, Mr. W.
Dommelen, Dr. A. F. A. M. van
Doorn, Jhr. Mr. W. Th. C. van
Dorp, Mej. E. C. van
Dorp—Verdam, Wed. van
Doublet, H. G. A. Gritters
Duurentijdt, C. J.
Duycker, W.
Dwars—Pander, Mevr.
Dijckmeester, Mr. P. A.
Dijkhuizen—Steenbeek, Wed.
Eck, Mr. Th. G. van
Eckmann, H. F.
Edersheim, M.
Eeden, W. van
Egter van Wissekerke, A. J. F.
Elias, J. W. Witsen
Ellis, A. G.
Elsevier, Jonkvr. L. Rahmelman
Elst, O. J. van der
Emden, Mr. A. J. van
Engelbrecht, Mr. W. A.
Enschedé, Mr. M.
Erp, Th. M. van
Eussen, P. J.
Evers, A. M.
Evers, H. H.
Evers, P. C.
Everts, Jhr. Dr. E. J. G.
Exter van den Brink, K. K. den
Eysinga, Jhr. Mr. J. F. van Humalda van
Eysinga, Jhr. Mr. W. J. M. van
Eyssell, A. C.
Eyssell, Mr. A. P. Th.
Falkenburg, L. J.
Ferf, Mr. A.
Ferf, Mevr. C.
Fortuyn, Mr. P. Droogleever
Francken, J. C.
Gaag, Mej. C. M. van der
Gaag—de Richemont, Wed. van der
Gatsonides, Mr. T.
Gavere, R. H. J. de
Gelder, W. van
Gericke, W. L. A.
Gerlach, J. W. R.
Gerlings, J. Th.
Gerth van Wijk, Mej. A. M.
Gerth van Wijk, Mej. S. J. C.
Gerth van Wijk, Mej. V. H.
Geuns, Mr. J. J. van
Geuns, Dr. J. R. van
Geus, Dr. G. A. de
Gildemeester, Dr. F. van Gheel
Gleichman, Mr. J. G.
Gleichman, Th. G.
Goedhard, J.
Goekoop, Mr. G. J.
Goot, Dr. D. H. van der
Gorkom, E. J. van
Goudsmit, M. J.
Gregory, Mej. J. G. M.
Grobbee—Willer, Mevr.
Groll, C.
Groot Kz., D.
Groot, Dr. C. Hofstede de
Groot, Dr. J. de
Groot, J. H. de
Gruiter, K. C. de
Gruiter Jr., K. C. de
Grundel, J.
Gueding, H. C. M. Oldenkott
Guffroy, Dr. G. F.
Guffroy—Waitz, Wed.
Gugel, E. F. W.
Gulden—Kooper, Wed. van
Gunning, Prof. Dr. W. M.
Gijn, Mr. A. van
Gijn—Maas Geesteranus, Mevr. van
Gijselaar, Douairière Jhr. E. de
Habbema, J.
Haeften, Jhr. Mr. C. H. J. van
Haes, R. L. de
Hagen, P. J. A. ten
Hansen, Mevr. J. C.
Harinxma thoe Slooten, Baronnesse Douairière van
Harte, C. F. W.
Harte van Tecklenburg—Jurgens, Mevr.
Hartman, Mr. A. W.

Hasselaer, D.
Heering, Ds. P.
Heldring, J. J. L:
Helms, Mevr.
Hendriks, J.
Henny, Mr. J. E.
Henny, Mr. J. J.
Heyligers, Mr. R. W. D.
Heyligers—Verwey Mejan, Wed.
Heyting—Kikkert Schotborgh, Wed.
Hiddingh, Mr. W. F.
Hoeven, Dr. C. van der
Hofman, J. J.
Hofstede, H. J.
Hogendorp, Jonkvr. C. M. van
Hogendorp, Jonkvr. M. A. van
Hogerzeil, Mr. S. J.
Holle van Metman, Wed.
Holtius, Mej. E.
Holwerda, Mej. T. C. L. E.
Hooft, Jhr. H.
Hooft, Jhr. M. W. H.
Hoog, Mr. J. M.
Hoogendijk, C.
Hoogstraten, H. G. J. van
Hoorn van Burgh, Douairière Jhr. J. C. R. Westpalm van
Hoos, M.
Hooyer, G. B.
Houten, P. J. van
Hoven, Mevr.
Hoyer, W. C. T.
Huber, Mr. U. H.
Huet, W. J.
Hulshoff, Mr. B.
Hurgronje, Mr. W. J. Snouck
Hurgronje—Boreel, Mevr. Snouck
Huydecoper, Jhr. M. J.
Hijmans van Wadenoyen, M.
Immink, Mr. A. J.
In de Betou, J. F. W.
Iterson, F .H. L. Roessingh van
Ittersum, Mr. W .A. Baron van
Ittmann Jr., G. P.
Ittmann—Betz, Mevr.
Jacobs, R. C.
Jager, J. C.
Jagt—Smissaert, Wed. L. van der
Jansen, J.
Jong, Dr. Arie de
Jonge, Jhr. Mr. J. A. de
Jongh, C. W. A. de
Jongh, Mej. J. S. de
Jorissen, A. P. G.
Kalff—Burger, Wed.
Kanter, A. C. de
Karnebeek, Jhr. Mr. A. P. C. van
Karnebeek—Baronnesse van Wassenaer, Mevr. van
Karsten, Mr. W. J.
Kasteele, C. W. van de
Kasteele, Mr. J. van de
Kemp, Mr. E. Z. L. van der
Kemp, P. H. van der
Kempen, L. J. S. van
Kemper, Jhr. Mr. G. de Bosch
Kempers, L. F. T.
Kerdijk, Mr. A.
Klaassen, M. G. D.
Klerck, Jhr. Mr. R. A.
Klerck, Jonkvr. A.
Klerk—van der Noordaa, Wed. de
Kleyn, Mr. A. L. C.
Knobelsdorff van de Gelder, H. Baron van
Knuttel, Dr. W. P. C.
Knuyver, A. A.
Koch, A. S. J.
Kok, J. Jurriaan
Kolff, L. C.
Kolk, J. Schroeder van der
Kool, B. C.
Koolen, P. N.
Koolhaas—van Bosse, Wed. Pous
Kooreman, P. J.
Kop, H. Croiset van der
Kops, J. T. J. de Bruyn
Korteweg, Dr. A. A.
Korteweg, S. C.
Kramer, Mr. J. A.
Krap, Joh.
Kretzer, J. H.
Kruyne—Egter, Wed. van
Kruyt, A.
Kruyt, Mej. J. A.
Kijmmell, A. W.
Labberton, A.

Laer, Mr. A. van
Lagerwey, Mej. E. A.
Lakerveld, J. A. van
Lamping, Dr. C. A.
Langeveld, B.
Lapidoth, A. M. S.
Lapidoth, M. J.
Lapidoth—Swarth, Mevr.
Last, Mr. J.
Lazonder, G.
Leesberg, Mr. A. F. A.
Leeuwen, C. G. L. E. van
Leeuwen, M. van
Lelij, P. van der
Lemke, Mej. M.
Leuring, W. J. H.
Leyden, Dr. F. van
Liefsting, Mej. A. J. Coninck
Liefsting, Mr. F. B. Coninck
Lier, Mr. S. K. D. M. van
Ligtvoet—Burnier, Wed.
Limburg Stirum, Mr. J. P. Graaf van
Lindeman, A. J.
Linden, Mr. P. W. A. Cort van der
Lisman, Mr. J. Æ. A.
Loeff, Mr. J. A.
Loeff, J. A. van der
Loeff—Grobbee, Wed. Verniers van der
Lohman, Jhr. Mr. A. F. de Savornin
Lohman, Jhr. Mr. S. M. S. de Savornin
Lohman, Jhr. Mr. W. H. de Savornin
Löhnis, F. B.
Loman, D. C.
Loman, Mej. J. A.
Lulofs, S.
Lynden, Mr. A. F. Baron van
Lynden—van Pallandt, Baronesse Douairière van
Maas Geesteranus, Mr. A. C.
Maas Geesteranus, Mevr. L. F.
Mackay Jr., Mr. Æ. Baron
Mahieu, F. P. J.
Malcomesius, Mej. J.
Malsen, F. H. van
Malsen Jr., F. H. van
Man, Mej. A. J. C. de
Man, Mej. M. W. de
Man, W. de
Man Jr., J. de
Man Sr., J. de
Manen, R. O. van
Manen, W. H. R. van
Mansvelt, C. G. van
Mansvelt—Suringar, Wed. van
Marchant, Mr. H. P.
Margadant, W. F.
Matthes, Dr. B. F.
Mazel, J. A.
Meulen, F. P. ter
Meurs, Mr. P. A. N. S. van
Meyer, T. H. A.
Meyers, L.
Meyjes, R. Posthumus
Meyjes—Wurfbain, Mevr. Posthumus
Mieden, G. A. van der
Mol van Otterloo, N. de
Molenaar, C. A.
Molewater, Mej. E.
Molewater, Mej. J. C.
Molewater—Rose, Wed.
Moltzer, Mr. J. P.
Montijn, Mr. A. M. M.
Moolenbeek, H.
Mouton, Dr. J. Th.
Mulder, J. C.
Mulder, Lodewijk
Mulier, Mr. J. Haitsma
Muller, Dr. H. P. N.
Muuren, J. J. H. S.
Muurling, J. W.
Naeff, N.
Nederveen, Wed. Coenraads
Nell, P. J. G.
Nes, Dr. H. M. van
Nes van Meerkerk, E. R. van
Neurdenburg, Mej. D. A.
Nierstrasz, P. A.
Nolthenius, R. C. J. Tutein
Noordaa, J. S. van der
Noorduijn A. K.
Numan, Mej. C. C. Star
Nijhoff, W.
Oordt, D. van
Oordt, G. H. L. van
Oordt, Mr. J. van
Opstelten, I. W.

Osti Jr., N. J.
Ouboter, J. de Bruyn
Overman, L.
Oyens—von Weckherlin, Mevr. de Marez
Pabst, C. F.
Pabst, Mej. C. J.
Pabst, H. J. W. van Lawick van
Pallandt—Neerijnen, A. J. C. Baron v.
Pander, H.
Pander—Dwars, Wed.
Pander—Osieck, Mevr.
Panhuys, Jhr. Mr. F. G. van
Pape, Mr. C. P. D.
Pape, Mr. C. W. J. J.
Parqui, R.
Patijn, Mr. J. A. N.
Patijn, Mr. J. G.
Patijn, Mr. R. J. H.
Pauly, Mr. D. L. F. de
Peelen, J.
Perelaer, E.
Perelaer, Mej. J.
Pernis, Wed.
Piepers, Mr. M. C.
Piepers, W. H.
Pierson, Mr. N. G.
Pieters, A.
Pieters, A. L.
Pinto, Mr. A. A. de
Pinto, Mr. M. de
Ploem, Mej. J.
Polak Daniëls, Mr. M.
Polis, Mr. C.
Praag, Mr. L. van
Putte, Mr. J. H. Fransen van de
Pyls, Mr. Jules
Pijnacker Hordijk, J. M.
Quarles van Ufford, Jhr. Mr. J. H. J.
Rahusen, A. E.
Randwijck, Mr. A. J. Graaf van
Randwijck—van Hogendorp, Gravinne van
Ranitz, Mr. H. de
Ranitz, S. M. S. de
Ranitz—Th. à Th. van der Hoop, Mevr. de
Raven, W. A. Hattinga
Reemeyer Jr., M.
Reeser, G. T.
Reesse, Mej. F.
Reinders, H.
Rendorp, Jhr. Mr. J.
Repelaer, Jonkvr. H.
Repelaer van Driel, Jhr. O. J. A.
Röell, Jhr. Mr. J.
Romunde, R. van
Roo, Dr. L. W. G. de
Roosenburg, Dr. D. L.
Rose, Mej. E.
Rouffaer, G. P.
Rütte, W. A. Le
Rutten, J.
Rijperman, G.
Rijswijk, L. van
Sandick, R. A. van
Schaake, Mej. A. M. E.
Schalij, J.
Scheidler List, C. L.
Schenck, J. C. R.
Scheurleer, D. F.
Schiff, E. L. C.
Schimmelpenninck van der Oye—van Pallandt, Baronnesse Douarière
Baronesse Douairière
Schlette, E. H. M.
Schlingemann, Mr. C. W.
Schmidt, E. H.
Schmidt auf Altenstadt—van Veen, Mevr. von
Schoemaker, Dr. J.
Scholl van Egmond, M. N.
Schoonemeyer, A. C. A.
Schroot, W. A.
Schroot—Kramers, Wed.
Schijff, Mej. L. J. E. Vivien
Schijff, Mej. M. L. A. Vivien
Segov, M.
Selleger, H.
Semmelink, Dr. H. B.
Semmelink, J.
Seuneke, J. L.
Seyffardt, A. L. W.
Sikkel Azn., Dr. A.
Simons Mz., A.
Singels, N. J.
Singendonck, Jonkvr. H.
Singendonck, Jonkvr. M.
Sleyden, Ph. W. van der

Smissaert, Jonkvr. E.
Soest, J. W. A. van
Spengler, Jhr. H. van
Staay, C. van der
Steeden, H. Th. van
Steen, L. L.
Steenberghe—Bosch van Drakestein, Wed.
Stein Jr., J. H.
Stemfoort Sr., J. W.
Stieltjes, E. H.
Stieltjes, Mej. A. H.
Stieltjes, Mej. E. E.
Stieltjes, Mej. M. B.
Stolk, J. B. van
Storm, N. A. P.
Storm van 's Gravesande, Jhr. J. S.
Suermondt—Nederburgh, Mevr.
Surie, J. J.
Swinderen, Jhr. W. M. de Marees van
Tavenraat, Mr. F. H. J.
Teding van Berkhout, Jhr. E. A.
Teding van Berkhout, Jhr. W. H.
Teixeira de Mattos, Jhr. L. F.
Teljer, Dr. G. J.
Telting, Mej. A. C. H.
Telting, Mr. A.
Telting, Mr. J. Th. F.
Terlaak, A. J.
Tesch, Mej. E. J.
Tets, Jhr. A. S. E. van
Thieme, S. J.
Thurkow, Mr. C. Th. F.
Tienhoven, G. C. van
Tienhoven van den Boogaard, G. van
Tinholt, Mej. C. M.
Trip, Jhr. Mr. S. Laman
Tijmstra, F. S.
Vader, P. J. van Voorst
Valk—Bruyn, Wed. van der
Varossieau, L. W. C.
Veen, Mr. R. van
Veenhuyzen, A.
Veenstra, N.
Vegelin van Claerbergen, Jhr. P. J.
Vegt, J. van der
Veltman, J. S.
Velzen, S. van
Verkoren, N. J.
Verschuer—van Balveren, Baronesse Douairière van
Verspijck, Jhr. H. G.
Versteeg, J.
Veth, Bas
Veth, Dr. H. J.
Viehoff, J. T.
Visser, A. M.
Visser, J.
Visser, Mr. P. C.
Visser—Kramer, Mevr.
Vissering, Mej. C. M.
Vissering, Mr. W.
Voller, Mr. J. D. Peereboom
Voorhoeve, Dr. N. A. J.
Vorstman, Mr. J. A.
Vos, Dr. J. G. de
Vos van Steenwijk, Mr. J. A. Baron de
Vos van Steenwijk, Mr. W. Baron de
Vosveld Jr., F.
Vries, Mr. A. D. W. de
Vries, Mr. H. J. M. de
Vrolijk—Kruyt, Wed.
Waal, E. de
Walther, H. W.
Wassenaer, A. C. Baronnesse van
Wassenaer van Catwijck, Mr. O. J. E. Baron van
Wassenaer van Rosande, J. D. Baron van
Waszklewicz—v. Schilfgaarde, Wed.
Weede—Singendonck, Douairière Jhr. E. W. van
Weele, H. J. van de
Weenink, J. R. A. W.
Weert, Jonkvr. C. Berckmans de
Weert, Jonkvr. H. Berckmans de
Weiler, Jhr. Mr. G. C. von
Welcker, J. W.
Wentholt, Mej. M.
Werff, W. J. van der
Wessem, Mej. H. J. van
Westrik, Mej.
Wetering, P. van de
Wetters, H. P. A. van Daalen
Wey, Dr. H. J. van der
Whitton, C. A.

Wieringa, H.
Wieseman, F. W.
Wieseman, P. G.
Wiggers van Kerchem, G. C. C.
Wilde, Mr. C. J. M.
Willes—Janse van Zoutelande, Wed. van
Willing, H. J.
Wisboom, B. C.
Wolffensperger, K. H. A.
Wolterbeek Muller, Dr. G. Th. A.
Wolterbeek Muller, J.
Wortman, H.
Wunder—Veenhoven, Wed.
Wijck, Mej. G. S. J. van
Wijlen, Mej. A. H. van
Wijsman, W. H.
Zilcken, P. H.
Zuylen, G. E. V. L. van
Zwaan, Dr. H. de

Afdeeling Groningen en Omstreken.

G. Mesdag Jac. Zn., *Voorzitter.*
Dr. J. Bergsma, *Secretaris.*
Mr. R. Feith, *Penningmeester.*
Dr. R. Leyds.
Mevr. Wed. H. E. Mees—Gockinga.
Jhr. Mr. O. Q. van Swinderen.
Dr. A. Pekelharing.

GRONINGEN.

Aalderink, H.
Alberda v. Ekenstein, Jonkvr. C. de Wendt
Alphen, F. A. van
Andel Jzn., C. van
Arkema, M. J.
Bergsma, Dr. J.
Boekhoudt, Mej. M. W.
Boer, Prof. Dr. F. de
Boersma, Joh.
Boissevain, Prof. Dr. U. Ph.
Bos, W.
Brongers, R. J.
Bruce, H. R.
Bruin, V.
Bruyn Ouboter, R. de
Bussemaker, Prof. Dr. C. H. Th.
Burger, Dr. H.
Diest Lorgion, L.
Doornbos, Mr. G. M.
Dull, Mej. H. M. R. M.
Dijk, Prof. Dr. Iz. van
Eeten, Mr. B. van
Eykman, Prof. Dr. J. F.
Feddes—Beekhuis Damsté, Mevr. Wed.
Feith, Mr. J. A.
Feith, Mr. R.
Fokker, Prof. Dr. A. P.
Fongers, A.
Frima Jr., Mr. H.
Geer, Dr. A. W. van
Geertsema, G. H.
Gockinga, Mr. J. A. G.
Groningen, J. W. van
Halbertsma, Mej. H. J.
Hamburger, Prof. H. J.
Hamel, Prof. Dr. A. G. van
Ham—v. Capelle, Mevr. van den
Heidema, A. W.
Heukers, J. R.
Heymans, Prof. Dr. G.
Hoitsema, A. S.
Hoop, Mej. A. A. M. Th. à Th. van der
Hoop—Ketelaar, Mevr. Wed. S. van der
Horst, E. B. ter
Houten, J. D. van
Hulsman, Ds. G.
Huse-Sassen, Mevr. Wed.
Jager, A. de
Kapteyn, Prof. Dr. J. C.
Kern, Prof. Dr. H. J.

Kiewit de Jonge, K.
Koning, Mej. S. A. C.
Krabbe, Prof. Dr. H.
Lentz, B. E.
Leyds, Dr. R.
Lieftinck, H.
Maas, Mr. T.
Maassen, J. W.
Maris, V. H. W.
Mees, Dr. L.
Mees—Gockinga, Mevr. Wed. H. E.
Meihuizen, Dr. S.
Mesdag, J. G.
Mesdag Jaczn., G.
Meyboom, Prof. Dr. H. U.
Miedendorp Wzn., H.
Moll, Prof. Dr. J. W.
Muinck Keijzer, A. W. de
Nieboer, J. K. J.
Noordhoff, P.
Nijhoff, Prof. Dr. G. C.
Nijhoff—Noothoven van Goor, Mevr. B. M.
Pekelharing, Dr. A.
Pekelharing—Doijer, Mevr. C. G.
Pet, Prof. Mr. P.
Piel, H.
Quintus, Mej. IJ. T.
Quintus—Kool, Douairière
Rivière, Mr. P. J. F. H. van de
Roelants, Mr. J. M. A.
Roelfsema Ezn., W. J.
Rooda, D.
Roorda, P.
Sänger, Mr. A. W. F. H.
Sannes, E. J.
Scheltema, G.
Schilthuis Jzn., U. G.
Scholten, J. E.
Schoute, Prof. Dr. P. H.
Schutter, Dr. J. A.
Sikkes, R. H. F.
Sleutelaar—Ellens, Mevr. Wed. L. H.
Smeding Szn., S.
Starkenborgh, Jhr. Mr. E. Tj. van Stachouwer
Swinderen, Jhr. Mr. O. Q. van
Swinderen, Jhr. Mr. D. R. de Marees van
Sybenga, Mr. S.
Sijmons, Prof. Dr. B.
Sijpkens, H. A.
Tellegen, Mr. J. A.
Terpstra, J. U.
Timmerman, C. A.
Tuuk, Mr. F. van der
Tuuk, W. van der
Verstege, Mej. M. J.
Visser, Mr. H. de
Visser Czn., J.
Vos, P. J.
Vries Hzn., L. de
Waard, J. de
Walree, J. P. van
Weersma, M.
Wenckebach, Prof. Dr. K. F.
Wiersema, P.
Wiertsema, M.
Wildeboer, Prof. Dr. G.
Worp, Dr. J. A.
Worp, Mevr. Wed. J.

GRIJPSKERK.

Gerritsma, A.

RODEN.

Koppius, Dr. W. J.

SAPPEMEER.

Dreesman, Mej. S.

STADSKANAAL.

Roode, Dr. J. H. de

Afdeeling Groenlo en Omstreken.

Mr. M. P. D. Baron VAN SYTZAMA, *Voorzitter.*
JOH. E. HERINGA, *Secretaris-Penningmeester.*
H. J. L. SICHERER.
L. TRIJBITS.
W. J. WIEGERINK.

GROENLO.

Berends, A. W. Th.
Corbelijn Battaerd, C. H. F. A.
Dierkes, J. H. F.
Ellerbeck, A.
Geers, F.
Groen, Th. J. de
Haagen, P. C. J. van
Hartogh, G. den
Heggen, W. H. R.
Heringa, W. Frits
Hummelinck, Z.
Huijskes H.Gzn., E. H.
Kellerhuis, J. A.
Kuijpers, Mr. H.
Lasonder, G.
Lasonder, H. L. H.
Lasonder, L. W.
Lasonder—Boland, Mevr. B. N.
Oosterholt, G. B.
Sytzama—Colenbrander, Baronesse H. E.
Wiegerink, A. W.
Wiegerink, H. Th.

Afdeeling Haarlem en Omstreken.

Jhr. Mr. J. W. G. BOREEL VAN HOGELANDEN,
Eere Voorzitter.
J. C. JOEKES, *Voorzitter.*
Mr. JOOST DE GRAAFF, *Secretaris*, Kenaustraat 5*a*.
Mr. F. R. CROMMELIN.
A. KOOLHOVEN.
Dr. J. B. SCHEPERS.

HAARLEM.

Asser—de Sturler, Mevr. Wed. C.
Baerts, W.
Barnet Lyon, L.
Bernelot Moens, Mej. L. C.
Beynes, J. J. F.
Bloembergen, Mr. S. H.
Blok, J. F.
Boreel van Hogelanden, Jhr. Mr. J. W. G.
Bron, J. A. M.
Brongersma, Dr. H.
Buckman, Dr. P. J.
Burmania van Andringa de Kempenaer, Jhr. J.
Bijleveld Jr., D.
Clercq, A. de
Clercq, G. D. de
Cnoop Koopmans, Mr. W.
Craandijk, Ds. J.
Craandijk, P. H.
Crommelin, Mevr.
Crommelin, Mr. F. R.
Daniëls, Dr. F.
Drost, J.
Droste Jr., G. J.
Dubois, Dr. Eug.
Dufour, F. C.
Dusseldorf, J. W. van
Dyserinck—Wijnands, Mevr.

Enschedé, Mr. Joh.
Fabius, Mevr. N.
François, H. N.
Frölich, F. J.
Garrer, Dr. A. H.
Goedkoop, Dr. J. P. J.
Haak, C. M. E. van der
Haak, Mevr. Wed. F. van der
Hagen, B.
Harmens, H.
Hauschildt, J. C.
Hesseling, Mevr. C. H.
Honing, Mej. C.
Hoog, Mej. A. L.
Huet, Dr. H. G.
Huizinga, Dr. J.
Jessurun, M.
Joekes, J. C.
Kayser, H.
Kerkhoven, J. A.
Knottenbelt, J. W.
Kremer, A. F.
Krol Kzn., J.
Kruijmel, M.
Kuiper van Harpen, Mej. A.
Langeveld, M.
Lanoy, Mej. M. de
Leeuwen Boomkamp, W. van
Lennep, G. L. van
Leupen, H. J.
Linden, E. F. van der
Lodewijks, Dr. J. A.
London, H.
Loosjes, P.
Luijten, R.
Michielse, J. G.
Most van Spijk, G. J. van der
Muller—Doyer, Mevr. Wed. F.
Nobels, J. P.
Pahud de Montanges, Mr. H. Th.
Pauw, A. A.
Peereboom, P. W.
Reijnders, A. J. H.
Savrij, H. M.
Schaik, J. G. van
Schepers, Dr. J. B.
Scherpenberg, A. P.
Scherpenhuysen, A.
Schornagel, D.
Schornagel Jr., D.
Schwarz, O. J. H.
Sloot, L.
Sluiterman van Loo, J. E. F. B.
Sol, D.
Stein Parvé, D. J.
Steur, A. A. van der
Stoel Azn., J. H.
Stricker, C. L.
Teding van Berkhout, Jonkvr. A. J.
Thöne, Mr. A. W.
Tieleman, J. L.
Tienhoven, Mr. G. van
Timmer, Dr. J.
Tissen, J. H.
Tjeenk Willink, Dr. H. D.
Veen Jr., D.
Vladeracken, Mej. van
Vries van Doesburgh, Mr. J. de
Waller Zeper, Dr. J.
Walt van Praag, Dr. J. van
Westerman, Dr. C. J. W.
Westerman, R.
Westerwoudt, J. B.
Wiemer, A. W. van
Wittop Koning, Mevr. A. J.
Zegers Veeckens, P.

LISSE.

Tuijmelaar, J.

OVERVEEN.

Bergenthuis, M.
Jonkers, J. F.

VELSEN.

Delcourt van Krimpen, Mr. M. G. P.
Lanoy Meijer, H. J. de

Afdeeling Hengelo, Borne, Delden.

H. HULSHOFF POL, *Voorzitter.*
H. KRABBE, *Secretaris.*
D. W. STORK, *Penningmeester.*
N. W. MAAS.
W. P. BRUNING.
B. VAN DELDEN.

HENGELO.

Altena, N. H. M. van
Amelink, J.
Bartelink, J. H.
Benthem, J. Th. van
Bergsma, C.
Biese, C.
Boetje, Ds. H.
Bruning, W. P.
Cate, S. ten
Claus, F. P.
Dikkers, G. J. O. D.
Dijk, H. S.
Driessen, E.
Edelkoort, J.
Egler, A. M. D.
Ekker, E.
Ekker, Mej. C.
Frank, J.
Friesendorp, Joh
Geluk, P. J.
Goot, J. van der
Hasselt, J. F. L. van
Hoffstedde, Gebr. Ter
Hoffstede Crull, R. W. H.
Hulshoff Pol, H.
Hulshoff Pol—Ballot, Mevr. H.
Hulshoff Pol, W.
Jansen, P. A. N.
Kanteman, S.
Krabbe, H.
Kranendonk, J.
Lookeren Campagne, N. van
Maas, N. W.
Marsch, E. ter
Marsch, G. E. ter
Massink—Hulshoff Pol, Mevr. J.
Meer, J. W. E. v. d.
Meijer, G. J.
Monchy, D. W. de
Monchy, R. A. de
Nieuwenhuijs, A. J. A.
Overbeek Jzn., A. G.
Overbeek Jzn., H.
Palthe, W. van Wulfften
Rietjens, Th.
Santman, H. H.
Seydel, E. P.
Seydel, H. J.
Stork, C. F.
Stork—Waller, Mevr. C. F.
Stork, H. C.
Stork—Ekker, Mevr. H. C.
Stork, D. W.
Stork—Thomas, Mevr. D. W.
Stork, Mej. A.
Stork, Otto
Stork, W.
Sijp, Mej. A. van der
Tonckens, Mr. N. A.
Verbeek, G. J. H.
Vries, Gerson de
Wezel Azn., A. van

BORNE.

Cleeff, Mej. W. C. van
Dikkers, G. J. O. D.
Hulshof, Abr.
Hulshoff, Dr.
Hulshoff, Jan
Ledeboer, D. K.
Spanjaard, D. J.
Spanjaard Zadoks, Mevr. Albert
Spanjaard Jakzn. Iz.
Spanjaard Izzn., Jak.

DELDEN.

Bitter, W. J.
Delden, B. van
Geselschap, J. H.
Gewin, M.
Holling, J. de Lorraine
Schweigmann, F.
Suchtelen van de Haare, J. van
Thijert, J. H.
Wijbenga, S.

Afdeeling Kinderdijk en Omstreken.

A. Pijl Jzn., *Voorzitter.*
W. de Gelder, *Secretaris.*
H. C. Knappert, *Penningmeester.*
P. Lels.
Js. Jonker Sr.

KINDERDIJK.

Bakker, C.
Barghoorn, J. S.
Boveldt, H. J. te
Brinkman, F. H.
Bijvoet, J.
Eller, C.
Gelder, W. de
Goedhart, W.
Haastert, A. W. F. R.
Heineman, F. J.
Hoen, A. J. 't
Holk, C. van
Hulscher, H. J.
Jong Czn., P. de
Jonker, Hk.
Jonker, P. H.
Jonker Sr., Joh.
Kloos, F.
Knappert, H. C.
Leeuw Azn., N. de
Lels, F. H.
Lels, Jan
Lels, Piet
Lels Murk, Jr.
Lepeltak, J. C.
Lepeltak, P.
Meenk, J. B.
Mes, A. N.
Mes, G.
Meursing, Mevr. Wed.
Pot, Ads.
Pot, B.
Pot, Erven J.
Pijl, D. P.
Pijl Jzn., A.
Prins Visser, J. M.
Rietkerk Jr.
Smit, C.
Smit, F.
Smit, H.
Smit, J. U.
Smit, L. J.
Smit Cz., J.
Smit Jzn., Jan
Smit V, Jan
Tulleners, J. E.
Verhey, C. A.
Villeneuve, Jhr. W. H. de
Vroege, A. M.
Vroege, C.
Vroege, C. J.
Vroege, I.
Zessen, J.

Afdeeling Leiden en omstreken.

Dr. M. J. DE GOEJE, *Voorzitter.*
Mr. G. J. BISSCHOP, *Secretaris.*
Dr. D. C. HESSELING, *Penningmeester.*
Dr. J. C. J. BIERENS DE HAAN.
Dr. P. J. BLOK.
W. BRIËT.
Dr. A. H. L. HENSEN.
Dr. I. W. LELY.
Dr. E. F. v. d. SANDE BAKHUIJZEN.

HAZERSWOUDE.

Kok, J. M.
Korteweg, C.
Mulder, L.
Schouten, Dr. J. L.

KATWIJK a/d. RIJN.

Ridder, T. A. O. de
Riessen, Mr. D. van

KATWIJK AAN ZEE.

Elk, Dr. D. L. van
Meerburg, F. E.
Meerburg, P.
Ruiter Zijlker, H. E. de

KOUDEKERK.

Baar, W. A.
Klercq, W.

LEIDEN.

Aalberse, Mr. P. J. M.
Andreae, Dr. J. L.
Aumerie, Mr. M. d'
Baumhauer, Mr. P. M. von
Beekhuis, Mr. C. H.
Bemmelen, Prof. Dr. J. M. van
Bierens de Haan, Dr. J. C. J.
Bisschop, Mr. G. J.
Bijleveld—Klein, Mevr. A.
Blansjaar, C.
Blok, Prof. Dr. P. J.
Boekenoogen, Dr. G. J.
Boelen, A. L.
Bos, C.
Brandeler, E. v. d.
Breuning, H. H.
Briët, W.
Brouwer, N.
Bruining, Dr. J.
Chantepie de la Saussaye, Mej. M.
Chantepie de la Saussaye, Prof. Dr. P. D.
Cock, Mr. C.
Coebergh, Mr. H. M. A.
Colenbrander, J. G.
Corts, Abr.
Cosijn, M. C. F. J.
Cuypers, C. T. B.
Daamen, W.
Dam, J. van
Damsté, B. R.
Doesburgh, N. W. van
Doesburgh, S. C. van
Driessen, C. Th.
Driessen, F. H. A.
Driessen, P. L. C.
Dros, A. H.
Dros, C.
Drost, Joh.
Drucker, Mr. H. L.
Eck, Dr. D. A. H. van
Eigeman, M. J.
Einthoven, Prof. Dr. W.
Elst, Mr. A. van der
Emden, Dr. J. E. G. van
Engel, Mr. A.
Fockema Andreae, Prof. Mr. S. J.
Fontein, W.

Franchimont, Prof. Dr. A. P. N.
Gelder, Dr. H. D. van
Gleuns, Dr. J. S. G.
Godschalk, G. J.
Goeje, Prof. Dr. M. J. de
Goeje—Brillenburg, Mevr. Wed. C. H. de
Goudsmit, Mej. G. T.
Goudsmit, Mr. J. H.
Graaf, J. M. P. de
Graaff, Jan de
Graaff, S. A. de
Grasstek, A. B. van
Greven, Prof. Mr. H. B.
Groeneveld, Dr. de Bruïn
Groll, Mej. A.
Groll—Temminck, Mevr. Wed. J.
Groot, Prof. Dr. J. J. M. de
Harloff, L. W. W. A.
Hartevelt, Dr. A. C.
Hartevelt Az., J.
Hartevelt, Mej. J. H. C.
Hartevelt H.Cz., D.
Hartman, C. F.
Hartman, Prof. Dr. J. J.
Hasselbach, A. A.
Hasselbach, J. J.
Hazenberg, C. F.
Heeres, Prof. Mr. J. C.
Hermans, J. P. F.
Hesseling, Dr. D. C.
Hesseling, Mevr. Wed.
Heijermans, Roelof
Heykoop, J. P.
Hogendoorn, P.
Holwerda, Prof. Dr. A. E. J.
Hubrecht, Mej. L. S. P.
Idzerda, J.
Jaeger, M. W.
Janse, Prof. Dr. J.
Jelgersma, Prof. Dr. G.
Jesse, Mej. M.
Juta, H. C.
Juynboll, Dr. H. H.
Kalff, Prof. Dr. G.
Kamerlingh Onnes, M.
Kan, Dr. P. Th. L.
Keulemans, Mej. A. A.
Kluyver, Dr. A.
Knappert, Mej. E. C.
Knappert, Prof. Dr. L.
Korevaar, J.
Kort, J. C.
Korteweg, Prof. Dr. J. A.
Koster, A. de
Koster, Prof. Dr. W.
Kramp, F. G.
Kristensen, Prof. Dr. W. B.
Kroon Jr., Dr. A. W.
Leembruggen, C. J. Baron
Leembruggen, W. A.
Leeuwen, Prof. Dr. J. van
Lidt de Jeude, Dr. Th. W. van
Lip, Mr. J. C. van der
Lorentz, Prof. Dr. H. A.
Mark Az., J. G. van der
Masijk Huyser van Reenen, J. J. van
Mayer, D. F.
Meerburg, P. A.
Meinesz, H.
Mulder, P. J.
Mulié, J.
Mulié, W. P.
Muller, Prof. Dr. P. L.
Nieuwenhuis, Prof. Dr. A. W.
Nieuwenhuizen Segaar, J. W.
Nolen, Prof. Dr. W.
Oort, Prof. Dr. H.
Overvoorde, Mr. J. C.
Pareau, Dr. A. H.
Pleyte, C. H.
Poole, S. J. le
Prins, Mej. A.
Punt, Dr. L.
Reimeringer, Aug. L.
Reuvens, Mej. M. L.
Reyst, G. F.
Rhijn, Dr. A. van
Ridder, Mr. N. de
Rijke, Mr. M.
Ritsema, C.
Rosenstein, P. H.
Rosenstein, Prof. Dr. S. S.
Ruiter, C. de
Rümke, Dr. C. L.
Rutgers van der Loeff—Fockema, Mevr. Wed. M.

Salverda de Grave, Dr. J. J.
Sande Bakhuyzen, Dr. E. F. van de
Sande Bakhuyzen, Prof. Dr. H. G. van de
Schim van der Loeff, H. P.
Schmeltz, Dr. J. D. E.
Schoenmaker, J. C.
Scholten, Mej. A. C. W.
Schouten, W.
Schreinemakers, Prof. Dr. F. A. H.
Schudel, F. A. Wilh.
Slooten, P. van der
Smulders, J. A.
Soer, Mej. E. M. A. J.
Speijer, Prof. Dr.
Staveren, Mej. C. A. van
Stoppelaar, F. de
Suringar, Mej. P.
Suringar, Mej. S.
Suringar, W. J.
Suringar–Valckenier, Mevr. Wed. W. F. R.
Sijthoff, G. Henri
Tak—van der Velden Erdbrink, Mevr. Wed. G. J.
Tichelaar, Prof. Mr. P. A.
Tichler, Mej. M. J. J.
Tieleman, C. C.
Tieleman, H. W.
Uhlenbeck, Prof. Dr. C. C.
Unen, A. L. A. van
Velden Erdbrink—Everts, Mevr. Wed. P. W. van der
Verdam, Prof. Dr. J.
Vergouwen, J. P.
Vernieuwe, J. J.
Visser, Prof. Mr. A. C.
Vlugt, Prof. Mr. W. van der
Vollenhoven, Prof. Mr. C. van
Vos, H. H. B.
Vreede, Prof. Dr. A. C.
Vries, Dr. S. G. de
Vuyck, Dr. L.
Waveren, M. H. van
Wensen, H. P. T. van
Wensen, K. van
Westendorp, Mej. H.
Wiggers van Kerchem—Stelling, Mevr. Wed. C. F. W.
Wilde Rz., R. de
Wilterdink, J. H.
Wissel, A. van der
Wijk, G. van
Wijk, Mej. J. P. van
Wijk, W. F. van
Ydo, Ed.
Zeverijn—Van Oordt, Mevr. Wed. S. B.

LEIDERDORP.

Koning, P.

NOORDWIJK a/Zee.

Vloten—Van Gennep, Mevr. Wed. Dr. J. van

NOORDWIJK-BINNEN.

Binnendijk, L. A. T.
Jas, F.
Nes, Dr. H. van
Verhoeff, S.

OEGSTGEEST.

Griethuijsen, J. G. M. van
Hoef, G. C. van der
Kolk, J. van der
Leendertz, J. M.
Ruys, A. J.

SASSENHEIM.

Frijlink, A.
Metzlar, Dr. A. G.

VOORSCHOTEN.

Birkhoff, Dr. R.
Boissevain, Mej. E. J. H.
Boutens, Dr. P. C.
Eggink, C.
Kempen, J. M. van
Lely, Dr. J. W.
Schoor, D. K. J.
Uland, J. G.

WARMOND.

Hensen, Prof. Dr. A. H. L.
Viernagel, C. J.

ZOETERWOUDE.

Boon, G.
Kamerlingh Onnes, Prof. Dr. H.
Oordt, D. van

Studenten Afdeeling Leiden.

J. HOOGKAMER, *Voorzitter-Penningmeester.*
JASPER BOON Jr., *Secretaris.*, Oegstgeest,
Rijnsburgerweg C 14*g*.

LEIDEN (STUDENTENAFDEELING).

Abendanon, J. F. H.
Adam, J.
Albers, D.
Andringa de Kempenaer, W. R. L. van
Apol, P. J.
Arnaud Gerkens, P. R. d'
Baak, C. E. F. van
Backer, F. G. W. J.
Bakker, R. V.
Baumgarten, Tj. Th.
Bergsma, E.
Beuker Andreae, N. C.
Beyma, J. M. van
Blinde, A. J. de
Blok Ninck, J. D.
Blom, D. van
Boasson, J. A.
Bok, W. E.
Boon Jr., J.
Brandeler, L. A. v. d.
Burgh, J. P. van de
Bijleveld, F. D.
Cambier, J. C. L.
Campo gen Camp, F. W. J. del
Cluysenaar, O. J.
Coebergh, J. W. W.
Coenaes, F.
Coert, J.
Cohen Stuart, A. B.
Damsté Sinninghe, J. W. R.
Deinse, J. F. van
Dorp, G. C. A. van
Dorp Jr., W. A. van
Dyserinck, C. P.
Eldik Thieme, L. G. A. van
Evelein, G. F.
Evelein, M. A.
Everdingen, H. F. van
Eijsinga, R. L. Humalda van
Fischer, K.
Fockema Andreae, J. P.
Fokker, F. H.
Gelder, J. J. de
Gerritzen, A. E. O.
Goeman Borgesius, U. L. F.
Goes, H. L. O. van der
Gorter, E.
Graeff, C. de
Grivel, A. C.
Haer, Ph. M. van der
Haersolte, J. F. van
Hagen, C. H.
Hamel, A. J. C. van
Hamel, A. W. S. van
Hattink, R.
Havelaar, J.
Heeckeren, D. W. van
Heering, G. J.
Helbach, J. C. Veltkamp
Helfich, C.
Hesselink Jr., W. F.
Heusde, J. S. van
Heynitz, H. H. A. van
Hildebrandt, A. J.
Hinlopen, H. J. K.
Hoëvell, J. J. L. D. van
Holstyn, J. Westerman
Hoogkamer, J.
Houten, A. Th. ten
Hoytema, D. G. van
Huyser, J. G.
Hymans, J. F.
Jacob, B. 's
Jaeger, F. M.
Jessurun, J. A.
Joakin, E. E. G.
Joncheere N.Azn., N. A. de
Jong van Beek en Donk, B. de
Jongh, J. J. Munniks de
Jordens, H. W.
Kamp Hzn., A. W.
Kanter Jr., H. Ph. de

Ketwich Verschuur, E. van
Kist, N. C.
Klomp, H. W. E.
Köhler, W.
Krantz, J. J.
Kremer, P.
Krol, L. A.
Kroon, J. E.
Laer, J. H. van
Lamberts, H.
Leendertz, R. J.
Leeuw, W. C. de
Leyden, G. van
Loeff, C.
Lucardie, J. A.
Mandele, R. P. v. d.
Marx, A.
Meertens, H. M.
Mees, R.
Melchior, M. W.
Menzel, A. G.
Middelberg, W.
Mierop, H. B. J. van
Moens, M.
Molhuijsen, D. W.
Monchy Pzn., S. R. J. de
Mos, M. de
Mounier, V. H.
Mulock Houwer, J. H.
Nierstrasz, E. W. J.
Niet, A. J. de
Nispen tot Pannerden, H. C. M. van
Nijkamp, C. H.
Oosten Slingeland, G. E. van
Paehlig, J. M.
Paré, D. M.
Paulus, J.
Pino, E.
Poulie, E.
Prager, J. E.
Pruissen, H. W.
Pijnacker Hordijk, F. W.
Ribbius, H. R.
Riemsdijk, F. W. van
Risselada, Ch. J.
Roeloffs, H. M.
Rombach, K. A.
Roosegaarde Bisschop, C. J.
Rossem, B. van
Royen, A. J. van
Rueb, A. S.
Schalkwijk, F. G.
Scheltus, C.
Schmidt, A. L.
Schoutendorp, G.
Schouwen, G. A. van
Schröder, M. E.
Sillevis, J.
Simons, J. W. J.
Smit, J. J.
Smit, J. S.
Smit, N. J.
Son, E. van
Stenfert Kroese, J.
Stolk, J. E.
Stork, A. W.
Struby, A .A.
Thurkow, G. L.
Timan Stegeman, C. H.
Timmerman, J.
Veen, P. van
Velthuysen, J. A.
Versteeg, J.
Viehoff, F. F.
Viersen Frantzman, van
Vollgraff, J. A.
Vollenhoven, R. van
Vries, S. D. de
Was, E.
Waszink, J. H.
Wielinga, J. Th.
Wit, J. J. K. de
Wttewaal, F. W. R.
Woelderen, R. van
Woesthoff, P. T.
Wouters, J.

Afdeeling Maassluis en Omstreken.

Mr. W. S. KALMA, *Voorzitter.*
Dr. H. J. M. BOONACKER, *Vice-Voorzitter.*
A. KLINGE, *Penningmeester.*
C. LIEVENSE, *Secretaris.*
A. DE BAAN.
J. BIEMOND.

HOEK VAN HOLLAND.

Lobber Jzn., J.
Middelkoop, W. T. van

MAASLAND.

Baan, J. de
Buynink, R.
Doelman, W.
Heel, I. M. van
Hoeve, Dr. J. van der
Lelie, M. van der
Bonneveld, Dr. H.
Visser, T.
Visser, W. I.

MAASSLUIS.

Ackerlin, J. Ph.
Algie, A. H. A.
Baan, A. de
Beker, Mej. H.
Biemond, J.
Blois, C. de
Bogstra, H.
Boonacker, Dr. H. J. M.
Bosch, J. van den
Brandeler, Jhr. M. van den
Brouwer, P.
Bruin, H. J. de
Bulthuis,
Das Lz., P.
Dirkzwager, J.
Dirkzwager, L. H. F.
Dirkzwager, N. M.
Dirkzwager Mzn., G.
Dirkzwager Mzn., H.
Doelman, C.
Doelman, P.
Does, Jhr. W. van der
Doll, Mej. R. van der
Endt Jr., J. van der
Endt J.Bzn., L. van der
Gaasbeek, J.
Ghislain, C.
Gribling, J. B.
Haasnoot, N.
Heul, M. van der
Janzen, W.
Kalma, Ds. S.
Kalma, Mr. W. S.
Kapteyn, C.
Kapteyn, K.
Karreman, C.
Klay, D.
Klinge, A.
Korver, N. de
Lievense, C.
Lintjes, W. P.
Luipen, J. van
Meyer, W. H. de
Nikkels, G. H.
Overman, H.
Paauw, A. J. van der
Poortman Azn., J.
Poortman Azn., K.
Poortman Kzn., A.
Prins, W.
Rademaker, A.
Ree, N. van
Reeser, Mr. L.
Sonneveld, J. Y.
Spek Jr., J. van der
Spierdijk, J.
Steur, Dames
Stigter, J.
Uitdenbogaert, W. Richter
Uleman Jr., J.
Uleman Sr., J.
Vester, H. C.
Waltman, J.

Afdeeling Middelburg en Omstreken.

Jhr. Mr. L. SCHORER, *Voorzitter.*
W. J. J. KOOLE, *Secretaris.*
J. A. ZIP, *Penningmeester.*
Mej. M. BERDENIS VAN BERLEKOM.
M. FOKKER.
Mevr. H. J. DE WITT HAMER-OVERMAN.
Mevr. M. J. BOLLE-MULOCK HOUWER.

KOUDEKERKE.

Loeff, Mr. J., Notaris
Lynden, W. A. Graaf van

MIDDELBURG.

Adrichem Boogaert, H. A. van
Alberts Lz., G.
Berdenis v. Berlekom, A. W.
Berdenis v. Berlekom, Mej. Marie
Bekaar, A. A.
Boddaert, Jhr. J. P.
Boer, F. B. den
Bolle, geb. Mulock Houwer, Mevr. M. J.
Borst Verdoorn, J. J. M. de
Boudewijnse, Ph.
Boutens, Jan F.
Breeman, C.
Callenfels, H. W. J.
Casembroot, Jhr. Mr. E. A. O. de
Dieleman, Mr. P.
Dronkers, D. A.
Dunné, J. F. van
Ermerins, Mr. J.
Evers, J. J. T.
Fokker, J. P.
Fokker, M.
Frederiks, J. A.
Frederiks, W.
Gerth van Wijk, H. L.
Ghijsen, M.
Ghijsen Proos, Mevr. N.
Goozen, J. van
Haas, A. de
Hackenberg, J.
Harst, M. P. van der
Harst J.Jzn., J. C. van der
Harst J.Jz., L. K. van der
Japikse, Dr. H.
Jeras, D.
Jonker Jz., H.
Kakebeeke—de Jong, Mevr.
Kamer, A. P. van de
Kan, P. W. H. de
Keg Czn., P.
Koole, Mej. P. N.
Koole, W. J. J.
Lamsweerde, Mr. J. W. A. M. Baron van
Leijé, M. A. van der
Ligt, N. M. de
Looijen, A. Y. A.
Luteijn, Johs.
Man, Dr. J. C. de
Meijer, J. G.
Milborn, J. C.
Pieterse, H.
Reigersberg Versluijs, Jhr. Mr. A. van
Rekkers, Corn. J.
Rest, J. F. H.
Roest, M. C.
Schorer, Jhr. Mr. L.
Smit Sibinga, G.
Swaving, W. O.
Tak, A. M.
Teijlingen, Jhr. C. J. J. A. van
Turk, K.
Uije J.Jz., W. van
Verhage, A. J.
Verseput, J. C.
Vertregt, G. H.
Vertregt, J. A.
Vogel, L.
Vogler, Dr. J. G.
Witt Hamer, Mr. M. J. de
Witt Hamer—Overman, Mevr. H. J. d
Zeeuw, M. S. de
Zip, J. A.

OOSTKAPELLE.

Lantsheer, A.
Lantsheer, Mej. M. J. F. W.

Afdeeling Naarden.

B. M. Busing, *Voorzitter.*
F. L. A. Schubert, *Secretaris-Penningmeester.*
Dr. J. V. de Jong.

NAARDEN.

Boissevain, Ch.
Busing, B. M.
Dudok van Heel, J. P.
Holland, F. A. P.
Jong, Dr. J. V. de
König, J. J.
Kuhn, H. W.
Kuyer, A. A.
Laer, H. E. toe
Munnikhuizen, G.
Munnikhuizen, P.
Richard, A. G. M.
Rooijen, P. van
Schubert, F. L. A.
Vreedenberg, A. C. J.
Wansink, J.
Wattez, P. H.
Wesseling, H. M.
Wieringa, J. J.

Afdeeling Nijmegen en Omstreken.

W. A. Schneider, *Voorzitter.*
A. Pijnacker Hordijk, *Onder-Voorzitter.*
J. A. van Otterloo, *Secretaris.*
F. Cochius, *Penningmeester.*
E. H. Gerretsen, *Lid.*

St. ANNA.

Suermondt, G. P. H.

BEEK.

Bommezijn, J. L.
Bruyn, Mr. J. G. de
Canneman, E.
Heeckeren, Jonkvr. van
Heeckeren, Baron D. J. J.
Koch, Dr.
Waijenburg, A. A. M. van

BERG EN DAL.

Everts, Wed. J. J. M.
Lamme, Wed. A. A.
Ledeboer, J. C.
Riesener, E.
Wendelaar, G. S. R.

BERLICUM.

Ardesch van Hamel, N.

HEES.

Gerritzen, H. A.
Loon, A. van
Soeters, P. L.
Valeton, H. C.

NIJMEGEN.

Aalbers, Gebrs.
Aerssen Beijeren van Voshol, F. Baron van
Alphen, D. E. van
Bake, Mej. E.
Bosch v. Oud-Amelisweerd, Mevr. F. H. H.
Bosman, A.
Bouwens, A. J.
Brink, F. W. J. van den

Broes van Dort, A. W.
Bruinsma, J. F. D.
Bijlert, Mr. W. A. van
Bijleveld, Mr. C.
Carbasius, W. J. C.
Collard, P. L. A.
Cools, W. A.
Courbois, C. A. E.
Cox van Spengler, Mej. S.
Daniëls, P. J. F.
Dickman, F. W.
Dinckgreve—Munro, Mevr. Wed.
Dobbelmann, F. Th. J. H.
Dobbelmann, M. H.
Dijk—van Vugt, Mevr. Wed. F. S. van
Ebeling, A. J.
Engelenburg—Schippers, Mevr. van
Enthoven, B.
Everwijn, Dames
Everwijn, J. B.
Fellinga, W.
Fortuijn Droogleever, Mej. A.
Fremery, P. de
Frowein, G.
Galler—Sluijterman, Mevr. Wed.
Gerretsen, E. H.
Gerritzen, M.
Gerstenberg, C.
Gorter, G.
Gijselaar, Mevr. de Wed. de
Haas—Duys, Mevr. de
Hamerster, W.
Haspels, C. C.
Haspels, Dr. J.
Haspels, Firma Wed. W. G.
Haspels, Mevr. D. J.
Hekking, Th. F. A.
Heijdt, P. J. W.
Heijer, Dr. M.
Hocke, Dr. J.
Hoek, Mevr. van
Hoekstra, H. E.
Hooff—Gualthérie van Weezel, Mevr. van
Hoogenhuyze, Ds. E. A. G. van
Hoogenhuyze, Mevr. van
Hutschler, H. J.
Hutschler, F. W. A.
Isaäcson, A.
Iserloo, C. van
Ittersum, H. A. K. W. Baron van
Jurgens, J. G.
Kleber, C. J.
Kolman, J.
Kosters, Mej. J. A.
Kuipers, Mevr. de Wed.
Kuyk, L. van
Laging Tobias, P. F.
Lannoy, Jonkvr. E. de
Lans, J. R. van der
Ledeboer—Laats, Mevr.
Leeuwen, F. J. van
Lennep, Jonkvr. van
Mac Donald, F. E.
Made, J. van der
Matthes, H. J.
Meuleman, J. D. H.
Meulenberg, J. H.
Meijer, I. L.
Mispelblom Beijer, H. D.
Moeijs, G. Ph. G.
Mol, Dames
Munk, Dr. N.
Mijnlieff, G. G.
Nederburgh, H. S.
Nispen tot Sevenaer, Jhr. Mr. F. X. G. M. van
Noorduyn, Dr. C.
Noorduyn, P. H.
Oosterlee, P.
Otterloo, J. A. van
Paijens, J. A.
Pesters, Jhr. C. C. G. de
Phaff, Mr. C. A.
Pol, G. M. van de
Pol, F. G. ten
Pijnacker Hordijk, A.
Reintjes, Dr. J. H.
Rijckevorsel van Kessel, Jhr. L.
Scheers Reijers, Mevr. Wed.
Schevichaven, H. D. J. van
Schippers—van Engelenburg, Mevr.
Schneider, W. A.
Schroeff, G. F. F. C. van der
Schuller, G. P.
Schuller, J. H.
Smith, G. C.

Spandow, Mevr.
Stipriaan Luïscius
Stoffel, C.
Stollé, W. L. E.
Stork, J. E.
Storm van Leeuwen
Sweerts de Landas, Freules
Temink Groll, C. L.
Teunissen, G.
Thijssen, F. P.
Tombe, Jhr. F. J. A. des
Tomputte, H. J. C. van
Veerkamp—Terwindt, Mevr. E.
Vermeulen, A. J.
Verniers van der Loeff, H. C.
Verwey—Neijssel, Mevr. Wed. H. G.
Vieweg, Chr. A.
Visser, J. H.
Vos van Steenwijk, Baronesse de
Vriese, Mevr. de Wed.
Waijenburg—van Sonsbeeck, Mevr. van
Wedden, Mej. S. C. van der
Westhoff—Bolke, Mevr. Wed.
Wiardi Beckman, Dr. J.
Wilkens, Mej. L. E. A.
Wijchgel, D. R.
Wijt, M. N.
Wijt, Mr. W. M. Utrecht
Wijt—de Lannoy, Mevr. J.
Zeldam Ganswijk, H. ten

UBBERGEN.

Bokkel Huinink, S. ten
Cannerman, E.
Cochius, F.
Maritz van Craaijenstein, F. W. H.
Waller, H.
Winkler, D.

Afdeeling Rheden-Rosendaal.

Jhr. Dr. L. DE GEER, *Voorzitter.*
W. A. ARRIËNS, *Secretaris.*
C. J. DE LANG EVERTSEN, *Penningmeester.*
Mr. A. H. BRANDT.
R. G. OCKERSE.

DIEREN.

Kloot Meijburg, M. G. (Begunstiger)

RHEDEN.

Goris, Ds. J.

ROSENDAAL.

Creutz, S. A. T. Baron

DE STEEG.

Brantsen van Rhederoord, Jhr. J. C. J.
Brantsen van Wielbergen, C. M. Baron
Cate Hoedemaker, Dr. H. ten

VELP.

Arriëns, W. A.
Assen, Mej. E. J. A. van
Kan, Ds. A. J.
Ketjen, Mevr. J. M. A.
Avelingh—Centen, Mevr. W.
Bake, A. M. A. van den Wall
Barneveld van Mathena, A. P. J. van
Pallandt, F. J. W. Baron van
Bok, C.
Bossche, J. B. J. H. A. van den
Boucher, Mevr. J. E.
Brandt, Mr. A. H.
Bruijn, H. L. de
Bruijn v. Melis en Mariekerke, W. H. de
Burgsteeden, F. J. van
Fabius—Vis, Mevr. G.
Geer, Jhr. Dr. L. de
Groneman, H. J. H.
Groskamp, Dr. G. A.
Gulpen, Mej. D. R. van
Heijblom, E. W.

Hofkes, Mevr. I. A.
Hooyer—Stolte, Mevr. Wed. J. H.
Kruseman, Mevr. C. G. J.
Kuijper, Mevr. C. M. C. H. de
Lang Evertsen, C. J. de
Leeuwen, Prof. Dr. E. H. van
Lewe van Aduard, E. J. Baron
Lüps, J. H.
Luneau, R. M. de Jong
Marchant, Mr. C. A.
Notten, Ds. J. W. A.
Ockerse, R. G.
Otten, Mevr. E.
Prins, Jhr. W.
Putman Cramer, Mej. E. M.
Radermacher Schorer Jhr. M. E.
Reenen v. Hekelingen, J. H. C. van
Roggenkamp, C.
Rossum, Mej. J. A. van
Rijsse, K. van
Schröder, Mevr. A. H.
Smith, Mej. M. M.
Snabilié, M. L.
Temminck, M.
Thomassen Czn., W.
Verburgh, D. J.
Vos van Nederveen Cappel, Mr. L. H. D. de
Vries Wyckema—van der Kaa, Mevr. R. P. de
Willigen, Dr. A. van der
Ybes, Ybe
Zandt, Mr. H. M. van der

Afdeeling Rotterdam en Omstreken.

H. J. Meerkamp van Embden, *Voorzitter.*
J. C. Smalt, *Onder-Voorzitter.*
P. C. van Traa, *Secretaris.*
P. R. Mees, *Penningmeester.*
I. M. de Bruijn.
J. L. Bolle.
J. van Cleeff Jzn.
H. Dane.
G. van der Loo.
Dr. E. van Rijckevorsel.
M. Sissingh.
D. van Stolk.

ROTTERDAM.

Aalten, Mr. S. J. L. van
Abeele, Dames van den
Ackers, A.
Alphen, F. van
Alphen, I. A. van
Alphen, J. C. van
Alsbach, G. H.
Andriessen, O.
Anrooy, Dr. H. van
Baak, H. A. van
Baelde, Mr. P.
Bahlmann, J. W.
Bakhuizen van den Brink, Mej.
Bakker, C. G.
Bal, J. J.
Bal Ronkens, A. W.
Bas, M. J. de
Bas Backer, Jhr. A. D.
Batenburg, J. J. van
Beek, J. A. van
Beekum, A. van
Beekum, M. van
Bender, I. R.
Benedictus, J.

Benedictus, W.
Berger, J. M. G.
Bergh, H. S. van den
Berkemeyer, A.
Bicker Caarten, C.
Bicker Caarten, Mr. G.
Bland van den Berg, F.
Blok, Dr. D. J.
Blommestein, Mr. A. C. van
Boer Hzn., J. de
Boer, Dr. S. den
Boeseken, A. J. H.
Boest Gips, D.
Bok, A. van den
Bolle, J. L.
Boon, J.
Boonen, Mr. H. R. A.
Bos, Hendrik J. J.
Bosman, F. J. G.
Botermans, H. G.
Both, J. G.
Bouwmeester—Rikkers, Mevr. Wed.
Braat, A. E.
Brakman, J. A.
Breedveld, W. H.
Bremer, Dr. G. J. W.
Brevet, Mr. K. W.
Brinkhorst, Dr. D. H.
Brug, Dr. I. van der
Brummer, M.
Bruyn, G. A. M. de
Bruijn, I. M. de
Bruyne, L. N. de
Bulsing, C. L.
Bundten, J. W.
Buren, Alex. van
Burg, C. van der
Burger, E.
Burger, G. W.
Burger, Mr. J. F.
Burgerhout, Mr. M.
Burkens, Dr. J.
Carp, M.
Carp, Th.
Castendijk, Mr. H. H. C.
Chabot, Adolphe
Chabot, I. I. M.
Chabot, I. Louis
Chabot, N. F. D.
Cleeff, J. van
Cleeff Izn., J. van
Cokart, P. J.
Cokart Jr., P. J.
Cool Jr., Wouter
Couvret, Ds. P. P.
Couvreur, G.
Cramer, D. J.
Cramer, N. J.
Critter, Dames de
Crol, I. B.
Daamen, D. A.
Dalen, A. C.
Dalen, Mej. E.
Dalsem, L. A. van
Dam, C. H. van
Dam, H. H. van
Dane, H.
Daubanton, Dr.
Delprat, Mr. G. H.
Diepeveen, G.
Dikema, D. J.
Dockheer, G. I.
Dorsten, Dr. R. H. van
Douw, J. D.
Driebeek, Mr. L. C.
Driessen, C. A.
Driessen, W. H.
Drooglever Fortuyn, L.
Drooglever Fortuyn, W. J.
Drost, J.
Drost, J. G.
Dussen, I. van der
Dutilh, C. E.
Dutilh, C. M.
Ebeling, R.
Ehrmann, K. F.
Ekerman, W. A.
Elias, Dr. J. C. L.
Ellens Oving Jr., H.
Ende, L. van den
Ende Lzn., L. H. van den
Engels, Th. C.
Erp, W. A. van
Es, G. L. M. van
Eschauzier, H. J. C. B.
Eshuijs, Adrianus.

Everdingen, Dr. W. van
Evers Wzn., H.
Everwijn, Mr. G. H.
Everwijn Menalda, I.
Eyk, A. C. van
Feen, J. A. van der
Freni Fzn., P. J.
Fruin, Mr. J.
Fruin, Mr. Th. A.
Fuhri, A. D.
Gantvoort, W. H. I.
Gerritson, B. J.
Gevel, G. van de
Giesen, G. van der
Gilse van der Pals Hzn., C. van
Gleichman, J. J.
Gleichman Jr., J. J.
Gleichman, T. T.
Goddard, Dr. Q. I.
Goedhart, Dr. B. J.
Göppinger, G.
Gorcum, W. C. van
Goudsmit, A. M.
Gouka, Mej. J. H. E.
Graaf, J. C. P. van der
Graamans, C. A. R.
Graeff, Jhr. G. de
Gredt, J. G. C.
Gribling, G. M.
Grimmer, Henri
Gritters, H. C. J.
Groenenberg, R. van
Groeneveld, A. D.
Groenewegen, C.
Gunning Jr., Dr. J. W
Haas, A. de
Haas Izn., A. de
Hagt, H. van der
Halbertsma, Dr. S. J.
Harteveld—Hoos, Mevr. Wed. P.
Hartlaub, W.
Hartogs, D.
Haslinghuis, J. H.
Haspels, G. F.
Hasselt, Mr. F. van
Hausmann, H. C.
Havelaar, J. J.
Havelaar, M. E.
Havelaar, Mej. S. E.
Heer, E. J. de
Heinrici, Otto
Held Jr., A. den
Held, C. A. van der
Held, J. G. van der
Held, W. J. van der
Held, W. P. van der
Held J.Gzn., S. van der
Hetzel, W. K.
Heyden, Charles van der
Heijink, D.
Hioolen, J. Alex.
Hoeven, Dr. J. van der
Hoeven, G. L. van der
Hoeven, H. J. van der
Hoeven, J. van der
Hoffman, L. M. A.
Hoogerbrugge, G. G.
Hoogerhuis, J. G. van 't
Hoogerhuis, W. H. van 't
Hoogewerff, F.
Hoop, D. van der
Hoop, Dames van der
Hoos, A. A.
Hoos, E. J.
Hoos, Mej. A. C.
Hoos, M. N.
Hooykaas Jr., J.
Hope, A. J. ten
Houten, G. A. ten
Hoyer, Ed. C. W.
Hubert, Mr. W. P.
Hudig, D.
Hudig, F. W. C.
Hudig, I. M.
Hudig, Maurits
Hudig—Mees, Mevr.
Hudig Pzn., D.
Huiskes, G. J.
Humme, Dr. A. A.
Hus, Dames
Hus, M.
Hussem, W. F. K.
Hütte, A.
Huijgen, C. A.
Hijman, J.
Immig Jr., Corn.

Ingenool, T. A.
In 't Veld, Mevr. A. L.
In 't Veld, Mevr. E. P.
Isebrée Moens, J.
Jacobson, Alex. J.
Jacobson, Jos.
Jacobson, Leon J.
Jansen, A.
Jansen, H. J. C.
Jansen, J. P.
Johan, J. C.
Jong, C. de
Jonge, Albert E. de
Jongh, H. de
Jonker Czn., L.
Jurrewitz, J.
Kaay, J. L. E. van der
Kal, G. A.
Kat, E. J. M. de
Kate, Ds. B. ten
Kattenburg Jzn., M.
Kesting, J. F.
Kesting, L. K.
Key, J.
Key Jr., G.
Key Gzn., J. J.
Kiersch, H.
Klüssener, H. J.
Knappert, Mej. A. B.
Knottnerus, O. S.
Koch Jr., F.
Kodde, Dr. C.
Koeverden, A. C. van
Kolff, A. A.
Kolff, C. M. F.
Kolff, D. H. A.
Kolff, Herman
Kolff A.Qzn., C.
Kolff A.Qzn., H.
Koopman, Jacobus
Köpcke, J.
Korthals, Mej. P. W. M. J.
Kortland, P. H.
Kraemer, Carl
Kramer, Mej. M. E.
Kramer E.Lzn., A.
Kramer Jr., E. L.
Kramer van den Andel, Mevr. Wed.
Kramers, W. J.
Kröller, N. E.
Kruisheer, J. J.
Kruyff, B.
Lahr, F.
Lalleman Jr., G. B.
Lambert, G.
Lambert Hzn., H.
Lange, I. C. de
Lange, Dr. W. de
Lange, H. C. de
Lange, Jac. de
Lange, L. P. de
Lange—Roukens, Mevr. de
Lange Izn., L. P. de
Lange, Mej. M. C. de
Lans Jr., G. W.
Laurillard, A. J. A.
Laurillard, J. J.
Laverge, I.
Laverge, J. L.
Leer, Dr. S. A. van
Leeuw, M. A. G. van der
Leeuw—Boll, Mevr. Wed. v. d.
Leeuwen, G. H. van
Liebert, A. H.
Ligterink, Dr. J. A. Th.
Limburgh, G. van
Limburgh Pzn., P. J. van
Linden Dzn., H. van der
Löhnis, Mevr. Wed.
Löhnis, Th. P.
Lohr, Ds. H. C.
Loo, C. A. van der
Loo, G. van der
Louwman, J. J.
Lucardie, A. B.
Lukwel Jr., P. J.
Luyk, R. van
Lijndrayer Jzn., P.
Maas, J. L. J. M.
Maas, W. A.
Mahler, Ed.
Marrée, H. C. de
Masséus J.
Matthes, L.
Meddens, H. J.
Meerkamp van Embden, H. J.

Meerkamp van Embden, J.
Mees, G. H.
Mees, Mej. E. A.
Mees, Mej. M.
Mees, Mej. S. A. E. M.
Mees, Mr. M.
Mees, Mr. W. A.
Mees, N. M.
Mees, P. R.
Mees Azn., I.
Mees Rzn., R. P.
Menalda van Schouwenburg, I.
Mensink, C.
Merkelbach, M.
Mesdag, R. U.
Metz, Jan
Meijneken, H. D.
Meyer, M. J.
Middelbeek, I. W. F. S.
Milders, M.
Moll, Dr. F. D. A. C. van
Moll van Charante, Dr. G. H.
Monchy, A. de
Monchy, C. de
Monchy, Dr. H. W. de
Monchy, S. J. R. de
Monchy Jr., S. J. R. de
Monchy Kzn., E. P. de
Monchy Mzn., E. P. de
Mongers, C. N. C.
Moor, J. M. de
Moot, P. C. de
Moor, W. de
Moor I.Mzn., P. C. de
Moquette, Ds. F. J. P.
Mostert & Zonen, Stef.
Moulijn, I. C.
Mulder, C.
Muller, Chr.
Muller Hzn., Mr. S.
Muntz, A.
Nagel Jzn., A. van der
Neurdenburg, D.
Niermeyer, J. F.
Nieulant Pelkman, A.
Nievelt, Aug. van
Nievelt, D. van
Noback, F.
Nogarede, R. J. F. J. H.
Nolen, Dr. C.
Nolen, Th.
Nolst Trenité, Mr. J. G. L.
Nooijen, I. van
Nooijen, P. van
Obreen, C. M. C.
Obreen, G. H.
Offers, M. M. A.
Oldenburg, N.
Ommeren, Familie van
Ommeren Jr., Ph. van
Oordt, Mevr. C. T. I. van
Oordt H.W.Azn., W. H. van
Oorthuijs, Ds. C. B.
Ophorst Czn., G. A.
Os—Drost, Mevr. Wed. I. H. G. van
Ottevanger, M.
Overgaauw, A.
Paris, J. P.
Parqui, C. J.
Parqui, R.
Parqui, S.
Pasteur, O. K.
Pauwert, A. van der
Penn, P.
Pennink, J. J.
Penterman, P.
Peski, W. F. H. van
Peters, G. L. W.
Peters, Mej. H. D.
Pieterse—Wildschut, Mevr. Wed. S. C.
Pit, J. A. P.
Pit, J. J.
Pluijgers, C. J.
Pluijgers, W.
Pluijgers, W. L.
Pol, M. C. van der
Polak, M.
Polak & Zonen, A. J.
Pontier, A. J.
Poortman, K.
Popken Czn., C. H.
Post van den Burg, H.
Pot, J.
Pot, A. van der
Pot, J. R. van der
Potjer, Aldert

Put, P. M. van der
Quispel, J. P.
Raaf, Dr. K. H. de
Raalte, Mr. Jos. van
Raat, A. W. L. de
Raaydt, Mr. I. de
Randwijk, H. van
Rapmund J.Lzn., L.
Ravesteijn, A. J. H. van
Ravesteijn, W. van
Ravesteijn Dzn., A. J. H. van
Ravenswaaij, H. L.
Ravenswaay, M.
Rede, A. van
Rede, I. H. van
Reekum, J. C. van
Reepmaker, Mr. Th.
Reesema, A. S. van
Regt Jzn., B. de
Remij, Alphonse
Renswoud, I. J. van
Renswoud Jzn., M. van
Reuchlin, Jhr. Mr. M.
Reymers, H. M.
Ribbink, Dr. H. C. G. L.
Riemens, Dr. J.
Rietema, Dr. F. A.
Rikkers Jr., W. A.
Ringlever, P.
Ripping, H.
Robertson, Dr. A.
Robertson, W.
Roelants, Dr. J. B. W. P.
Roest van Limburgh A.Ezn., J. A.
Rombach, Dr.
Rombach, Mej. D. L.
Rombach, Mr. J.
Romein, J. J.
Roon, M. de
Roos, J. A. L.
Roose, Ds. A. H.
Rossem, Dames van
Rossem, H. A. van
Rossem, J. G. van
Rossem, N. I. A. C. van
Rossem, P. van
Rossem Czn., C. van
Royen, J. I. A. B. van
Rueb, Dames
Rueb, Mej. A.
Rueb, Th. Theod.
Rueb—Chabot, Mevr. Wed. J. A.
Rutteman, G. C.
Ruychaver, M. J. M.
Ruijs, D. T.
Ruyter, C. de
Rijckevorsel, Dr. E. van
Rijken, Anton
Rijken, Jac. H.
Rijken Gzn., J. F. A.
Rijn, G. van
Rijneke, H. D.
Salomons, J. F.
Sandt, D. B.
Sauerbier Gzn., J. F.
Schaardenburgh Sr., A. van
Schaay, Leop.
Schadée, Mr. C. M. H.
Schäfer, J.
Schaik—Barendrecht, Mevr. Wed. J. van
Schaik en Baljon, van
Scheffer, J. M.
Schilperoort, Ths. A.
Schilt, D.
Schmidt, Dr. F. I. J.
Schrameier Verbrugge, P.
Schrevel, H.
Schrevel Wzn., W.
Schuil, R.
Schütte, Dr. M. P.
Schutter Hzn., J.
Schuyt, P. J. M.
Schuijt, Mej. I. van der
Schijff, Dr. P.
Senus, R. C. van
Sillevoldt, J. van
Sissingh, M.
Sjoers, Mej. A. J.
Slis, P. L.
Slooten, P. van
Slot, C. G.
Sluiter, Dr. I. W.
Sluijs, B. van der
Smalbroek, H.
Smalt, J. C.
Smit, K.

Smit Jzn., L.
Smith, William
Smitt Jzn., C.
Snellen, P. C. F.
Snoep, J.
Snoo, J. de
Son, Maurice
Spoor, Mej. M. A.
Spruyt W.Jzn., W. J.
Stahl, C.
Staveren, Dr. W. B. van
Stevens, G.
Stokvis Jr., S. R.
Stolk, B. van
Stolk, C. A. P. van
Stolk, C. E. van
Stolk, D. van
Stolk, J. J. van
Stolk, Mr. A. P. van
Stolk Azn., G. van
Stronck P.Azn., W.
Suermondt, A. K. F.
Suermondt Lzn., Mr. W.
Surie, H. G.
Suringar—de Vlugt, Mevr. C.
Suylekom, W. van
Sweerts de Landas Wyborgh, A. A. Baron
Sweerts de Landas Wyborgh, C. W. F. P. Baron
Sweys Jr., A. A. H.
Sijthoff, C.
Tabingh Suermondt, J. W.
Tabingh Suermondt, M.
Tabingh Suermondt, S. B.
Teessen, D.
Telting, Mr. L. R.
Thoënes, J. A.
Thomsen, P. F.
Thooft, Herman H.
Thoorn Hzn., C. van den
Thorbecke, F. W.
Thorbecke, H.
Traa, C. van
Traa, Mr. W. van
Traa, P. C. van
Traa, W. van
Traa—de Kat, Mevr. J. H. van
Trousselot, Emile J. R.
Tuinzing, K. W.
Vaillant, Mr. H.
Veder Janzn., Hendrik
Veen, Chr. van
Ven Sauveur, I. M. v. d.
Verburg Czn., G. J.
Verhey, J. B.
Vermeer, B. H.
Verschure, H. F.
Vervloet, C. G.
Vervoorn, B. A. J.
Visser, Adriaan
Visser, Jan J.
Visser, Joh. C.
Vliet, G. van
Vliet Jr., P. van
Vlug, W.
Voigt & Co., F. A.
Vollenhoven, Mej. G. Joh. van
Vollenhoven, W. J. van
Voorendonk, W. J. M.
Voorhagen, J. J.
Voorhoeve, G. H.
Voorhoeve, J. M.
Voorhoeve, Mej. C.
Voorhoeve Jr., J.
Vorstman, Dr. J. G.
Vos, D. J. de
Vos, Dr. W. L. de
Vriese, C. J. de
Vroesom de Haan, Dr. J.
Vrolijk, H. W.
Vrolijk Sr., W. A.
Wachter, F. M.
Wachter, H. W.
Waning, J. I. van
Weeldenburg, P. A.
Weevers, J. W.
Wesseling, H. C.
Weve, H. A. W.
Weyns, J. H.
Wieck, Mej. A. C.
Wilde Jzn., P. de
Wilkens, J. F.
Willebeek Lemair Jr., J.
Willeman, H. H.
Winkler Prins, V.
Wirtz, F.

Wit, H. H. P. de
Witt, J. H. de
Wolf, G. van der
Wotki, Joh. van
Wulff, S. I. G.
Wijk, C. T. J. van
Wijngaarden, P. J. van
Wijt, Willem
Wijt Czn., M.
IJsendijk, H. E. van
IJsendijk Hzn., H. E. van
IJsselstein, Dames van
IJzeren, Jos. van
Zaayer, Dr. J.
Zonneveld, W.
Zwager, Mej. M. C. de
Zwartendijk, J.

HILLEGERSBERG.

Helden Tucker Jzn., L. van
Kat, O. A. de
Vermeulen, Dr. P.

OVERSCHIE.

Bergh, Mej. I. van den
Dam, A. J. van
Rodenburg, Mevr. Wed. J.
Ruhaak, H. G.
Rijn, Mej. A. van
Vliet, A. van
Vliet, Nicolaas van
Woerden, H. van

Afdeeling Scheveningen en Omstreken.

Ds. L. VAN DER VALK, *Eere-Voorzitter.*
A. HOOGERAAD, *Voorzitter.*
J. L. v. d. TOORN, *Secretaris.*
G. M. DE NIET, *Penningmeester.*

SCHEVENINGEN.

Broek, Mej. v. d.
Cop, Mejuffr. C.
Dikshoorn, P.
Dulk Gz., J. den
Dulk Wz., J. den
Duyne, H. M. J. van
Heyer, C. den
Heyer, M. den
Hoboken van Rhoon, Pendrecht en Baarland, Mevr. J. van
Hoogenraad, A.
Hoogenraad, G.
Hoogenraad, P.
Hofstede, J. P. H.
Hölscher, H. R.
Kann—Hymans, Mevr. de Wed. J.
Kempees, A. G.
Koch, F. A.
Leeuwen, G. van
Loeff, B. L.
Mark, H. L. van der
Meijs, C. P. L.
Mos, D. de
Mos, M. de
Niet, A. de
Niet, G. M. de
Niet, Jac. de
Niet, N. A. de
Niet Az., Dr. A. de
Niet Mz., Dr. A. de
Noman, W. F.
Nuhout van der Veen, J.
Rechteren Limpurg, W. Graaf van
Reimeringer, J. L. Th.
Reimeringer Steyn, Mevr.
Ridder, Mr. W. de
Rovaart, H. A. v. d.
Roelcveld, C.
Schalkwijk, M.
Scheltema, M. W.

Steinmetz, Ph. K. A.
Strijthout, Pr. H. W.
Sijpkens, F. A.
Tex Bondt, J. H. den
Toorn, J. L. v. d.
Valk, Ds. L. van der
Varkevisser, M.
Varkevisser, P.
Verbaan, J.
Vrolijk Jz., A.
Zoon, G.

WASSENAAR.

Geluk, M. A. J.
Mansvelt, J.
Zuylen van Nijevelt, Mr. R. Baron van

Afdeeling Schiedam en Omstreken.

Dr. C. J. VAILLANT, *Eere-Voorzitter.*
Dr. C. J. VINKESTEIJN, *Voorzitter.*
W. A. BEUKERS A.Jzn, *Vice-Voorzitter.*
J. LECHNER C.Szn., *Secretaris.*
J. O. BENDER, *Penningmeester.*
A. H. W. VAN LUIK.

SCHIEDAM.

Bender, J. O.
Beukers, J. B. A. M.
Beukers A.Jzn., W. A.
Brillenburg, P.
Cool Mzn., A.
Damme Jalink, W. D. van
Dirkzwager, A.
Dirkzwager, C.
Eelaart, A. van den
Elzevier Dom, N. F.
Erpecum, K. J. van
Gouka, A.
Groot, A. J. J. de
Groot, M. C. M. de
Groot, Mej. M. M. J. de
Groot—Dupont, Mevr. H. de
Harweegen den Breems, J. W. J. van
Heeringa, Dr. K.
Houtman, J. H.
Jansen, Dr. P. J.
Jansen, Herm. J.
Katwijk, H. P. van
Koene, A. P. M.
Lechner, F. A. C.
Lechner, C.Szn., J.
Liezenberg, Dr. J. L.
Loopuyt, P.
Luik, A. H. W. van
Poortman, Mr. H. M. C.
Rietschoten, Dr. H. W. van
Ris, D.
Ris Jzn., D.
Sander, J. C.
Schalk, Mevr. de Wed. J. M. van der
Schalk Jr., J. M. van der
Steenhuis, Dr. W. J.
Tak, W. F.
Tap, Ds. A.
Vaillant, Dr. C. J.
Versteeg, H. J.
Veth, J.
Vinkesteyn, Dr. C. J.
Visser Bz., G.
Vlies, M. van der

Afdeeling Utrecht en Omstreken.

Dr. H. F. JONKMAN, *Voorzitter.*
Jhr. Mr. J. E. HUIJDECOPER VAN MAARSSEVEEN EN NIGTEVECHT, *Penningmeester.*
Mr. C. DE WILDE Jr., *Secretaris.*
Jhr. Mr. H. M. J. VAN ASCH VAN WIJCK.
Prof. Mr. J. Baron D'AULNIS DE BOUROUILL.
G. M. BLANKENHEIJM.
Mr. G. H. VAN BOLHUIS.
Jhr. W. E. BOSCH VAN OUD-AMELISWEERD.
Mr. L. VAN LIER.
Mr. S. MULLER Fz.
Prof. Dr. C. A. PEKELHARING.
RECTOR VAN HET UTRECHTSCH STUDENTENCORPS.
Dr. W. H. VAN DE SANDE BAKHUIJZEN.
Prof. Jhr. Dr. B. H. C. K. VAN DER WIJCK.

BILT (DE)

ellen, Dr. Maurits
eengracht van Oost-Capelle, Douairière

DOORN.

orkum, Mej. A. M. van
aersolte van Haerst, Jonkvr. Baronesse van
ogendorp, W. Baron van
himmelpenninck van der Oye, J. E. N. Baron

DRIEBERGEN.

eemstra, Mr. W. H. J. Baron van
ora Siccama van de Harkstede, Jhr. J.
aller, Joannes D.

JUTFAAS.

enburg, Dr. H.

SCHERPENZEEL.

oyaards van Scherpenzeel, Mr. A.

UTRECHT.

sch van Wijck, Jhr. H. A. M. van
sch van Wijck, Jhr. Mr. H. M. J. van
Aulnis de Bourouill, Prof. Mr. J. d'
Baert, Mr. J. F. B.
Baart de la Faille, Mr. R. D.
Bahnsen, C.
Bake, M. L. J.
Bake, H. L. A. van den Wall
Bannier, Dr. W. A. F.
Beaufort, H. L. de
Beaufort, Mr. J. F. de
Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. C.
Berkhout, J. J.
Bertrand, Th.
Beuningen, H. A. van
Beunke, H. E.
Bilderdijk, Mr. M. W. L. S.
Binsbergen, J. van
Bisdom van Cattenbroek, F. A.
Blankenheym, G. M.
Boekelman, Dr. W. A.
Boers, Mr. W. M. H.
Bolhuis, Mr. G. H. van
Bool, Mr. Dr. J.
Bordes, C. E. J. de
Bosch, Jhr. E. J. L. van den
Bosch v. Oud-Amelisweerd, Jhr. W. E.
Bouma, Jac.
Bouwhuijs, M. ten
Boxman—Winkler, Mevr. Wed. K. C.

Breebaart, J. N.
Broers, C. W.
Brondgeest, Dr. P. Q.
Bruno—Wolterbeek, Mevr. Wed. H. L. A.
Bruyn—Tengbergen, Mevr. de Wed. H. F. de
Büchner, J. A.
Buyze, M.
Bijlandt, R .F. W. Graaf van
Calkoen, Jhr. W. H. P.
Cambier van Nooten, W. H. J.
Coers F.Rzn., F. R.
Cockuijt, Mej. M.
Coldewey, H.
Crommelin, Mr. M.
Dekker, F.
Dentz, Dr. Th.
Diemont, J. R.
Diemont, Mr. D. E. H.
Dillen Jr., G. W. van
Drost, Joh.
Dubois, Mr. H. F. W.
Duetz, F. J.
Duyvis, Jacob
Dijckmeester, J.
Dijxhoorn, C.
Eelde, J. C. van
Elden, D. J. H. van
Everts, A. G. A.
Eys van Lienden, Jhr. Mr. Dr. J. C. N. v.
Fentener van Vlissingen, F. H.
Freriks, B.
Folmer, Dr. H.
Forbes Wels, M. D. A.
Gallée, Prof. Dr. J. H.
Gelder, Dr. H. van
Gerlings, C.
Gerlings, C. J.
Gewin, Dr. E. E.
Gewin, J. W. A.
Godefroy, Mr. L. J.
Greven, C. J.
Grondys
Grothe v. Schellach, Mr. W. Th.
Gualthérie van Weezel, J. H. A. K.
Gunning J.Hzn., Dr. J. H.
Hacke van Mijnden, G. J.
Hamaker, Prof. Mr. H. J.
Houtsma, Prof. Dr. M. Th.
Harinxma thoe Sloten, H. P. D. Baron van
Hartman, Dr. Ch. M. A.
Hasselman, H. D. S .
Haversmidt, Dr. J.
Hekmeyer, F. A.
Hengst, Mr. W. N. J. van
Heringa, J .
Herwerden, Prof. Dr. H. van
Heusde, Mej. A. J. van
Heusde, Mej. C. van
Hoek, M. P.
Hoek, L. W. van den
Holthe tot Echten, Jhr. R. A. van
Hooft, Jhr. G. W. J.
Hoogenhuyze, C. E. J. van
Hövell tot Westerflier, C. E. A.
Hubers, A. W.
Huydecoper van Maarsseveen en Nigtevecht, Jhr. Mr. J. E.
Huysinga, J. L.
Immink, Mr. D. A. E.
Ittersum, Mr. F. A. R. A. Baron van
Jansen, Dr. J. J.
Jansen, W.
Jong, N. J. de
Jonge, N. de
Jonge van Ellemeet, B. M.
Jongh, M. J. de
Jonkman, Dr. H. F.
Jonkman van Gorkom, Mevr. A. M. F.
Julius, Prof. Dr. W. H.
Kalff, J.
Kalff, Prof. Dr. G.
Kooiman, Mr. C. L
Kapteyn, Prof. Dr. W.
Kate, M. ten
Kettlitz, J. H. Th. O.
Kleijnkens, P.
Knottenbelt, Joh.
Kol, Jan
Kreel, H. van
Kruyf, D.
Kuipers, Mr. J. J.
Laar, Mr. A. R. van de
Lankeren, Mej. C. van
Lankeren Jr., W. van

Lantsheer, H. F.
Lasonder, D. M. J.
Leinweber, J. P. C.
Lelyveld, Dr. L. P. van
Lelyveld, Wed. A. G. van
Lennep, E. C. A. van
Lier, Mr. A. J. S. van
Lier, Mr. L. van
Lier, Mr. S. E. J. M. van
Lorié, Dr. J.
Louis, A.
Louter, Prof. Mr. J. de
Lijnden, Jkvr. S. Baronesse van
Mansvelt, Dr. A. P. van
Mansvelt, Dr. N.
Martens, Jhr. Mr. J. L. A.
Meerbeke, G. van
Mees, A. W.
Merkus, Mr. C. R.
Meijers, J.
Molengraaff, Mr. W. L. P. A.
Moll, H. M. de Bruin de Neve
Moll, J. M.
Moltzer, J. G.
Morell, Dr. L. J.
Mulder, Prof. Dr. E.
Muller, F.
Muller, Prof. Dr. J. W.
Muller Fz., Mr. S.
Muller—Heynsius, Mevr. C. J. A.
Muller—Lulofs, Mevr. M. G.
Muller, J. C. du Cellié
Mijnssen, F. J.
Naber, Prof. Mr. J. C.
Nolthenius, Dr. Hugo
Nooten, Mr. Y. van
Nijland, Prof. Dr. A. A.
Nijland, E.
Oort, Dr. H. L.
Oortman Gerlings, H.
Oosthoek, A.
Overbosch, A.
Pekelharing, Prof. Dr. C. A.
Peletier, G. Ribbius
Pesters, Jhr. H. W. de
Pit, Mr. A. A.
Pont, Dr. Joh. W.
Post, J. W.
Ragay, Mr. D.
Ram, Jhr. H. E.
Rauwenhoff, Prof. Dr. N. W. P.
Reiger, Dr. B.
Rengers, S. G. van Welderen Baron
Rengers Hora Siccama, Jhr. D. G.
Rennes, Catharina van
Rissik, F. H.
Roelants, Mevr. de Wed.
Roest, D. J.
Romijn, Dr. G.
Royaards, Mr. W. H. J.
Rutgers van Rozenburg, Jhr. R. J.
Sande Bakhuyzen, Dr. W. H. van de
Schaly, C. A.
Scheffer, Dr. J. C.
Schimmelpenninck, H. C. Graaf
Schimmelpenninck v. d. Oye van Nijenbeek, A. Baron
Schook, J.
Schorer v. Nieuwerkerke, Jhr. Mr. T. H. Radermacher
Schröder, Mr. F. A. C.
Serrurier, J.
Sigal, M. C.
Simons, Prof. Mr. D.
Six, O. E. W.
Sloos, K. G. F.
Smeets, J. H. K.
Snellen Jr., Prof. H.
Snellen Sr., Prof. H.
Snouck Hurgronje, Jhr. W. A. J.
Someren, J. F. van
Spanje, A. G. H. van
Spanje, G. H. J. van
Star Busmann, Mr. C. H.
Stuers, Jhr. J. H. E. F. de
Talma, D.
Templeman v. d. Hoeven, Dr .P.
Thomassen, P. M. H. J.
Tienhoven, J. P. van
Tigler Wijbrandi, J.
Till, G. A. Baron van
Timmermans, Dr. P.
Traa, C. H. van
Trouw, L.
Tijdeman, M.
Valeton Jr., Prof. Dr. J. J. P.

Veen, Prof. Dr. S. van
Veeren, R. H. J.
Verg. t. behartiging v. belangen van Jonge Meisjes.
Verhoef, Mr. Dr. H. Th. A.
Verhoeff, Mr. F. J. C.
Verloop, J. W.
Verloop, W. H.
Verwey Az., W.
Vink, D. Z.
Vosmaer, Dr. G. C. J.
Walen, Mej. M. Jannette
Walland, J. J.
Walré, Mr. J. van
Watteville, Mr. W. H. Baron de
Weede van Dijkveld, Douairière van
Wefers Bettink, Mej. J. C.
Wefers Bettink, Mej. M.
Wefers Bettink, Prof. Dr. H.
Wennekendonk, L. K.
Went, Dr. F. A. F. C.
Wesselink, Dr. G. P.
Wetering, Mgr. Dr. H. van de
Weyde, Dr. A. J. van der
Wilde, Mr. C. Neytzell de
Wilde Jr., Mr. C. de
Winters, H.
Woelderen, Mej. S. G. van
Wolterson, P.
Wyck, Prof. Jhr. Dr. B. H. C. K. van der
Wyck, Mevr. M. W. v. d.
Wijland, Mej. S.
Zinnicq Bergmann, G. van
Zwaardemaker, Prof. Dr. H.

VECHTEN.

Bosch van Drakensteyn, Jhr. H. P. C.

WIJK BIJ DUURSTEDE.

Vlamingh Kiebert, Mr. F. J.

ZEIST.

Blaauw—Koopmans, Mevr.
Blanckenhagen, Mr. M.
Bongers, Mej. A. C.
Brink, Dames
Bruyn, Dr. de
Burgersdijk, C.
Bijleveld van Serooskerk, Mr. M.
Elfrink, G. D.
Ewyck van Leeuwen, Mevr. C. S. van
Hartogh, Mevr. Wed. H. A.
Huidekoper, Mej. G. M.
Kraan, A. J.
Lennep, Mr. Frank K. van
Marwijk Kooij, J. M. van
Meder.
Meerdink, H.
Mersch, H. M. v. d.
Mersch op Heerewegen, Mej. S. J. v. d.
Nahuys, Dr. Th. H.
Pesters, Jhr. Charles de
Pesters, Jhr. C. A. de
Poll, Jhr. Mr. F. van de
Rutgers van Rozenburg, Jhr. A. E. W.
Sickinghe, Jhr. Mr. O.
Snellen, Mejuffr.
Tets, Jhr. G. F. van
Uhlenbroch, Mej. G. E.
Vosmaer, A.

Afdeeling Zutphen.

Jhr. Mr. D. W. van Andringa de Kempenaer, *Voorzitter.*
Jhr. Mr. B. de Jonge, *Secretaris.*
Mr. H. C. Penninк, *Penningmeester.*
C. Storm Buysing.
Chr. M. Henny.

ZUTPHEN.

Albers, B. A.
Andringa de Kempenaer, Jhr. Mr. D. W. van
Beijnen, C. Brummen
Broek, Ds. J. J. v. d.
Blokhuis, G.
Bruins, Dr. B.

Bijl, C.
Coenen, Jhr. H. A. D.
Colenbrander, Mr. H. E.
Colthoff, Mr. M. Rom.
Cuperus, B.
Does, Jhr. Mr. J. A. van der
Dorhout Mees, Mr. E. J.
Gelderman, A. W. E.
Goddart, Th. A.
Goudsmit, Dr. B. C.
Henny, Ch. M.
Hoff, Dr. J. M. van 't
Holleman, Dr. E. J. W.
Immink, J. R.
Jonge, Jhr. Mr. B. de
Ketjen, H. L.
Klaassen, J. G.
Labrijn, D. N.
Meyjes, S. J.
Noordhoek Hegt, T .J. D.
Oldenhuis Gratama, T. H.
Oort, Dr. J.
Pennink, Mr. H. C.
Rambonnet, C. L.
Reesink, H. J.
Rhijn, Dr. A. J. van
Schillemans, C.
Schillemans, W. J.
Snijders, Dr. A. J. C.
Sölner, Mr. J. B.
Spanjer Dzn., Ph.
Staring, W. C.
Steenlack, A.
Storm Buysing, C.
Ubbens, J. M.
Umbgrove, Mr. W. J. L.
Vollenhoven, P. J. van
Voogt G.Nzn., J. E. de
Wassenaer, O. Baron van
Westrik, Dr. F. Th.
Weiler, Jhr. W. K. von
Wigman, R.

Afdeeling Zwolle en Omstreken.

D. J. R. JORDENS, *Voorzitter.*
Dr. F. BUITENRUST HEITEMA, *Onder-Voorzitter.*
J. ROTTIER, *Secretaris.*
Mr. H. VAN DER VEGTE, *Penningmeester.*
J. H. FABER.
F. A. HOEFER, *Hattem.*
J. M. H. R. KERSSEMAEKERS, *Coevorden.*
A. M. L. Baron MULERT, *Ommen.*

BLOKZIJL.

Keuter, K.

COEVORDEN.

Beckering Vinckers
Benes Jzn., G.
Brinkman Visser
Homan, J. C.
Kerssemaekers, J. M. H. R.
Scholten, G. J.
Trip, J. A. J.
Weijs, G. H.

DALFSEN.

Altorffer, J. C.
Barendtszen, A.
Frijling, Gebrs.
Janssen, J. P.
Lohuis, H. G.
Nieboer, W.

DEDEMSVAART.

Plomp, A.

DEN HAM.

Bentinck van Schoonheten, W. Baron

GRAMSBERGEN.

Zwijze Gzn., H.

HARDERWIJK.

Manger Cats, Mr. G. N.

HATTEM.

Borch, A. J. Baron van der
Hoefer, F. A.
Leenhof, J. A. H. v.

LUTTEN (AMBT HARDENBERG).

Piek, C.

NIEUW-AMSTERDAM.

Rikkers, P.

NIEUW-LEUSEN.

Bosch Bruist, J.
Dedem, Mr. W. J. Baron van

OMMEN.

Bloem, A. G.
Jackson, R.
Jansen, J. R. M.
Mulert, A. Baron
Mulert—Overgauw Pennis, Mevr
Nahuys, Jhr. J. L. van
Schuttert, G.
Ubbink, H. G.
Veen, A. van der
Veen, G. H. van der
Wiersema, H. E.
Wildervanck de Blecourt, Mr. P.
Wijck geb. Baronesse Sloet, Mevr. v. d.

RAALTE.

Wyck, Jhr. J. van der

VOLLENHOVE.

Castendijk, H. H. C.
Krieken, M. J. van
Seijdel, G. W.
Sloet van Marxveld, A. H. Baron van
Sloet van Marxveld, G. Baron van
Smirren, A. J. van

WAPENVELDE.

Leliman, G. F.

WINDESHEIM.

Vos van Steenwijk van Essen, Mr. J. A. F. Baron de

WIJHE.

Nijland, E.

ZWARTSLUIS.

Dikkers, J.

ZWOLLE.

Aberson, J. M.
Aerssen Beijeren van Voshol, Mr. W. F. E. Baron van
Alers, Ds. G. A.
Assen, H. van
Balen, N. van
Bartels, J. W.
Beertema, L.
Berends, J.Jzn., W. J.
Bergh, Ds. I. van den
Bierens de Haan, W. J.
Biesen, Mr. P. A. van der
Blaauboer, F.
Blijdenstein—Coninck Liefsting Mevr. de Wed. J.
Boonzajer, C. G.
Bos, A. W.
Brouwer, K.
Buitenrust Hettema, Dr. F.
Buijsman, J.

Bijleveld, Mr. Th. C. van Eijk
Cohen, L. S.
Coninck Liefsting, Mr. W. D.
Déking Dura, A.
Deventer, A. van
Deventer, P. A. van
Diggelen, Mr. B. P. G. van
Doesschate, J. ten
Dun, H. van
Eekhout, Mr. E. J.
Eindhoven, J.
Eleveld W.Jzn., J.
Enter Czn., H. van
Faber, J. H.
Frank, Dr. N. H.
Franssen, Dr. H.
Goeijen, J. de
Goester, Dr. E. L.
Gratama Bz., H.
Gratama, Mr. S.
Greidanus, G. J. J.
Greven, E. J. C.
Greven, H. M.
Greven, Mr. O. F.
Gorkum, H. van
Haan, Ds. A. de
Haeck, C. J. H.
Haersolte—van Reede, Douair. Baronesse van
Helder, E.
Hessels, Ds. J.
Heuff, A. M.
Heuven, W. A. van
Hille, Dr. G. E. W. van
Hoetink, B. J.
Horst, C. ter
Houwink, G. W.
Jans, J.
Jordaan, A. F. W.
Jordens, D. J. R.
Jordens, Mr. H. G.
Jordens, P. H.
Julius, Dr. F. H.
Kaempff, Mr. C. F.
Kalff, J.
Kiewit, P. de
Klinkert, Z.
Kossen, C.
Kuiper, D.
Leeuw, O. de
Lohman, Mr. W. C.
Löhnis, H.
Loman, W. C.
Lijcklama à Nijeholt, P.
Meeverden, geb. Baronesse Mulert, Wed. J. H. van
Meulenhoff, Dr. J. S.
Meulenhoff, R.
Meurs—Greven, Mevr. de Wed. van
Muelen, J. C. van der
Nes van Meerkerk—Roijer, Douair. van
Nieuwland, J. M. van
Nivel, W.
Noordhof, J. S.
Oort, P. van
Pauw, H.
Peletier, D. H.
Pesch, F. G. van
Pijnappel, Dr. M. W.
Rademaker, Dr. L. A.
Rantwijk, W. van
Reede, W. C. van
Rees, J. W. van
Rietberg, Mr. L. J.
Roetert Tak, J. A.
Rottier, J.
Roijen, Mr. I. A. van
Roijen, Mr. S. J. van
Roijer, B. W. A. E.
Roijer, C. B. H.
Roijer, Mr. G.
Roijer, Mr. W. H.
Rovers, W. A. P. F. L.
Rijkaart, G.
Schaepman, A. J. P. M.
Schaepman, G. R. V.
Scheltus van IJsseldijk, L.
Schuurman, C. B.
Schutte, G.
Setten, Mr. J. van
Silvergieter Hoogstad, J. B. H.
Spengler, Jhr. G. A. J. van
Stam, P.
Steenmeijer, Dr. F. G.
Steltman, L.
Stephanus, H. J.

Stork, E.
Stroink, Dr. J. H. H.
Telting, Mr. J. W.
Tex, K. den
Tobias, W. C.
Tijl, J. J.
Tijl—Buisman, Mevr. Wed.
Valck, C. van der
Vegte, Mr. H. van der
Verhaaf, D. H.
Verhoef, F. J. H.
Vermeulen, W. R.
Visser, J. J. F. C.
Voorhoeve, A.
Voorst tot Voorst, J. M. Baron van
Vos van Steenwijk, Douairière Mr. C. Baron de
Vries, Mevr. de Wed. L. de
Wagtho, Dr. W. F.
Wicherlink, J.
Wigman, Dr. L. W. T.
Wijhe, I. van
Wijhe, J. van
Wijnbeek, D.
Zander, C.

LEDEN niet tot eene bepaalde Afdeeling behoorende.

AALTEN.

Slicher van Bath, A. P.

AARLANDERVEEN.

Lemkes, H. J.

ABCOUDE.

Bartels, H. A. F.

ALFEN a/d. RIJN.

Bulk Czn., J.
Dros, H. W. A.

ALKMAAR.

Boelmans ter Spill, Mr. H.
Bosman, C.
Bosman, Mr. W. C.
Bosman Czn., D.
Bruyn, Mr. J.
Cnopius, Mr. A. A.
Dirken, Dr. J.
Hoeven, Mr. F. H. G. van der
Houweningen, Mr. D. van
Luijken Glashorst, Mr. W. L.
Rijsens, F. van
Schröder, R. G. C.
Spall, Th. van
Stuart, Mr. K. A. Cohen
Wicherink, Dr. J. W.
Woudenberg Hamstra, Mr. W. A. van

AMERSFOORT.

Bruijn, G. F. G. de
Dam, H. C. van
Kleber, J. Ger.
Mark, P. van de
Matthijsen, F. J.
Sandberg, Jhr. Mr. B. W. Th.
Smits, Dr. J. A.
Veen, F. M. van

AMMERZODE.

Koning, A. M.

ANGERLO.

Hardt Aberson, F. E. C. van der

APEL (TER).

Prak, Dr. J.

APPINGEDAM.

Vereeniging NEDERLAND—ZUID-AFRIKA.

S. REIJNDERS, *Voorzitter.*
M. A. DE VRIES, *Penningmeester.*
R. HUIZINGA, *Secretaris.*

Bouwes, J.
Verkade, B. B.
Wichers, Mr. J. D.

ASTEN (N.-Br.)

Rovers, C. A.

BAAMBRUGGE.

Middelberg, G. A. A.

BAARN.

Bonger, C.
Carp, J. A.
Carp—Henny, Mevr. Wed. C. F.
Eschauzier, H. G. J.
Nachenius, Joan H.
Schimmelpenninck, Mr. F. D. Graaf
Strumphler, J. F.
Verrijn Stuart, M.

BARENDRECHT.

Raadt, J. R. J. de
Raadt, Mej. M. J. J.

BARNEVELD.

Nagell, A. W. J. J. Baron
Versteeg, Dr. J.

BENNEKOM (GELDERLAND).

Daalen, Mr. A. C. van
Wassenaer, C. W. Baron van

BENNINGBROEK.

Donker, Mr. C. P.

BERGAMBACHT.

Verkaik Pzn., A.

BEVERWIJK.

Bosch, Mej. W. J.

BLOEMENDAAL.

Bakker, Dr. D.
Beekman, A. E.
Huijsser, H.
Huijsser, Joh. F. J.
Laar, J. J. C. van
Loman, Mej. A. J.
Randwijck, L. Graaf van
Stoop, Adriaan
Tideman, Mr. P.
Vening Meinesz, Mr. S. H.

BODEGRAVEN.

Niet, G. de

BOSKOOP.

Grootendorst, F. J.
Kleef, C. van
Koster, P. M.
Koster Mz., A.
Ottolander, P. A.
Sluyter, J. Ph.
Tol Jzn., A. van
Walraad Jzn., J.

BREUKELEN.

Willink van Collen, H. D.

BROEK OP LANGEDIJK.

Hamaker, H. G.

CAPELLE a/d. IJSSEL.

Louis, D. J.

CULEMBORG.

Hoytema & Cie., van

DELFZIJL.

Eybergen, J. E. J.
Roggenkamp, E. H.

DOESBURG.

Heeckeren van Kell, Mr. W. Baron van
Pennink, Mr. H. A. J.
Tengbergen, P. R. de Bruyn
Voorst van Zijp, Ds. C. van der

DRACHTEN.

Laverman, J.
Meulen, A. E. van der
Meulen, J. H. van der
Oosterbaan, F.
Plantinus, J.
Posthuma, G.
Posthuma, Mej. J. N.
Posthumus, J.

EDE.

Fischer Jr., W. T. J.
Noort, F. S. Op ten
Spin, J. H. A.

EIBERGEN.

Smits, W. H.

ENKHUIZEN.

Bruijn, G.
Ribbink, W.
Sluis, N.
Wit, Jb. de

EPE.

Wissel, F. van der

ERMELO.

Keppel Hesselink, H. G.

FIJNAART (N.-B.)

Dis, C. A. van
Dis Lzn., A. L. van
Dis L.J.Mzn., J. van
Klappert, A.
Kottmann, M. H.
Kuijlen, P. J.
Nijhoff, Arie
Quist, M.
Verhagen, P.
Versluijs, G.

GAASTERLAND.

Swinderen, Jonkvr. C. van

GOOR.

Bentinck v. Waldeck Limpurg, Gravin
Doeschate, J. ten
Jannink, E. N.
Jannink, G. J.
Poortman, Hugo A. C.
Poortman Thooft, Mevr.
Reerink, H
Riemsdijk, Mr. E. E. van
Thooft, Chr. J.
Thooft—Jannink, Mevr. H. G.
Verwey Mejan, W.

GOUDA.

Bosch, Ds. L. ten
Dortland, A.
Dijxhoorn, A. J.
Fortuijn Drooglever, G. C.
Heusde, Mr. D. J. van
Hoogendijk, A.
Kamsteeg, H. J. L.
Noothoven van Goor, J. M.
Prince, G.
Velde, C. W. van de
Yssel de Schepper, Dr. H.

's GRAVELAND.

Six, Jhr. J. W.

's GRAVEZANDE.

Dingemans van de Kasteele, P. R.

GRONINGEN (Provincie).

Prov. Groninger Comité
voor
„Nederland—Zuid-Afrik. belangen".

Ds. H. SCHOLTE te Zuidhorn,
Voorzitter.
Ds. J. H. DE ROODE te Stadskanaal,
Penningmeester.
S. REIJNDERS te Appingedam,
Secretaris.

HAASTRECHT.

Schouten, Mr. R. C.

HARLINGEN.

Fontein Fzn., Dirk
Grotendorst, F. W.
Haas, C. de
Hannema, Jac.
Hannema, L.
Hannema Lzn., S.
Harmens, J. J.
Hoekstra, J. F.
Hoekstra, T. J.
Hulst Jzn., J. van
Kleffens, Mr. A. H. van
Posthuma, P.

Posthuma Pzn., I. F.
Roorda, G. Th.
Snijder, A. A.
Snijder A.Azn., J. J.
Tjallingü, P.
Wiarda, J. N.

HARMELEN.

Heemstra, Ph. H. J. Baron van

HEDEL.

Huyskes, Mevr. Wed. A. G.
Reidt, H.

HEELSUM.

Kaijser, Mej. J.
Kaijser, Mej. M.

HEEMSTEDE.

Jonker, Dr. A. I. Th.

HEERENVEEN.

Cool, W. N.
Wassenaar, Mr. A. D.

HEERLEN.

Wenckebach, H. J. E.

HEILOO.

Foreest, Jhr. Mr. P. van

HELDER (DEN).

Heuven, Mr. J. G. van
Jaring, C. S.
Steyn, A. J. J. van
Suermondt, Mr. E. C.
Turk, P. J.
Winkel, J. J.

HELLEVOETSLUIS.

Rendorp, Jhr. Henry
Trooijen, P. J. van
Vorstman, J.

HELMOND.

Fentener van Vlissingen, H. L.
Kam, J. B.
Krauss, H. C.
Matthysen, A. P.
Matthysen, C.
Matthysen, J. M.
Sassen, August
Vlissingen, P. F. van

HEMMEN.

Lynden van Hemmen, Baron van

HENGELO (G.)

Meyjes, M. A.

'S HERTOGENBOSCH.

Boelens, Mr. J. T.
Does de Willebois, Jhr. P. J. J. S. M. v. d.
Freerichs, Ds. J. F. J.
Holleman, Mr. S. W.
Leeuwen, Mr. H. J. van
Meeuwen, Jhr. Eugène van
Meeuwen, Jhr. Mr. L. C. J. A. van
Meeuwen, Jhr. Mr. P. M. F. van
Mortel, E. A. van de
Mortel, Henri van de
Rijckevorsel, Jhr. Mr. F. J. J. M. van
Styrum, Mr. A. J. J. Baron van

HILLEGOM.

Poll, E. J.

HILVERSUM.

Barge, Robert
Berg, Jhr. Mr. E. W.
Blancke, B. G. J.
Bocharrdt, L.
Camerlingh, Dames
Clausch—Wolvekamp, Wed. D. C.

Costerus, Dr. J. C.
Cramerus, Mevr. Wed. A. R. I.
Geer, Jhr. Th. A. C. de
Gleichman, P. T.
Gruyter, G. de
Heldring, A.
Hudig Dzn., J.
Kros, J. E. M.
Oyens, Mr. H.
Peters, Dr. J.
Roland Holst, A.
Sanders, B. A.
Scholten, A.
Tyen, W. van
Verloren van Themaat, M. E.
Verrijn Stuart, M.
Verster, Mr. Th. M.
Waarden, J. van der

HOOGEZAND.

Boon Kzn., P.

HOORN.

Hartman, A. A.
Jong, M. de
Kroon, P. J.
Sannes, G. W.
Vries, H. S. de

HOUTRIJK EN POLANEN.

Melchior, G.

KAMPEN.

Beckering Vinckers, J. M.
Engelenberg, C.
Gunnink Bzn., F.
Hasselt, Jules van
Hasselt, R. C. C. van
Muelen, W. van der
Timmerman, H. A. J. A.
Uitenhage de Mist, J. M. C.

KOLLUM.

Haar, D. ter

KOOG a/d. ZAAN.

Brat, G. H.
Cleveringa, O. E.
Dekker—Smit, Mevr. Wed. G.
Duyvis, J. J.
Duyvis Tz., E. G.
Honig, Adriaan
Honig Mzn., K. C.
Stam, C. P. J.
Vreudenberg, Dr. C. W.

KRIMPEN a/d. LEK.

Weiden, L. van der

KROMMENIE.

Leyden, D. van
Leyden, E. van
Vliet, Mevr. de Wed. P. H. van

LAREN (N.-H.)

Ament, D.
Ament, Mej. E.
Rees, Prof. Dr. J. van
Smid, H. Joh.

LEERDAM.

Nieuwenhuizen, O.
Sander, J.

LEEUWARDEN.

Ariens Kappers, Dr. J.
Beucker Andrea, H.
Binnerts, Mr. H.
Bloembergen Lzn., R.
Burger, Mr. A.
Escher, G. A.
Eijsinga, Jonkvr. A. A. van
Eijsinga, Jonkvr. C. J. van
Eijsinga, Jonkvr. J. G. J. van
Eijsinga, Jhr. Mr. C. van
Fockema, Mej. C. E.
Fockema, Mr. R.

Gratama, T.
Greve, F. de
Harinxma thoe Slooten, Mr. B. Ph. Baron van
Harmens, D.
Hora Adama, E.
Ketwick Verschuur, Mr. H. D. van
Menalda, H. H.
Menalda, Mr. C. B.
Menalda Hzn., Mr. A.
Meulen, C. H. van der
Mossel, T.
Oosterhoff Jzn., W. J.
Plaats, Mr. J. D. van der
Ringnalda, Dr. H. F. Th.
Rinia van Nauta, Dames
Rochefort, P. A. de
Römer, Dr.
Sas, G. J.
Sprenger, W.
Stellingwerf Beintema, S.
Swart, J. de
Welderen Baron Rengers, Mr. W. B. R. van
Welderen Baron Rengers, Mr. W. J. van
Wolff, Mr. J.

LEIMUIDEN.

Breggen Jr., F. van der

LEUR.

Heerma van Voss, S. C. J.

LOBITH.

Camman, J. H.
Reemen, G. van

LOCHEM.

Bokkel Huining, J. A. ten
Gorkom, Ds. J. C. van

LONNEKER.

Schreurs, E.

MAARSBERGEN.

Beaufort, Jhr. Mr. Godin de

MAARTENSDIJK, St. (ZEELAND).

Geluk, A. J.

MEDEMBLIK.

Schouwen, K. van

MEEDEN.

Abrunck Keizer, Dr. J. H. de
Boerma, B.
Delden, A. van
Doyes, R.
Ellens Muller, A.
Graaff, A. de
Penon, Dr. D. J.
Sypkens, M.

MEERSEN.

Heekeren, Mevr. van
Hendriksz, Mej. J. A.
Kervel, Dames van
Mees, Mej. M. A.

MEPPEL.

Hes, M. de
Nijsingh, Mr.
Slooten, Mej. A. van
Stheeman, S.

MIDDELHARNIS.

Broek, C. J. H. van den

MIDWOLDA.

Dijkhuis, P.

NEDER-HEMERT.

Nagell van Neder-Hemert, Douairière Baronesse van

NIEUW AMELISWEERD
bij UTRECHT.

Bosch v. Drakesteyn, Jhr. H. P. C.

NUNEN.

Kronenberg, H. A.

NIJKERK.

Lidth de Jeude, M. E. van
Prins Azn., Gerrit

OENKERK. (FR.)

Rengers, Th. v. Welderen Baron

OLDENZAAL.

Baan, H. G. van der
Bolk, G.
Croonen, J.
Gelderman, D.
Gelderman, H. I. H.
Gelderman, H. P.
Gelderman, J.
Gelderman, P. J.
Gelderman Muller, A.
Kan, W.
Lottgering, J. H.
Stolle, C.
Vos de Waal.
Zwarts, S. J.

OLST.

Beekhuis, W.

OOSTERBEEK.

Post, W. H.

OOSTERHOUT.

Verschure Lzn., J. C. J.

OUDEMIRDUM.

Posthumus Meyjes—Star Numan, Mevr. A. W.
Tjebbes, Ds. L. B.

OVERVEEN.

Bornwater, J. Th.
Bos, C. H.
Bunge, Fedor C.
Modderman—Haitzema Vietor, Wed. Mr. E. J.
Voet, P. W.

PATERSWOLDE.

Hesselink Azn., J.

PURMEREND.

Jelgersma, B.
Stuyt Pzn., J. J.

PUTTEN.

Aylva van Pallandt, F. W. J. Baron van

RAAMSDONK.

Lankhuijzen, S. D.
Meischke, J. C. V.

RENKUM.

Donath, Dr. J. W. T.

RHENEN.

Everdingen, N. van

RIJSENBURG.

Geertsema, Mr. J. H.

ROLDUC.

Nolens, Dr. W. H.

SANTPOORT.

Verhulst, W. C.
Wüste, J. R.

SCHAGEN.

Petersom Ramring, Mr.

SCHOONEBEEK.

Dommert, L. B. J.

SCHOONHOVEN.

Son, Dr. A. F. P. van

SLOTERDIJK.

Swaters, H. A.

SNEEK.

Beekeringh Lankhorst, A.
Beekeringh Lankhorst, W.
Cate, G. J. ten
Cate Fennema, E. ten
Druten, J. J. van
Fennema, H.
Fontein, L.
Halbertsma, Herrius
Loosjes, V.
Okma, H.
Paehlig, C. C.

SOEST.

Kolkmeijer, H. H.

SOESTERBERG.

Blooker, J.
Giessenburg, Baron d'Ablaing van
Snellen—Plemp, Mevr. Wed. A.

STEENDEREN.

Mees Jr., R. F.

STIENS.

Algra, B. C.

TEXEL.

Wagemaker, Adr.

TIEL.

Landman, A.
Mijs, D.
Schram de Jong, Mr. C. M.
Spiering, Mr. F. J. W. Q.
Tienhoven, Mr. H. W. van
Tydeman, Mr. M.
Wessem, Mr. A. van

VALKENSWAARD.

Best, Ant. van
Krol, Ds. L. D. G.

VARSSEVELD.

Wanrooy, S. D.

VEENWOUDEN.

Clercq, P. de

VIANEN.

Ittersum, L. A. Baron van

VLISSINGEN.

Doorn v. Koudekerke, Jhr. Mr. A. A. van
Duyvis, Dr. C. A.
Kalbfleisch, C. A.
Klijberg, A. J.
Koning, A. J. de
Mestdagh, C. N. J. de Vey
Ockenburg, A. J. van
Ockenburg Jr., A. J. van
Smit, Mr. Jan
Voorhoeve, Ds. C. L.

VOLLENHOVEN.

Gerth van Wijk, Th. C.

VOORBURG.

Bleuland van Oordt, J.
Bruynings Ingenhoes, J. A. G.
Koolemans Beynen—van der Stok, Mevr. Wed.
Tuijll van Serooskerken, Mr. H. N. C. Baron van
Vleuten, D. B. van
Wijsman Hzn., B.

VORDEN.

Brants, Mr. I. J.

WAGENINGEN.

Slothouwer, Dr. G. M.
Snellen, Dr. B.
Valkenier-Suringen, Dr. J.

WARGA.

Hanema, Dr. R.
Sybrandy, B.

WATERGRAAFSMEER.

Nooteboom, A. J. P. L.

WEERT.

Beins, G.

WEESP.

Bovenkerk, J. W.
Houtman, Th. I.
Stork, T.

WINTERSWIJK.

Huizen geb. Romany, Mevr. M. van

WINSCHOTEN.

Bos, Dr. D.

WOMMELS (FRIESLAND).

Vos van Steenwijk, Jonkvr. C. J. de

WORMERVEER.

Cremers, G. H.
Dekker, Johan
Dekker, W. A.
Honkoop, F.
Korteweg, Dr. P. C.
Laan, Albert
Laan, C.
Laan, C. J.
Laan, Dirk
Laan, J. A.
Laan, Jac. A.
Laan, Joh. A.
Laan, R. A.
Laan—Vis, Mevr. Wed. J. J.
Laan Rzn., C. H.
Langebaerd, P.
Marle, F. H. B. van
Pieper, M. F.
Prins, W.
Ramshorst Az., J. van
Schoute Czn., D.
Vis Albzn., Jan

WOUDENBERG.

Beaufort, J. B. de

WOUDRICHEM.

Colff, W. A. C. van der

WIJK BIJ DUURSTEDE.

Dam, H. G. van
Heyst, H. J. van

ZAANDAM.

Avis, Joh.
Bommel, J. J. van
Bon, Cornelis
Boot, M.
Dekker, F.
Hannema, G.
Keg, Jelle
Key Cz., J. C.

Kraaij, D.
Lange Pzn., J. C. de
Lange Pzn., P. de
Mats, C.
Niftrik, J. E. van
Pauw, P.
Pelt, A.
Simonsz, Dirk
Simonsz, J.
Stadt Czn., G. van der
Tienen, Mr. H. J. C. van
Trotsenburg, G. H. A. van
Verkade, E. G.
Vis, D.
Visser, J.
Wessem, J. C. van
Wessem, Mej. M. A. van
Zwaardemaker, A. J. J.
Zwaardemaker, H.

ZAANDIJK.

Duyvis, P. M.
Honig, G. J.
Horst, Dr. C. E. v. d.
Koning Pzn., P.
Vis, J. M.
Vredenduin, J. J.

ZALT-BOMMEL.

Beckering Vinckers, H.
Elst Jr., W. Z. van der
Epkema, Dr. E.
Groot van Embden, E. G. C. de
Lookeren Campagne, N. van
Lookeren Campagne, W. van
Os, H. O. van
Oss, Dr. S. L. van
Thooft, G.

ZIERIKZEE.

Vliet, Mr. D. van der

ZUIDLAREN.

Visser, W. M.

NEDERLANDSCH-INDIE.

Adèr, J. W. H. ..... Garoet (Java).
Anschütz, J. H. ..... Paja Kombo (Sum.)
Asbeck Brusse, J. C. F.... Tandjong Balei Asahan, Oostk. v. Sum.
Baere, Mr. L. Del
Bartelds, H. G. ..... Soerabaja.
Bernelot Moens, H. J. ..... Batavia. Departement B. B.
Bienfait, J. ..... Soerabaja.
Bisschop, P. J. Roosegaarde Singapore.
Blanken, Dr. J. W.
Blok, C. J.
Blok Wybrandi, H. ..... Soerabaja.
Boers, K. J. ..... Banka. Soengei Liat.
Boissevain, R. W. ..... Batavia.
Bonebakker Jr., W. C. ..... Soerabaja.
Borel, Mr. W. L.
Borel Jr., H. H. ..... Koedoes (Java).
Brandts, Dr. M. J.
Bron, J. A. M.
Bruyn, Mr. H. J. de ..... Soerabaja.
Bruynzeel ..... ,,
Darlang, Mr. F. F. ..... Batavia.
Einthoven, J. ..... Kasri Bangil, res. Pasoeroean (Java).
Engelberts, E. C. ..... Djocjocarta.
Fischer, G. ..... Soerabaja.
Francken, Mr. J. W. D. ... ,,
Gillavry, A. Mc.
Haeften, C. H. J. van, p/a. Fa. Reynst & Vinju ..... Batavia.
Hell, J. J. van ..... Medan, Deli.
Henny, Mr. Ch. A. ..... Batavia.
Henny, Mr. C. G. J. ..... ,,
Hille, J. W. van ..... Weltevreden.
Hummel, J. C. ..... Semarang.
Jacob, W. 's ..... Soerabaja.
Jongh Hzn., W. de ..... ,,
Ketner, H. ..... Tandjong Balei. Asahan.
Kinderen, J. R. der ..... Batavia.
Kolff, Mr. L. A. C. ..... ,,
Kropveld, Mr. D. C. J. H. Soerabaja.
Kuile, B. ter ..... ,,
Leyssius, Jhr. H. Th. ..... Malang.

Linde, K. v. d. ..... Soerabaja.
Middelberg, E. ..... Banka.
Soengei Liat.
Moor, G. J. de ..... Soember Kerto,
Malang, Pasoeroean.
Mulert, F. E. Baron
Ottolander, F. ..... Pantjoer Sitoebondo
(Java).
Paets tot Gansoyen, Mr. A... Soerabaja.
Pannekoek, F. L. ..... Batavia.
Philipse, H. ..... Soerabaja.
Platteeuw, Dr. P. A. ..... Semarang.
Rauen, D. ..... Magelang.
Roessingh v. Iterson J.Azn.,
J. W. ..... Batavia (Dept. v. O. en N.)
Schoutendorp, Mr. J. ..... Batavia.
Simon Thomas, Dr. J. H.... Buitenzorg.
Staverman, F. H. ..... Riouw.
a/b. H. M. Gogh
Stoppelaar Jr., A. de ..... Kali Bakar
Malang (Java).
Treub, Dr. M. ..... Buitenzorg.
Visser, A. ..... Soerabaja.
Vos van Nederveen Cappel, J. de Medan
(Deli).
Walen, F. T. Janette, 2e luit, Genie.
Wolterbeek Muller, I. ..... Batavia.

WEST-INDIE.

Agterberg, F. ..... Curaçao.
Bartelink, F. ..... ,,
Carst, Mr. P. ..... Paramaribo.
Heylidy, Mr. C. J. ..... ,,
Hoekstra, C. ..... ,,
Jong van Beek en Donk,
Jhr. J. O. de ..... Curaçao.
Siewertsz v. Reesema, Mr. F. Paramaribo.
Wess, Dr. J. van ..... ,,

BELGIE.

Barendrecht, J. ..... Antwerpen.
Bruijn, W. G. F. de ..... Brussel.
Bruyne, Dr. C. de ..... Gent.
Fredericq, Prof. Dr. Paul... ,,
Geyter, Julius de ..... Antwerpen.
Hoevenaar, W. ..... ,,
Hoste, Adolf ..... Gent.
Kortman, G. ..... Antwerpen.
Leod, Prof. Dr. Julius Mac. Ledeberg.
bij Gent.
Maatschappij Zettermanskring Gent.
Meert, H. ..... ,,
Parser, S. ..... Antwerpen.
Rebel, G. ..... ,,
Reinhard, F. ..... St. Jans Molenbeek
bij Brussel.
Smeding, H. ..... Antwerpen.
Wyck, Gen. A. L. F. E. v. d. Brussel.

DUITSCHLAND.

Berns, Dr. A. W. C. Freiburg i./Baden.
Berns, W. B. J. ..... ,,
Bruijn, Mej.
Götz, C. F. G. ..... Wiesbaden.
Heydt, Carl von der ..... Berlijn.
Jaeger, F. A. W. ..... Wiesbaden.
Peelen, J. H. ... Oberlahnstein a/Rhein.
Reinshagen, Ernst ..... Elberfeld.
Rutgers, J. H. ..... Düsseldorf.
Smith, J. F. ..... Wiesbaden.
Waubert de Puiseau, Jhr.
Dr. D. H. ..... ,,
Wilmer, C. F. A. ..... ,,
Winter, A. C. H. ..... ,,
Witkowski—Pleyte, Frau
Prof. W. ..... Leipzig.

ENGELAND.

Gerritsen, H. J. ..... Londen.
Groeneweg, W. ..... (Buxton near Manchester, Cambudge House).
Gulik, G. van ..... Londen.
Huygens, W. ..... ,,
Kiek, L. H. ..... ,,
Ledeboer, A. H. ..... ,,
Maas, H. S. J. ..... ,,
Mirandolle, C. P. ..... ,,
Postma, J. ..... (Broad Green near Liverpool).

Ringelenstein, H. van ..... Londen.
Roosegaarde-Bisschop, Mr. W. ,,
Santilhano, J. D. ..... ,,
Scheltema Beduin, J. A ..... ,,
Scholten, Joan ..... ,,
Stoop, F. C. ..... ,,
Verge, A. la ..... ,,
Weebers, A. ..... ,,

FRANKRIJK.

Pennink, Mr. J. F. ..... Parijs.
Pierson, Joh. ..... ,,
Royen, Mr. H. A. A. van ..... ,,
Son, H. S. van ..... ,,

DENEMARKEN.

Brinker, F. ..... Kopenhagen.
Brunings, Mej. B. F.

TURKIJE.

Botter, J. T. ..... Constantinopel.
Botter, Mevr. Wed. P. ,,
Eichstorff, F. L. von ... ,,
Heffter, E. R. ..... ,,
Heffter, F. G. ..... ,,
Uye Pieterse, Mr. T. J. J. van ..... ,,

ZWITSERLAND.

Buringh Boekhoudt, Dr. H. Davos Platz.
Plantenga, P. ..... ,,
Vallk, H. L. van der ..... ,,

AZIATISCH TURKIJE.

Sturler, Jhr. J. E. de ..... Smyrna.

ENG. INDIE.

Ali Cohen, E. S. ..... Singapore.
Blank, H. de ..... ,,
Dinter, J. A. van ..... Penang.
Engel, L. ..... Singapore.
Kempen, J. W. van ..... ,,
Luijter, J. de ..... ,,
Mul, C. C. ..... ,,
Roos Jr., C. F. T. ..... ,,
Stadt, J. W. van de ..... ,,
Walree, E. D. van ..... ,,
Woude, W. van der ..... Rangoon.
Zeilinga Azn., E. A. ..... ,,

NOORD-AMERIKA.

Pennink, E. J. F. ..... San Francisco.
Tex, H. P. G. den ..... Brooklyn.
Wertheim, G. A. ..... New-York.

PERZIE.

Roelofsz, B. J. ..... Fabriz.
c/o. Groeneweg Dunlop & Co.

KAAP-KOLONIE.

Bruyne, E. A. de ..... Kaapstad.

STANFORD LIBRARIES
To avoid fine, this book should be returned on
or before the date last stamped below
12M-9-55—63932

DT751
N371
1903

DT751 Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.
N371 Verslag.
1903

216086

NAME	DATE	NAME	DATE

216086